

دفترچه شماره (۱)

صبح جمعه

۱۴۰۲/۸/۵

آزمون ۵ آبان ماه ۱۴۰۲

آزمون اختصاصی
دوازدهم انسانی

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
ریاضی و آمار	۶	۴	۳	۲	۱	
علوم و فنون ادبی	۶	۵	۳	۲	۱	
جامعه شناسی	۸	۷	۵	۲	۱	
روان شناسی	۷	۵	۴	۲	۱	

نام و نام خانوادگی:	شمارنده:
تعداد سؤال: ۷۰	مدت پاسخ گویی: ۷۵ دقیقه

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ گویی

ردیف	وضعیت پاسخ گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	ریاضی و آمار (۳)	۱۰	۱	۱۰	۱۵
۲	اجباری	ریاضی و آمار (۱)	۱۰	۱۱	۲۰	۱۵
۳	اجباری	علوم و فنون ادبی (۳) و (۱)	۲۰	۲۱	۴۰	۲۰
۴	اجباری	جامعه شناسی (۳)	۱۰	۴۱	۵۰	۱۰
۵	انتخابی	جامعه شناسی (۱)	۵	۵۱	۵۵	۵
		جامعه شناسی (۲)	۵	۵۶	۶۰	
۶	اجباری	روان شناسی	۱۰	۶۱	۷۰	۱۰

پدیدآوردگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طرح	نام درس
محمد بحیرایی، ابوالفضل بهاری، گلناز بینقی، محمدابراهیم توزندهجانی، آروین حسینی، احمدرضا ذاکرزاده، امیر زراندوز، سعید عزیزخانی، علی قهرمانزاده، امیر محمودیان، محمد نظامی	ریاضی و آمار
سیدعلیرضا احمدی، عزیز الیاسی پور، سعید جعفری، سید علیرضا علویان، مجتبی فرهادی، یاسین مهدیان، شیوا نظری، هومن نمازی	علوم و فنون ادبی
امیرمهدی افشار، ریحانه امینی، آریتا بیدقی، کوثر شاه حسینی، فاطمه صفری، سید محمد مدنی دینانی	جامعه‌شناسی
حمیدرضا توکلی، محمد حبیبی، مهسا عفتی	روان‌شناسی
محمود بادبرین، ولی برجی، حسین رضایی، امیرحسین شکوری، حمیدرضا قائدامینی، روح‌الله گلشن، علی محسنزاده، سید محمدعلی مرتضوی، معصومه ملکی، سیده محیا مؤمنی	عربی زبان قرآن
زهرامیاد، صبا صفایی، امیرحسین کاروین، فاطمه کتبی، رامتین کیانی، آرش مرتضائی فر، جواد میریلوکی، کیانا یوسفزاده	تاریخ و جغرافیا
محمد آقاصالح، حسین آخوندی راهنماچی، سبا جعفرزاده صابری، پرگل رحیمی، محمد رضایی‌نقا، موسی سپاهی، حمید سودیان، فیروز نژادنجف، علیرضا نصیری	فلسفه و منطق
آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، زهرا محمدی	اقتصاد

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	ویراستار رتبه برتر کنگور	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم توزندهجانی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی، آروین حسینی، علی مرشد، محمد حمیدی	_____	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	یاسین مهدیان	_____	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	کوثر شاه حسینی	کوثر شاه حسینی	فاطمه صفری، کیما اکبرزاده	آرش مرتضائی فر، مهتاب شیرازی	زهرة قموشی
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	محمد صمدی زاداسفنگره	صبا صفایی	زهرة قموشی
عربی زبان قرآن	احسان کلاته عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	رامتین کیانی	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	زهرا دامیار	زهرا دامیار	_____	_____	عطیه محلوچی
فلسفه و منطق	سبا جعفرزاده صابری	علیرضا نصیری	فرهاد علی‌نژاد	کیانا یوسفزاده	زهرة قموشی
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	مرتضی عزیزی	رامیلا عسگری	زهرة قموشی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: زهرة قموشی
حروفچین و صفحه‌آرا	مehشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

شمارش، احتمال
(فضای نمونه)
صفحه‌های ۱ تا ۱۵

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۳)

۱- سعید برای رفتن از شهر A به شهر C از شهر B عبور می‌کند. از شهر A به شهر B، ۴ راه اصلی و ۳ راه فرعی و از شهر B به شهر C، ۵ راه اصلی و ۲ راه فرعی وجود دارد. اگر سعید حداقل در یکی از مسیرهای خود از شهری به شهر دیگر، از راه اصلی استفاده کند، این کار به چند طریق ممکن است؟

(۱) ۲۸ (۲) ۳۵ (۳) ۴۳ (۴) ۴۰

۲- در مسابقات یک فصل از یک لیگ فوتبال که بازی‌های رفت و برگشت دارد، در مجموع ۵۶ بازی انجام می‌شود، تعداد تیم‌های شرکت‌کننده در این لیگ کدام است؟

(۱) ۸ (۲) ۱۰ (۳) ۱۶ (۴) ۷

۳- مجموعه $A = \{1, 2, 3, \dots, 9\}$ مفروض است. تعداد زیرمجموعه‌های ۵ عضوی مجموعه A که در آن اعداد ۱ و ۲ باشند و اعداد ۷ و ۹ نباشند، کدام است؟

(۱) ۱۰ (۲) ۱۵ (۳) ۲۱ (۴) ۳۶

۴- روی محیط یک دایره n نقطه متمایز قرار دارد. اگر با این نقاط بتوانیم ۲۸ وتر متمایز رسم کنیم، با این نقاط به ترتیب از راست به چپ چند مثلث و چند چهارضلعی می‌توان رسم کرد به طوری که این نقاط رأس‌های مثلث و چهارضلعی باشند؟

(۱) ۷۰-۴۸ (۲) ۶۸-۵۶ (۳) ۶۸-۴۸ (۴) ۷۰-۵۶

۵- ۴ مجرم و ۵ پلیس به چند طریق می‌توانند کنار هم بایستند، به طوری که حداقل ۲ مجرم کنار هم ایستاده باشند؟

(۱) $254 \times 6!$ (۲) $142 \times 6!$ (۳) $384 \times 6!$ (۴) $444 \times 6!$

۶- با جایگشت حروف کلمه «پلکان» چند کلمه ۵ حرفی می‌توان ساخت به طوری که حروف «پلک» کنار هم باشند؟

(۱) ۶ (۲) ۳۶ (۳) ۴۰ (۴) ۶۰

۷- ۴ مهره قرمز متمایز و ۴ مهره آبی متمایز داریم. به چند طریق می‌توان ۲ مهره آبی و ۲ مهره قرمز انتخاب کرد و آن‌ها را یک در میان چید؟

(۱) ۲۸۸ (۲) ۲۵۶ (۳) ۱۴۴ (۴) ۱۲۸

۸- اگر تعداد اعضاء فضای نمونه پرتاب سه سکه را با A و تعداد اعضاء فضای نمونه پرتاب دو تاس را با B نشان دهیم، چه تعداد از موارد زیر درست است؟

الف) B و A هر دو عددی زوج هستند.

ب) $A - B$ عضو اعداد طبیعی نیست.

ج) $A < B$

(۱) صفر (۲) یک (۳) دو (۴) سه

۹- خانواده‌ای دارای ۵ فرزند است. پیشامد آن که فرزند دوم و چهارم این خانواده، پسر باشد چند عضو دارد؟

(۱) ۸ (۲) ۱۰ (۳) ۱۶ (۴) ۴

۱۰- می‌خواهیم ۸ جایزه را بین گروه‌های A و B تقسیم کنیم. در چند حالت، تعداد جایزه‌های گروه A از گروه B بیشتر است؟

(۱) ۲۸ (۲) ۹۳ (۳) ۵۶ (۴) ۵۸

محل انجام محاسبات

ریاضی و آمار (۱)

باسخ گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

معادله درجه دوم

(معادله‌های شامل عبارت‌های گویا)

تابع

(مفهوم تابع)

صفحه‌های ۳۳ تا ۴۹

(۴) ۳

(۳) ۲

(۱) صفر

$$11- \text{جواب معادله } x^2 - 7x = \frac{4x-6}{x+2m} - \frac{x^2-1}{x+1} = x-7 \text{ برابر } 5 \text{ است. مقدار } m \text{ کدام است؟}$$

$$12- \text{اختلاف جواب‌های معادله } 9x^2 - \frac{9x^2 - (\Delta x - 1)^2}{1 - 2x} = 9x^2 \text{ کدام است؟}$$

$$\frac{23\sqrt{2}}{7} \quad (4)$$

$$\frac{\sqrt{23}}{7} \quad (3)$$

$$\frac{2\sqrt{23}}{7} \quad (2)$$

$$\frac{4\sqrt{23}}{7} \quad (1)$$

$$13- \text{مجموع معکوس‌های دو عدد طبیعی با اختلاف } 3 \text{ برابر } \frac{1}{4} \text{ است. مجموع مجذورهای این دو عدد کدام است؟}$$

(۴) ۸۹

(۳) ۶۵

(۲) ۲۹

(۱) ۴۵

۱۴- در یک گلدان از جنس نقره و مس، جرم نقره خالص ۸ برابر جرم مس خالص آن است. استاد قلمکار این گلدان را ذوب و ۲۰۰ گرم مس به آن اضافه

کرد و گلدان جدیدی ساخت. اگر $\frac{4}{5}$ جرم گلدان جدید نقره باشد، این گلدان قبل از ذوب شدن چند گرم بوده است؟

(۴) ۹۰۰

(۳) ۱۰۰۰

(۲) ۱۸۰۰

(۱) ۲۰۰۰

$$15- \text{به‌ازای چند مقدار } a, \text{ معادله } \frac{x^2 - x + 3}{x^2 - 2x} - \frac{x}{x-2} = \frac{a}{x} \text{ جواب ندارد؟}$$

(۴) ۳

(۳) ۲

(۲) ۱

(۱) صفر

۱۶- شیر A به تنهایی ۱۲ ساعت زودتر از شیر B استخر را پر می‌کند. اگر این دو با هم باز باشند در ۸ ساعت استخر پر می‌شود. پس از ۳ ساعت، یک شیر از نوع A به این دو شیر اضافه می‌کنیم. این استخر در چند ساعت پر می‌شود؟

(۴) ۶

(۳) ۵/۵

(۲) ۵

(۱) ۴/۵

$$17- \text{اگر رابطه مقابل تابع باشد، مجموع مقادیر حقیقی قابل قبول برای } y \text{ کدام است؟}$$

$$f = \left\{ \left(x, \frac{x+3}{4} \right), (y, y^2+3), \left(x, \frac{2x+2}{3} \right), (y, xy-x) \right\}$$

(۲) -۵

(۱) ۵

$$(4) \text{ به‌ازای هیچ مقدار } y, \text{ رابطه تابع نخواهد بود.}$$

(۳) $\frac{5}{2}$

$$18- \text{تابع } \left\{ (5, 2m), (5, 4m-1), (6-2m, n^2 - \frac{3n}{2}), (2n+1, n^2) \right\} \text{ شامل چند زوج مرتب متمایز است؟}$$

(۴) ۱

(۳) ۲

(۲) ۳

(۱) ۴

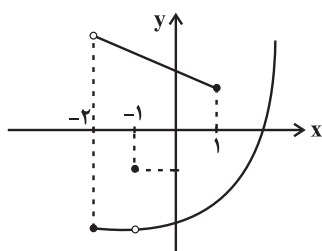
۱۹- نمودار زیر مربوط به رابطه f است. کوچک‌ترین محدوده‌ای از مقادیر x که با حذف آن و نقاط در آن محدوده رابطه f به یک تابع تبدیل می‌شود، کدام است؟

$$(1) -2 \leq x < 1$$

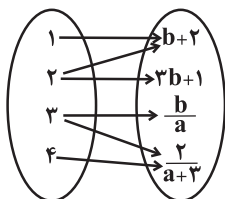
$$(2) -1 \leq x < 2$$

$$(3) -2 < x \leq 1$$

$$(4) -1 \leq x \leq 1$$

۲۰- با توجه به نمودار پیکانی زیر که معرف تابع f است، پیکانی که از ۴ خارج می‌شود، به چه عددی نظیر می‌شود؟

$$(2) \frac{1}{2}$$

$$(1) \frac{1}{3}$$

$$(4) \frac{2}{7}$$

$$(3) \frac{2}{5}$$

محل انجام محاسبات

علوم و فنون ادبی (۳) و (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۳):

تاریخ ادبیات قرن‌های دوازدهم و

سیزدهم

(دوره بازگشت و بیداری)

پایه‌های آوایی ناهمسان

صفحه‌های ۱۰ تا ۲۸

علوم و فنون ادبی (۱):

فصل دوم

(درس‌های ۴ تا ۶)

+ کارگاه تحلیل فصل دوم

صفحه‌های ۳۷ تا ۵۸

۲۱- درمورد دوره بازگشت و بیداری، کدام موارد صحیح هستند؟

(الف) صبا کاشانی، فروغی بسطامی و سروش اصفهانی به سبک شاعران خراسانی قصیده می‌سرودند.

(ب) شعر «ای قلم» از اشعار انتقادی میرزاده عشقی است.

(ج) ایرج‌میرزا جزء شاعران آزادی‌خواه مشروطه محسوب نمی‌شود.

(د) فرخی یزدی تحت تأثیر سعدی و مسعود سعد بود.

(ه) «شمس‌الدین و قمر» و «شمس و طغرا» از جمله آثار میرزا حسن‌خان بدیع هستند.

(۱) «الف» و «ب» (۲) «ب» و «د» (۳) «ج» و «د» (۴) «ج» و «ه»

۲۲- کدام گزینه درباره ویژگی‌های شعر فارسی در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم درست است؟

(۱) شعر حکمی و اندرزی (تعلیمی) در این دوره به وجود آمد، ولی در دوره سلجوقیان به پختگی رسید.

(۲) کسی که قصیده تمام و کمال در زمینه موعظه و نصیحت سرود، نخست «کسایی مروزی» بود و پس از او «شهید بلخی».

(۳) رایج‌ترین انواع شعر فارسی در این دوره اشعار «حماسی»، «مدحی» و «تعلیمی» بودند.

(۴) استعاره‌های بدیع و خیال‌انگیز از ویژگی‌های شعر این دوره است و مفاهیم ذهنی شاعران از قلمرو تعالیم کلی اخلاقی فراتر نمی‌رفت.

۲۳- کدام گزینه درباره زبان پهلوی و آثار آن نادرست است؟

(۱) زبان رسمی دوران ساسانی بود و به‌خاطر واقع‌شدن در دوره تاریخی میان فارسی باستان و دری، آن را «فارسی میانه» می‌نامند.

(۲) آثار ادبی منظوم و منثور این زبان از میان رفته است، ولی ترجمه عربی و فارسی برخی از جمله «هزار و یک شب» در دست است.

(۳) در اصل، قطعات شعری «درخت آسوریک» و «یادگار زیران» که در اندرزنامه‌های منثور جای دارند به این زبان هستند.

(۴) آثار ادبی پهلوی به سبب اهمیتی که سنت شفاهی در ایران پیش از اسلام داشته، غالباً به کتابت در نیامده بود و اشعار کمی از این زبان موجود است.

۲۴- نام پدیدآورنده چند مورد از آثار زیر، به‌درستی ذکر نشده است؟

(خداندننامه: فتحعلی‌خان صبا) (تاریخ بیداری ایرانیان: ناظم‌الاسلام کرمانی) (چرند و پرند: علامه دهخدا) (تاریخ تطور نظم فارسی: محمدتقی بهار)

(ایده‌آل: سید اشرف‌الدین گیلانی) (منشآت: قائم‌مقام فراهانی)

(۱) صفر (۲) یک (۳) دو (۴) سه

۲۵- نوع سجع در کدام گزینه متفاوت است؟

(۱) تشریف ده عشاق را پر نور کن آفاق را بر زهر زن تریاق را چیزی بده درویش را

(۲) نگشوده‌مژگان چون شر از خویش کن قطع نظر زین یک دو دم زحمتکش جامی و آغازی چرا

(۳) به ترانه‌های شیرین به بهانه‌های زرین بکشید سوی خانه مه خوب خوش‌لقا را

(۴) کار دلم به جان رسد کارد به استخوان رسد ناله کنم بگویدم دم مزن و بیان مکن

۲۶- نوع «سجع» در همه گزینه‌ها یکسان است؛ به جز:

- (۱) پیرمردی حکایت کنند که دختری خواسته بود و حجره به گل آراسته و به خلوت با او نشسته و دیده و دل در او بسته.
- (۲) باری به لطافتش گفتم: دامن که تو را در مودت این منظور علتی و بنای محبت بر زلتی نیست.
- (۳) ای پدر! گرسنگی خلق را بکشد، نشنیده‌ای که ظریفان گفته‌اند: به سیری مردن به که گرسنگی بردن.
- (۴) خشک‌سالی در اسکندریه عنان طاقت درویش از دست رفته بود، درهای آسمان بر زمین بسته.

۲۷- در مصراع نخست بیت زیر، به ترتیب چند هجای کوتاه، بلند و کشیده یافت می‌شود؟

تا رنج تحمل نکنی گنج نبینی	تا شب نرود صبح پدیدار نباشد
(۱) ۲-۴-۶-۲	(۲) ۲-۵-۴-۲
(۳) ۳-۶-۱	(۴) ۳-۷-۲

۲۸- کدام بیت، فاقد سجع است؟

- (۱) ای باد سحرگاهی گر این شب روز می‌خواهی
- (۲) یک قطره‌اش گوهر شود یک قطره‌اش غبهر شود
- (۳) چو گوید مرغ جان یاهو بگوید فاخته کوکو
- (۴) چه گفت آن بید سرجنبان که از مستی سبک‌سر شد
- از آن خورشید خرگاهی برافکن دامن محمل
- وز مال و نعمت پر شود کف‌های کف‌خاران ما
- بگوید چون نبردی بو نصیبت انتظار آمد
- چه دید آن سرو خوش‌قامت که رفت و پایدار آمد

۲۹- از دیدگاه موسیقی شعر، کدام گزینه درباره رباعی زیر صدق نمی‌کند؟

- «تا چند اسیر رنگ و بو خواهی شد؟
چند از پی هر زشت و نکو خواهی شد؟
گر چشمه زمزمی و گر آب حیات
آخر به دل خاک فرو خواهی شد»

- (۱) واج «و»، هم به شکل مصوت کوتاه و هم به شکل مصوت بلند به کار رفته است.
- (۲) وزن رباعی، از نوع همسان می‌باشد که متشکل از چهار پایه آوایی است.
- (۳) تعداد هجاهای بلند مصراع دوم و مصراع چهارم یکسان است.
- (۴) مجموعاً سه هجای کشیده یافت می‌شود که یکی از آن‌ها، در حکم هجای بلند است.

۳۰- در کدام بیت، هیچ هجای کشیده‌ای یافت نمی‌شود؟

- (۱) از این راز جان تو آگاه نیست
- (۲) کنون رزم سهراب رانم نخست
- (۳) ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کارند
- (۴) چو آتش پراگنده شد پیلتن
- بدین پرده اندر تو راه نیست
- از آن کین که او با پدر چون بجست
- تا تو نانی به کف آری و به غفلت نخوری
- درختی بجست از در بابزن

۳۱- در چند واژه زیر واج «ی» مصوت محسوب می‌شود؟

«یلدا، بیکار، کریم، زیرک، یارانه، سیل، گریه، یال، تیر»

- (۱) پنج (۲) شش (۳) چهار (۴) سه

۳۲- کدام بیت در وزن «مفتعلن فاعلات مفتعلن فع» سروده شده است؟

- (۱) ای می لعل تو کام زندان
 (۲) درگذر از عمر آنک پیش محبان
 (۳) خط و لب دلکشت طوطی و شکرستان
 (۴) خواجه اگر ز چشم تو خواب ببرد گو بیر
- جعد تو زنجیر پای بنندان
 عمر گرامی به جز حبیب نباشد
 زلف و رخ مهوش تیره شب و ماهتاب
 زان که ز عشق نرگش خواب نماند خواب را

۳۳- وزن کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) گفתי که کنی تو در سرم جان
 (۲) شرط است که بر بساط عشقت
 (۳) هرچند تو را خوش آمد این خانه
 (۴) چون کوشم با غمت که گردون
- حقا که در آرزوی آنم
 آن پای نهد که سر ندارد
 باقی نشوی تو اندرین فانی
 کوشید و نبود هم نبردش

۳۴- در کدام بیت، رکن «مفعول» وجود ندارد؟

- (۱) دور است کاروان سحر زین جا
 (۲) زین سان که وجود توست ای صورت روحانی
 (۳) ای آمده با صد فتن برده همه هوشم ز تن
 (۴) این خط شریف از آن بنان است
- شمعی بیاید این شب یلدا را
 شاید که وجود ما پیشت عدمی باشد
 در بیهشی مگذر ز من بنشین که تا هوش آیدم
 وین نقل حدیث از آن دهان است

۳۵- وزن کدام بیت ناهمسان نیست؟

- (۱) من آن نیام که حلال از حرام نشناسم
 (۲) ای ذره تو در مقابل خورشید
 (۳) چون بخت نیک انجام را با ما به کلی صلح شد
 (۴) زنه از این امید درازت که در دل است
- شراب با تو حلال است و آب بی تو حرام
 بیچاره چه می کنی بدین خردی
 بگذار تا جان می دهد بدگوی بدفرجام را
 هیاهات از این خیال محالت که در سر است

۳۶- چند گزاره درباره بیت زیر نادرست است؟

- «بنمای رخ که باغ و گلستانم آرزوست»
 «بگشای لب که قند فراوانم آرزوست»

الف) تصویر مشابهی با مصراع «رخ برافروز که فارغ کنی از برگ گلم» دارد.

ب) رکن «مفاعیل» و «فعل» در آن وجود دارد.

ج) آرایه های «تشبیه و تناسب» در آن مشهود است.

د) وزن آن دو دسته بندی هجایی دارد.

ه) با مصراع «میان ما و رسیدن هزار فرسنگ است» هم وزن است.

چهار (۴)

سه (۳)

دو (۲)

یک (۱)

۳۷- کدام بیت با ابیات دیگر تناسب معنایی ندارد؟

- (۱) سالک راه حق بیا همت از اولیا طلب
(۲) ترک این مرحله بی مهری خضر مکن
(۳) ای ناله پیر خانقاه از غم تو
(۴) همت طلب از باطن پیران سحرخیز
- همت خود بلند کن سوی حق ارتقا طلب
ظلمات است بترس از خطر گمراهی
وی گریه طفل بی گناه از غم تو
زیرا که یکی را ز دو عالم طلبیدند

۳۸- مفهوم کدام بیت با عبارت زیر قرابت معنایی دارد؟

«سر عشق نهفتنی است نه گفتنی و بساط مهر پیمودنی است نه نمودنی.»

- (۱) نیست آسان بحر را در کوزه پنهان ساختن
(۲) گوهر از سفتن بود ایمن در آغوش صدف
(۳) سر عشق به گوشش برد سر گفت به گوشش جان
(۴) پرده ناموس نتواند حجاب عشق شد
- عارفان را دل به اسرار الهی می‌تپد
به ز خاموشی نباشد محرمی اسرار را
کس عهد کند با خود نی تو همگی مایی
ابر چون پنهان کند در زیر دامن برق را؟

۳۹- کدام ابیات با یکدیگر تناسب مفهومی دارند؟

- (الف) گر تو گرفتارم کنی من با گرفتاری خوشم
(ب) من از این جا به ملامت نروم
(ج) بلبل همه شب در غم گل بر سر خار است
(د) بر سرم هر چه رود خاک رهم گو می‌رو
- گر خوار چون خارم کنی ای گل بدان خواری خوشم
که من اینجا به امیدی گروم
گو گل مطلب هر که سر خار ندارد
نیستم باد که از کوی تو برخیزم زود

- (۱) الف - ج (۲) الف - د (۳) ب - د (۴) ج - د

۴۰- مضمون ابیات همه گزینه‌ها با مصراع «از گوشه بامی که پریدیم، پریدیم» همخوانی دارد، به جز گزینه

- (الف) چو وحشی مرغی از بند قفس جست
(ب) چون لطف نهان تو پیدا است که با غیر است
(ج) با دست بلورین تو پنجه نتوان کرد
(د) مرغ دست‌آموز روزی بی‌نیاز است از طلب
(ه) به دیگری دهم این دل که خوار کرده توست
- دگر نتوان به دستان پای او بست
مهری که مرا با تو پیدا شده، پنهان به
رفتیم دعاگفته و دشنام‌شنیده
در تلاش این شکار رام دست و پا مزن
چراکه عاشق تو دارد اعتبار دگر

- (۱) الف - ب (۲) ب - ج (۳) ج - د (۴) د - ه

درس اول: ذخیره دانشی
درس دوم: علوم اجتماعی
صفحه‌های ۲ تا ۱۸

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

جامعه‌شناسی (۳)

۴۱- به ترتیب، در فرایند شکل‌گیری ذخیره دانشی، علت عبارات زیر کدام است؟

- سرعت گرفتن روند آگاه شدن انسان از جهان اطراف خود

- فراتر رفتن انسان از دیده‌ها، شنیده‌ها و خواننده‌هایش

- شکل‌گیری ذخیره آگاهی

(۱) پرسش و پاسخ - بهره‌بردن از دانسته‌های دیگران - تجربه‌های فردی و اجتماعی و مطالعات مدرسه‌ای و دانشگاهی

(۲) آشنایی با کلمات - تفکر و تعقل - دانسته‌های فرد، گروه، قوم، جامعه و امت

(۳) زبان گوشودن - بهره‌بردن از دانسته‌های دیگران - دانسته‌های فرد، گروه، قوم، جامعه و امت

(۴) سخن گفتن - تفکر و تعقل - تجربه‌های فردی و اجتماعی و مطالعات مدرسه‌ای و دانشگاهی

۴۲- صحیح یا غلط بودن هر یک از عبارات زیر، به ترتیب در کدام گزینه به درستی مشخص شده است؟

- هر فرد، گروه، جامعه و امتی ذخیره دانشی مخصوص خود را دارد که راهنمای زندگی آنان است.

- کنش آدمی وابسته به آگاهی است و انسان همواره از دانشی که درباره کنش‌های خود دارد آگاه است.

- انسان‌ها با ورود به جهان اجتماعی، با دیگر اعضای جهان اجتماعی در مجموعه‌ای از آگاهی‌ها شریک می‌شوند.

- اگر دانش عمومی نباشد، باید برای انجام هر کاری ابتدا بیندیشیم و سپس آن کار را انجام دهیم.

(۱) ص - ص - غ - ص (۲) ص - غ - غ - ص (۳) ص - غ - ص - ص (۴) غ - غ - غ - ص

۴۳- کدام یک از گزینه‌های زیر، در رابطه با «دانش عمومی» نادرست است؟

(۱) انسان‌ها در تعامل با یکدیگر از آن بهره می‌برند.

(۲) گسترده‌ترین بخش ذخیره دانشی ما را تشکیل می‌دهد.

(۳) جهان اجتماعی آن را در اختیار ما قرار می‌دهد.

(۴) انسان اغلب به اهمیت آن در زندگی اجتماعی آگاه است.

۴۴- به ترتیب، پاسخ پرسش‌های زیر کدام است؟

- جهان‌های اجتماعی مختلف بر چه اساس تعاریف متفاوتی از دانش علمی دارند؟

- دانش علمی جهان متجدد، محدود به چه علمی است؟

(۱) هویت فرهنگی خود - علوم عقلانی

(۲) هویت فرهنگی خود - علوم تجربی

(۳) هویت اجتماعی خود - علوم عقلانی

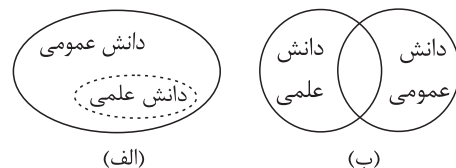
(۴) هویت اجتماعی خود - علوم تجربی

۴۵- هر دو عبارت مطرح شده در کدام گزینه در رابطه با نمودارهای زیر صحیح است؟

(۱) دانش‌ها خلق و بازسازی واقعیت نیستند بلکه کشف و بازخوانی آن هستند که انسان‌ها

برای سامان دادن به زندگی خود تولید می‌کنند. - دانش عمومی نیز دانش غیرمؤثق و

نامعتبر نیست، بلکه کم و بیش در آن دانش‌های حقیقی و صحیح نیز وجود دارد.

(۲) دانش علمی برای حفظ هویت خود باید از ورود دانش عمومی به قلمرو علم جلوگیری کند. - در این دیدگاه، تفاوت دانش علمی با دانش عمومی در روش آنهاست.

(۳) این ادعا را که دانش علمی، راه کشف واقعیت و دانش عمومی، دانش حاصل از زندگی است انکار می‌کند و همه دانش‌ها را دانش حاصل از زندگی می‌داند. - دانش علمی به دلیل امکان اعتباریابی، نسبت به دانش عمومی از اعتبار بیشتری برخوردار است.

(۴) در برخی از نحل‌های این دیدگاه، مرز دانش علمی و دانش عمومی فرو می‌پاشد. - برتری دانش تجربی بر دانش حاصل از زندگی را بی‌اعتبار می‌داند و به‌عکس دانش عمومی را پایه و اساس هرگونه دانشی از جمله دانش تجربی می‌داند.

۴۶- به ترتیب، هریک از عبارات زیر، با کدام گزینه ارتباط دارد؟

- دانش‌هایی که اجتماعات انسانی و چگونگی اثرگذاری و اثرپذیری آنها از کنش‌ها و شیوه زندگی ما را به روش علمی مطالعه می‌کنند.
- نمونه‌ای از علوم انسانی

- درباره کنش‌های انسان و آثار و پیامدهای آن بحث می‌کند.

(۱) جامعه‌شناسی - روان‌شناسی - علوم اجتماعی

(۲) علوم اجتماعی - جامعه‌شناسی - علوم اجتماعی

(۳) جامعه‌شناسی - جامعه‌شناسی - علوم انسانی

(۴) علوم اجتماعی - روان‌شناسی - علوم انسانی

۴۷- کدام یک از عبارات مطرح شده زیر، نادرست می‌باشد؟

(۱) حیطه علوم انسانی گسترده‌تر از علوم اجتماعی است؛ با این حال، علوم انسانی شامل فعالیت‌های غیرارادی انسان نمی‌شود.

(۲) علوم اجتماعی، کنش‌های فردی و پیامدهای آنها را مطالعه می‌کند و این کنش‌ها به تصمیم و اقدام افراد وابسته‌اند.

(۳) مطالعه فعالیت‌های غیرارادی انسان در حیطه علوم طبیعی قرار دارد و موضوع مطالعه آن پدیده‌های طبیعی هستند.

(۴) کنش با آگاهی و اراده انسان انجام می‌شود و هدف و معنای خاصی دارد و به همین دلیل، شناخت آن بدون فهم هدف و معنای آن ممکن نیست.

۴۸- به ترتیب، پاسخ پرسش‌های زیر کدام است؟

- علوم اجتماعی از چه طریقی فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب را برای دانشمندان فراهم می‌آورند؟

- به چه دلیل علوم اجتماعی نسبت به علوم طبیعی از اهمیت بیشتری برخوردارند؟

(۱) از طریق دآوری درباره ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی و نقد و اصلاح آنها - فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب را برای دانشمندان پدید می‌آورند.

(۲) با کشف نظم و قواعد جهان اجتماعی - از انسان‌ها در برابر آسیب‌های احتمالی اجتماعات محافظت می‌کنند.

(۳) با دآوری درباره پدیده‌های اجتماعی و نقد و اصلاح آنها - درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری به انسان‌ها آگاهی می‌دهند و به آنها کمک می‌کنند که از طبیعت و علوم طبیعی به شیوه صحیح استفاده کنند.

(۴) با شناخت پدیده‌های اجتماعی و پیش‌بینی آثار و پیامدهای آنها - زمینه فهم متقابل انسان‌ها و جوامع مختلف از یکدیگر را فراهم می‌سازند.

۴۹- به ترتیب، کدام گزینه از فواید علوم طبیعی است، اما فایده علوم اجتماعی نیست؟

(۱) طبیعت و قوانین آن را مطالعه می‌کند. - ابزار بهره‌مندی انسان از طبیعت و همچنین وسیله غلبه او بر محدودیت‌های طبیعی‌اند.

(۲) به انسان قدرت پیش‌بینی حوادث طبیعی و پیشگیری از آنها را می‌دهد. - با کشف نظم و قواعد جهان اجتماعی می‌تواند تأثیر اجتماعات بر زندگی ما را توضیح دهند.

(۳) ظرفیت دآوری درباره علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن را دارند. - به افزایش همدلی و همراهی انسان‌ها کمک می‌کنند.

(۴) به انسان‌ها امکان می‌دهند که آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی را پیش‌بینی کنند. - فضیلت، عدالت، سعادت و راه صحیح زندگی را می‌شناسد و درباره کنش‌های خوب و بد انسان‌ها دآوری می‌کند.

۵۰- به ترتیب، هر یک از عبارات زیر با چه موضوعی ارتباط دارند؟

- شاخه‌ها و دانش‌های اجتماعی متفاوت در علوم اجتماعی

- شکل‌گیری سه رویکرد متفاوت در جامعه‌شناسی

- بررسی ساختار اجتماعی

(۱) ابعاد مختلف زندگی اجتماعی انسان - دوری و نزدیکی به علوم اجتماعی - جامعه‌شناسی کلان

(۲) برداشت‌های مختلف افراد از پدیده‌های اجتماعی - دوری و نزدیکی به علوم طبیعی - جامعه‌شناسی خرد

(۳) ابعاد مختلف زندگی اجتماعی انسان - دوری و نزدیکی به علوم طبیعی - جامعه‌شناسی کلان

(۴) برداشت‌های مختلف افراد از پدیده‌های اجتماعی - دوری و نزدیکی به علوم اجتماعی - جامعه‌شناسی خرد

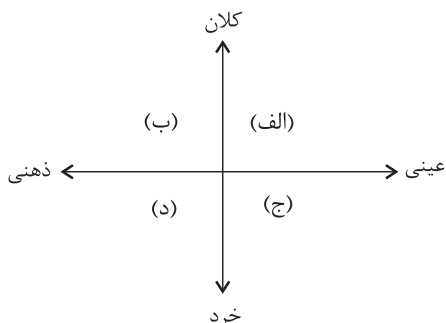
جامعه‌شناسی (۱)

در این بخش، از میان سؤالات جامعه‌شناسی (۱) و جامعه‌شناسی (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید.
به سؤالات ۵۱ تا ۵۵ «یا» به سؤالات ۵۶ تا ۶۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

زندگی اجتماعی

(اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی، جهان‌های اجتماعی، پیامدهای جهان اجتماعی)
صفحه‌های ۲۵ تا ۵۰

۵۱- به ترتیب، هریک از مفاهیم زیر، در کدام قسمت از نمودار قرار می‌گیرند؟

- آزادی
- کارت هدیه
- وزارت کشور
- تصور مریم از روز تولدش
- (۱) الف - د - ب - ج
- (۲) ب - ج - الف - د
- (۳) الف - ج - ب - د
- (۴) ب - ج - د - الف

۵۲- به ترتیب کدام گزینه در ارتباط با «لایه‌های جهان اجتماعی» نادرست و در رابطه با «تهادهای اجتماعی»، درست است؟

- (۱) جامعه‌ای که هستی را فراتر از زندگی دنیا می‌بیند، ارزش‌ها، هنجارها و نمادهای خود را متناسب با این عقیده سازمان می‌دهد. - نهاد اجتماعی، مجموعه‌ای از عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و نمادهایی است که برای رفع نیازهای معینی از افراد و جهان اجتماعی اختصاص پیدا می‌کند.
- (۲) هیچ جامعه‌ای بی‌نیاز از هنجارها و نمادها نیست، اما هنجارها و نمادها برحسب شرایط در زمینه‌های مختلف قابل تغییرند، اما تغییر در برخی از آنها حتی اگر به تغییر در لایه‌های عمیق منجر نشود نیز موجب تحول جهان اجتماعی خواهد شد. - نهادها در تمامی جهان‌های اجتماعی وجود دارند ولی انواع و اشکال متفاوتی دارند.
- (۳) لایه‌های عمیق، عقاید کلانی هستند که بر ارزش‌های اجتماعی تأثیر می‌گذارند، تأثیرات فراگیر دارند و هم بیشتر در معرض تغییرند. - اگر اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی را در ارتباط با هم بررسی کنیم، نهادهای اجتماعی آشکار می‌شوند که میان جوامع مختلف یکسان‌اند.
- (۴) عقاید و ارزش‌ها عمیق‌ترین لایه‌های جهان اجتماعی هستند، باور و اعتقاد انسان‌ها نسبت به اصل جهان، جایگاه انسان در آن و تفسیرش از زندگی و مرگ خود، عمیق‌ترین پدیده‌های اجتماعی به حساب می‌آیند. - هر نهاد اجتماعی شیوه قابل قبول تأمین بعضی از نیازهای افراد را معین می‌سازد و متقابلاً شیوه‌های غیرقابل قبول را طرد می‌کند.

۵۳- کدامیک از گزینه‌های زیر مبین تنوع جهان‌های اجتماعی نیست؟

- (۱) بررسی جهانی که در آن متولد شده‌ایم
- (۲) رجوع به تاریخ گذشته خود
- (۳) مقایسه جهان‌های اجتماعی با یکدیگر
- (۴) بررسی جوامع اروپایی و آفریقایی

۵۴- به ترتیب، پاسخ پرسش‌های زیر کدام است؟

- کنشگر بودن انسان در هر موقعیت چگونه نمود پیدا می‌کند؟
- عامل پیدایش جهان‌های اجتماعی مبتنی بر تبعیض نژادی چیست؟
- پیامدهای جهان اجتماعی، از چه طریقی دوام می‌آورند؟
- منظور از جهان متجدد چیست؟

- (۱) ابتدا آن موقعیت را برای خود تعریف می‌کند، سپس در موقعیت دست به عمل می‌زند و پس از آن به آن معنا می‌دهد. - تنوع در هنجارها و معرفت‌ها و همچنین نمادها و اراده - مشارکت اجتماعی افراد - غرب چهارصدسال اخیر
- (۲) ابتدا آن موقعیت را برای خود تعریف می‌کند، سپس به آن معنا می‌دهد و در آن موقعیت دست به عمل می‌زند. - تنوع در هنجارها و معرفت‌ها و همچنین نمادها و اراده - پیدایش آگاهی و اراده نوین - غرب بعد از رنسانس
- (۳) ابتدا آن موقعیت را برای خود تعریف می‌کند، سپس به آن معنا می‌دهد و در آن موقعیت دست به عمل می‌زند. - تنوع در آگاهی و معرفت‌ها و همچنین اراده و اختیار - مشارکت اجتماعی افراد - غرب بعد از رنسانس
- (۴) ابتدا آن موقعیت را برای خود تعریف می‌کند، سپس در موقعیت دست به عمل می‌زند و بعد به آن معنا می‌دهد. - تنوع در آگاهی و معرفت‌ها و همچنین اراده و اختیار - پیدایش آگاهی و اراده نوین - غرب چهارصدسال اخیر

۵۵- کدامیک از گزینه‌های زیر، با نظریه آگوست کنت و دورکیم در رابطه با انواع جهان‌های اجتماعی، مطابقت دارد؟

- (۱) دو جهان اجتماعی متفاوت که هریک با حفظ هویت خود توانسته‌اند عمر خود را طولانی‌تر کنند و بر موفقیت خود بیفزایند.
- (۲) یک سرزمین جغرافیایی واحد که از سرگذشت خود برای رشد و پیشرفت در آینده کمک می‌گیرد، اما تجربیات را مطابق با نیازهای روز تغییر می‌دهد.
- (۳) دو کشور دوست و همسایه با دو فرهنگ متفاوت که از تجربیات خود در زمینه علوم پزشکی بهره می‌گیرند، اما مطابق فرهنگ خود آن را تغییر می‌دهند.
- (۴) یک جهان اجتماعی که تلاش می‌کند تا خود را به سایر جوامع پیشرفته برساند، اما همواره در این مسیر شکست می‌خورد.

جامعه‌شناسی (۲)

اگر به سؤال‌های ۵۱ تا ۵۵ پاسخ نداده‌اید، می‌توانید به سؤال‌های ۵۶ تا ۶۰ پاسخ دهید.

فرهنگ جهانی

(نمونه‌های فرهنگ جهانی ۲)

فرهنگ معاصر غرب و نظام

نوین جهانی

(باورها و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب،

چگونگی تکوین فرهنگ معاصر غرب)

صفحه‌های ۲۷ تا ۵۴

۵۶- به ترتیب در ارتباط با انواع سکولاریسم، عبارات «دیدار سران کشورهای اروپایی با پاپ» و «توجیه هنجارها و رفتارهای دینی با تفاسیر دنیوی» با کدام گزینه ارتباط دارند؟

(۱) اگر انسان به ابعاد دنیوی خود محدود بماند، گمراه می‌شود و حیاتی حیوانی یا پست‌تر از آن خواهد داشت. - افراد هوای نفسانی خود را دنبال می‌کنند ولی به صورت آشکار و رسمی اظهار نمی‌کنند بلکه در قالب مفاهیم دینی پنهان می‌کنند.

(۲) اومانیسم مهم‌ترین ویژگی انسان‌شناختی فرهنگ معاصر غرب است و به معنای اصالت انسان دنیوی و این جهانی است. - باورهایی را شامل می‌شود که بخش‌هایی از باورهای معنوی و دینی را در خدمت اهداف دنیوی و این جهانی قرار می‌دهد.

(۳) در فرهنگ دینی، آبادی دنیا هدف مستقلی نیست بلکه خود وسیله‌ای است در خدمت اهداف معنوی. - در رویکرد سکولار، همه ظرفیت‌های انسان متوجه آرمان‌ها و اهداف دنیوی و این جهانی می‌گردد.

(۴) رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان، سبب پیدایش و رشد برخی نهضت‌های جدید دینی شده است که از آن به عنوان پروتستانتیسم یاد می‌شود. - در جهان غرب، دین‌داران ناگزیر هنجارها و رفتارهای دینی خود را توجیه دنیوی و این جهانی می‌کنند.

۵۷- به ترتیب، کدام گزینه جدول زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

روشنگری		
دوره زمانی	ویژگی	پیامد
هفدهم و هجدهم	الف	ب
نوزدهم و بیستم	حس گرایی، نفی عقل و وحی	ج
پایان قرن بیستم	د	بحران معرفتی

(۱) عقل گرایی و نفی وحی - دانش ابزاری - دئیسم - افول حس گرایی و نفی عقل

(۲) نفی عقل - دئیسم - دانش ابزاری - رشد عقل، وحی و تجربه گرایی

(۳) عقل گرایی و نفی وحی - دئیسم - دانش ابزاری - افول تجربه گرایی، نفی تجربه، عقل و وحی

(۴) نفی وحی - دانش ابزاری - دئیسم - رشد عقل و وحی

۵۸- یکی از عوامل مؤثر در فرو ریختن اقتدار کلیسا چه بود و «آباء کلیسا» چه کسانی بودند؟

(۱) جنگ‌های صلیبی - مترجمان برجسته مسیحی بودند که در گسترش مسیحیت نقش بسزایی داشتند.

(۲) پیروزی مسلمانان - مفسران برجسته مسیحی بودند که امور مربوط به سیاست را شرح می‌دادند.

(۳) فتح قسطنطنیه - متکلمان برجسته مسیحی بودند که نقش مؤثری در آموزه‌های مسیحیت داشتند.

(۴) مواجهه اروپاییان با مسلمانان - مبلغان برجسته دینی بودند که از سوی حاکمان برگزیده می‌شدند.

۵۹- صحیح یا غلط بودن عبارات زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- فلسفه‌های روشنگری، سکولاریسم را از لایه‌های سطحی به لایه‌های عمیق فرهنگ غرب تسری داد.

- در دوره رنسانس، فرهنگ غرب به تفسیر غیرتوحیدی فرهنگ یونان و روم باستان بازگشت.

- نظام ارباب - رعیتی در غرب که از آن با عنوان لیبرالیسم یاد می‌شود، نوعی برده‌داری بود.

- انقلاب صنعتی، مجموع نوآوری‌های فنی و اقتصادی بود که در اواسط قرن هفدهم برای اولین بار پدید آمد.

(۱) غ - غ - ص - ص (۲) ص - ص - غ - غ (۳) ص - غ - غ - ص (۴) غ - غ - ص - ص

۶۰- به ترتیب، هر عبارت نشانگر چیست؟

- مجسمه داوود اثر میکل آنژ

- علت عدم امکان گسترش حرکت‌های اعتراض‌آمیز نوع دوم

- فراهم آمدن زمینه‌های عبور از اقتصاد کشاورزی ارباب - رعیتی

- اشتراک کشیشان مورد حمایت شاهزادگان اروپایی

- نخستین انقلاب لیبرال در جهان

(۱) بازگشت به هنر یونان باستان - هجوم کاتولیک‌ها و دیگر پروتستان‌ها - رشد تجارت، کشف آمریکا، بالا گرفتن تب طلا - مخالفت با قدرت پاپ - انقلاب فرانسه

(۲) هنر قرون وسطی - عدم حمایت قدرت‌های محلی - بالا گرفتن تب طلا، کشف آمریکا، رشد تجارت - رویکرد معنوی - انقلاب صنعتی

(۳) اهمیت ابعاد جسمانی و دنیوی انسان - تغییر ندادن شیوه زندگی از قرن شانزدهم تا امروز - تقابل با جریان دنیاگرایی - رقابت با قدرت کلیسا - انقلاب فرانسه

(۴) بازگشت به هنر یونان باستان - هجوم کاتولیک‌ها و دیگر پروتستان‌ها - کشف آمریکا، رقابت با قدرت کلیسا، اصلاح دین - مخالفت با قدرت پاپ - انقلاب صنعتی

روان‌شناسی

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

روان‌شناسی رشد
(مقدمه، تعریف روان‌شناسی رشد، ...،
ویژگی‌های رشد در دوره کودکی)
صفحه‌های ۳۴ تا ۵۲

۶۱- روان‌شناسی رشد به چه حیطه‌ای پاسخ می‌دهد؟

(۱) هر آنچه در گستره عمر انسان رخ می‌دهد. (۲) تغییرات مادام‌العمر زندگی را بررسی می‌کند.

(۳) تغییرات بازه زمانی تولد تا مرگ را در نظر دارد. (۴) به مراحل مهم و نقاط عطف زندگی می‌پردازد.

۶۲- کدام گزینه راجع به مفهوم رشد نادرست است؟

(۱) رشد دارای یک عنصر زیستی و وراثتی است. (۲) با توجه به سایر افراد دور و نزدیک، تا حدی قابل برآورد است.

(۳) شرایط و آمادگی‌های محیطی شرط اساسی آن است. (۴) رشد لزوماً از همان ابتدا آشکار و مهیا نیست.

۶۳- کدام گزینه در مورد دوقلوها درست است؟

(۱) دوقلوهای همسان شبیه به یکدیگر هستند، چرا که از یک کروموزوم مشترک به وجود آمده‌اند.

(۲) شباهت رفتاری و ظاهری دوقلوها منحصر به دوره کودکی و نوجوانی است.

(۳) دوقلوهای ناهمسان به دلیل خواستگاه بیولوژیکی متفاوت در اکثر مواقع هم‌جنس نیستند.

(۴) در دوقلوها، هم‌جنس بودن برای همسان بودن شرط لازم است، ولی کافی نیست.

۶۴- سارا که به تازگی وارد دوره نوپایی شده است، احتمال دارد که کدام یک از مهارت‌های زیر در او بروز نیافته باشد؟

(۱) لبخند (۲) احساس سپاسگزاری (۳) ترس از غریبه (۴) خشمگین شدن

۶۵- به ترتیب، هر فعالیت به کدام دوره رشدی اشاره دارد؟

- ترس از غریبه

- اولین علامت رشد اجتماعی

- بازی‌های موازی

(۱) ۳-۲ ماهگی / ۵ ماهگی / ۳ سالگی (۲) ۷-۸ ماهگی / ۳-۲ ماهگی / ۴ یا ۵ سالگی

(۳) ۳-۲ ماهگی / ۷-۸ ماهگی / ۴ یا ۵ سالگی (۴) ۷-۸ ماهگی / ۶ ماهگی / ۸-۷ سالگی

۶۶- چه تعداد از مصداق‌های حیطه‌های رشدی زیر کاملاً منطبق بر آن نیست؟

حیطه رشدی	مصداق
شناختی	حل تست‌های درس روانشناسی، مرور یک شماره برای حفظ کردن آن، فکر کردن به منافع عموم برای انجام کاری
جسمانی	رشد اندام‌های داخلی، بلند شدن قد، افتادن دندان‌های شیری، افزایش وزن مغز
هیجانی	ریختن اشک شوق، داد و بیداد کردن، خندیدن، اصرار بر خواسته
اجتماعی	تعامل با دانش آموزان مدرسه، علاقه به گروه همسالان، بازی‌های گروهی
اخلاقی	درست و غلط بودن کاری، فکر کردن به نتیجه کار، مسئولیت‌پذیری برای رفتاری خاص

(۲) صفر

(۱) یک

(۴) سه

(۳) دو

۶۷- کدام بیت به یک هیجان مرکب اشاره می‌کند؟

- (۱) دیر شد، باز آ که ترسم ناگهان پرپر شود
 (۲) مست نادم شود به هشیاری
 (۳) دل چه ارزد گر نباشد مهر دلداری در او
 (۴) سرباز عاشقت را با خشم راندی از خود
- دسته گل‌هایی که از شوق تو در دل بسته‌ام (شفیعی کدکنی)
 تو ز مستان طمع چه میداری (اوحدی)
 بی وجود گنج کی قیمت بود ویرانه را (عبید خان)
 گفتم چرا و گفستی ارتش چرا ندارد (نفیسه سادات موسوی)

۶۸- دو مورد بیان شده در کدام گزینه از نظر زمانی با یکدیگر کمترین تداخل را دارند؟

- (۱) ترس از غریبه - ایستادن با کمک
 (۲) غلت زدن - لبخند اجتماعی
 (۳) پردازش ادراکی - بازی‌های موازی
 (۴) دوره نوپایی - بلند شدن از وضعیت نشسته

۶۹- مادری دو فرزند پسر ۵ ساله و ۳ ماهه دارد. با توجه به اینکه پسر اول او در سن ۸ ماهگی توانست به‌طور مستقل بنشیند، حدس می‌زند که فرزند

دومش نیز حدوداً در این سن بتواند بنشیند. این مثال، بیانگر کدام مورد است؟

- (۱) فرزندان خانواده دارای خصوصیات ارثی یکسانی هستند.
 (۲) عوامل وراثتی در تعیین رشد زیستی تأثیر چشمگیری دارند.
 (۳) تأثیر عوامل محیطی در تغییرات رشد دوره کودکی ناچیز است.
 (۴) فرزندان خانواده به‌دلیل داشتن عوامل محیطی یکسان، طبق یک برنامه مشخص تحول می‌یابند.

۷۰- در کدام گزینه میان ابیات داده شده و جنبه‌های رشد انسان هماهنگی وجود ندارد؟

- (۱) با دوست هر کجا که نشینی تفرّجست
 (۲) چو غنچه گرچه فروبستگی است کار جهان
 (۳) خودبینی و خودخواهی و خودکامگی نفس
 (۴) گر رود حافظه بیرون از سر
- خواهی میان گلشن و خواهی کنار دشت (رشد اجتماعی)
 تو همچو باد بهاری گره‌گشا می‌باش (رشد اخلاقی)
 جان را چو روان کرده زمین‌گیر و دگر هیچ (رشد اجتماعی)
 نتوان گفت که باقی است بشّر (رشد شناختی)

دفترچه شماره (۲)

صبح جمعه

۱۴۰۲/۸/۵

آزمون ۵ آبان ماه ۱۴۰۲

آزمون اختصاصی
دوازدهم انسانی

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
عربی، زبان قرآن	۶	۵	۳	۲	۱	
تاریخ و جغرافیا	۷	۶	۴	۲	۱	
فلسفه و منطق	۶	۵	۳	۲	۱	
اقتصاد	۷	۵	۴	۲	۱	

نام و نام خانوادگی:	شمارنده:
تعداد سؤال: ۹۰	مدت پاسخ گویی: ۸۰ دقیقه

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ گویی

ردیف	وضعیت پاسخ گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	عربی، زبان قرآن (۱) و (۳)	۲۰	۷۱	۹۰	۲۰
۲	اجباری	تاریخ (۳)	۵	۹۱	۹۵	۵
۳	انتخابی	تاریخ (۱)	۵	۹۶	۱۰۰	۵
		تاریخ (۲)	۵	۱۰۱	۱۰۵	
۴	اجباری	جغرافیا (۳)	۵	۱۰۶	۱۱۰	۵
۵	انتخابی	جغرافیای ایران	۵	۱۱۱	۱۱۵	۵
		جغرافیا (۲)	۵	۱۱۶	۱۲۰	
۶	اجباری	فلسفه دوازدهم	۱۰	۱۲۱	۱۳۰	۱۰
۷	اجباری	منطق	۱۰	۱۳۱	۱۴۰	۱۰
۸	اجباری	فلسفه یازدهم	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	۱۰
۹	اجباری	اقتصاد	۱۰	۱۵۱	۱۶۰	۱۰

پدیدآوردگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طرح	نام درس
محمد بحیرایی، ابوالفضل بهاری، گلناز بینقی، محمدابراهیم توزندهجانی، آروین حسینی، احمدرضا ذاکرزاده، امیر زراندوز، سعید عزیزخانی، علی قهرمانزاده، امیر محمودیان، محمد نظامی	ریاضی و آمار
سیدعلیرضا احمدی، عزیز الیاسی پور، سعید جعفری، سید علیرضا علویان، مجتبی فرهادی، یاسین مهدیان، شیوا نظری، هومن نمازی	علوم و فنون ادبی
امیرمهدی افشار، ریحانه امینی، آریتا بیدقی، کوثر شاه حسینی، فاطمه صفری، سید محمد مدنی دینانی	جامعه شناسی
حمیدرضا توکلی، محمد حبیبی، مهسا عفتی	روان شناسی
محمود بادبرین، ولی برجی، حسین رضایی، امیرحسین شکوری، حمیدرضا قائدامینی، روح الله گلشن، علی محسنزاده، سید محمدعلی مرتضوی، معصومه ملکی، سیده محیا مؤمنی	عربی زبان قرآن
زهرامیاد، صبا صفایی، امیرحسین کاروین، فاطمه کتبی، رامتین کیانی، آرش مرتضائی فر، جواد میریلوکی، کیانا یوسفزاده	تاریخ و جغرافیا
محمد آقاصالح، حسین آخوندی راهنماچی، سبا جعفرزاده صابری، پرگل رحیمی، محمد رضایی بقا، موسی سپاهی، حمید سودیان، فیروز نژادنجف، علیرضا نصیری	فلسفه و منطق
آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، زهرا محمدی	اقتصاد

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	ویراستار رتبه برتر کنگور	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم توزندهجانی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی، آروین حسینی، علی مرشد، محمد حمیدی	_____	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی نژاد	یاسین مهدیان	_____	فریبا رئوفی
جامعه شناسی	کوثر شاه حسینی	کوثر شاه حسینی	فاطمه صفری، کیما اکبرزاده	آرش مرتضائی فر، مهتاب شیرازی	زهرة قموشی
روان شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	محمد صمدی زاداسفنگره	صبا صفایی	زهرة قموشی
عربی زبان قرآن	احسان کلاته عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	رامتین کیانی	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	زهرا دامیار	زهرا دامیار	_____	_____	عطیه محلوچی
فلسفه و منطق	سبا جعفرزاده صابری	علیرضا نصیری	فرهاد علی نژاد	کیانا یوسفزاده	زهرة قموشی
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	مرتضی عزیزی	رامیلا عسگری	زهرة قموشی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: زهرة قموشی
حروفچین و صفحه آرا	مehشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

عربی زبان قرآن (۳) و (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

■ ■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۷۱ - ۷۸)

عربی (۳):

مِنْ الْأَشْعَارِ الْمَنْسُوبَةِ إِلَى الْإِمَامِ عَلِيٍّ (ع)

(متن و قواعد درس ۱)

صفحه‌های ۱ تا ۱۰

عربی (۱):

مَطَرُ السَّمَكَ / التَّعَايُشُ السَّلْمِيُّ

درس‌های ۳ و ۴

صفحه‌های ۲۳ تا ۴۶

۷۱- ﴿اللَّهُ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيَّاحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فَيَبْسُطُهُ فِي السَّمَاءِ﴾:

(۱) خدا همان کسی است که بادهای را می‌فرستد و ابری را بر می‌انگیزد و آن را در آسمان می‌گستراند!

(۲) خداوند است که بادهای را روانه می‌کند تا ابرها را حرکت دهند و آن‌ها را در آسمان پراکنده می‌کند!

(۳) الله همان کسی است که بادهای را می‌فرستد و ابری را بر می‌انگیزد، پس آن را در آسمان می‌گستراند!

(۴) خداوند کسی است که باد را روانه می‌کند و ابرها را بلند می‌کند و آن‌ها را در آسمان پخش می‌نماید!

۷۲- «الْصَّدِيقُ الْحَمِيمُ هُوَ الَّذِي يَجْتَنِبُ أَيَّ إِسَاءَةٍ وَ لَا يُحَاوِلُ إِيجَادَ التَّفْرِقَةِ بَلْ يُصَرِّ عَلَى دَوَامِ الصَّدَاقَةِ عَلَى أَسَاسِ الْمُنْطَقِ!»:

(۱) دوست صمیمی از هرگونه بدی اجتناب می‌کند و از به وجود آوردن اختلاف پرهیز می‌کند و برای تداوم دوستی براساس منطق اصرار می‌ورزد!

(۲) دوست واقعی همان کسی است که از هرگونه بدی دوری می‌کند و برای ایجاد تفرقه تلاش نمی‌کند، بلکه برای تداوم دوستی بر اساس منطق می‌کوشد!

(۳) دوست صمیمی همان کسی است که از هرگونه بدی دوری می‌کند و برای ایجاد تفرقه نمی‌کوشد، بلکه برای تداوم دوستی براساس منطق پافشاری می‌کند!

(۴) دوست مهربان و واقعی کسی است که از بدی کردن خودداری می‌کند و برای ایجاد اختلاف تلاش نمی‌کند، بلکه دوستی را براساس منطق ادامه می‌دهد!

۷۳- «الْعَالَمُ الْأَكْبَرُ الَّذِي قَدْ انطوى فِينَا يَدْعُونَا إِلَى التَّفَكُّرِ. فَالْتَفَكَّرْ فِيهِ يُعْطِينَا دَوَاءً مُفِيداً نَتَخَلَّصُ بِهِ مِنْ دَاءِ الْجَهْلِ الْمُهْلِكِ!»:

(۱) درونمان جهان بزرگتری به هم پیچیده شده است که دعوتگر ما به تفکر است. پس فکر کردن درباره آن، دارویی مفید به ما می‌دهد که موجب رهایی ما از بیماری هلاک‌کننده نادانی می‌شود!

(۲) جهان بزرگتری که درونمان به هم پیچیده شده است، ما را به فکر کردن فرا می‌خواند. پس اندیشیدن درباره آن به ما دارویی سودمند می‌دهد که با آن از بیماری گشنده نادانی رهایی می‌یابیم!

(۳) جهان بزرگتری درونمان به هم پیچیده شده است و آن ما را به فکر کردن فرا می‌خواند. پس تفکر درباره آن به ما دارویی سودمند می‌دهد که به وسیله آن از بیماری مهلک نادانی خلاص می‌شویم!

(۴) درونمان جهان بزرگتری به هم پیچیده شده است و آن ما را به فکر کردن دعوت می‌کند. پس اندیشیدن درباره آن، دارویی مفید به ما می‌دهد که ما را از بیماری گشنده نادانی رها می‌سازد!

۷۴- « تَعْلَمُوا و عِلِّمُوا و تَفْقَهُوا و لَا تَمُوتُوا جُهَالاً فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَعْذِرُ عَلَى الْجَهْلِ! »:

(۱) یاد بگیرید و یاد بدهید و دانش بیاموزید و نادان نمیرید، چون خداوند برای نادانی عذر نمی‌پذیرد!

(۲) یاد بدهید و یاد بگیرید و فقه را آموزش دهید و نادان نمیرید، قطعاً خدا برای جهالت عذر نمی‌پذیرد!

(۳) یاد بدهید و یاد بگیرید و علم بیاموزید و با نادانی نمیرید، پس خدا عذرخواهی نادان را قبول نمی‌کند!

(۴) بیاموزید و آموزش بدهید و علم بیاموزید و مانند نادان‌ها نمیرید، چون خداوند پذیرای عذر نادانی نیست!

۷۵- « قَالَ صَدِيقِي: إِنَّ الْأُمَّ مَدْرَسَةً لَا مَثِيلَ لَهَا وَ هِيَ الْحُبُّ الَّذِي لَنْ يَتَغَيَّرَ أَيْ لَا يُتَنِي عَرَفْتُ قَدْرَهَا قَبْلَ فَقْدَانِهَا! »: دوستم

گفت:

(۱) مادر مدرسه‌ای است که بی‌گمان هیچ نظیری برای آن نیست و او عشقی است که تغییر نمی‌کند کاش ارزش او را پیش از از

دست دادنش می‌دانستم!

(۲) یقیناً مادر یک مدرسه است که هیچ نظیری ندارد و او عشقی است که تغییر نخواهد یافت ای کاش قدر او را قبل از فقدانش

دانسته بودم!

(۳) مادر مدرسه‌ای است که بی‌نظیر است و او همان عشقی است که عوض نخواهد شد ای کاش ارزشش را قبل از فقدانش

بدانم!

(۴) مادر بدون شک مدرسه‌ای است که هیچ مانندی ندارد و او عشقی است که تغییر پیدا نمی‌کند امید است که قدرش را پیش

از فقدان او بدانم!

سایت کنکور

۷۶- عَيْنُ الصَّحِيح:

(۱) ﴿ إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّى يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ ﴾: خداوند بی‌شک آنچه را در قومی هست تغییر نداده است تا این که

آنچه را در خودشان هست، تغییر دهند!

(۲) لَا يَحْزَنُكُمْ قَوْلُهُمْ، إِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ؛ فَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ! از سخنان ناراحت نشوید، قطعاً ارجمندی از آن خداست و هیچ معبودی

جز الله نیست!

(۳) لَيْتَ الْإِنْسَانَ يَتَأَمَّلُ فِي جَمِيعِ الْكَائِنَاتِ وَ يَعْلَمُ أَنَّهُ قَدْ خُلِقَ مِنْ جَرَمٍ صَغِيرٍ! کاش انسان درباره تمام موجودات بیندیشد

و بداند که او از پیکری کوچک آفریده شده است!

(۴) كَأَنَّ الْبَائِعَ كَانَ يَتَرَدَّدُ فِي بَيْعِ بَيْتِهِ لَكِنَّ الْمُشْتَرِي كَانَ قَدْ عَزَمَ عَلَى شَرَاءِهَا! گویا فروشنده در فروش خانه خود تردید

می‌کرد، اما خریدار مصمم بر خرید بود!

۷۷- عَيْن الصَّحِيح:

- (۱) حاول العلماء أن يفهموا سرَّ نَسَاقُط هذه الأسماك!: دانشمندان تلاش کردند راز این ماهی‌ها را که پی‌درپی می‌افتند بفهمند!
- (۲) شَجَّعُوا تلامیذکم علی مطالعة الکُتُب و المقالات العلمیَّة!: دانش‌آموزان خود را به مطالعه کتاب‌ها و مقاله‌های علمی تشویق کردند!
- (۳) کُنْتُ أتعلم دروسی مُستعیناً بالأفلام التعلیمیة فی البیت!: درس‌هایم را به کمک فیلم‌های آموزشی در خانه یاد گرفته بودم!
- (۴) کان العلماء قد أرسلوا فریقاً للتفحص عن سرَّ هذه الظَّاهرة العجیبة!: دانشمندان گروهی را برای تحقیق درباره راز این پدیده عجیب فرستاده بودند!

۷۸- « باید بدانید که هم‌نشینی با مؤمن به شما سود می‌رساند و شما را از تاریکی‌های جهل به سمت نور می‌کشاند! » عَيْن الصَّحِيح:

- (۱) علیکم أن تعلموا أنَّ مجالسة المؤمن تَنفَعُکُم و تسحبکم من ظلمات الجهل إلى النور!
- (۲) يجب أن يعلموا أنَّ مجالسة المؤمن تَنفَعُکُم و تجرکم من ظلمات الجهل إلى الضوء!
- (۳) يجب أن تعرفوا أنَّ المجالسة مع المؤمن نَفَعَتْکُم و سحبتکم من ظلام الجهل إلى النور!
- (۴) علیکم أن تعرفوا أنَّ مجالسة المؤمن نافعة لکم و کان تجرکم من ظلام الجهل إلى الضوء!

■ ■ اقرأ النصَّ التَّالِيَّ ثمَّ أجب عن الأسئلة (۷۹ - ۸۳) بما يُناسب النص:

إنَّ الصَّعَابَ فِي الحِیَاةِ أُمُورَ نَسَبِيَّةٍ فَكُلُّ شَیْءٍ صَعَبٌ جَدًّا عِنْدَ النَّفْسِ الصَّغِيرَةِ، وَ لَا صَعُوبَةَ عَظِيمَةَ عِنْدَ النَّفْسِ الْعَظِيمَةِ! عَلَی الرَّغْمِ مِنْ صَعُوبَةِ الْحِیَاةِ الَّتِي يُشَاهِدُهَا الْجَمِيعُ، الْمَرءُ الْقَوِیُّ یَعْلَمُ أَنَّهُ هُنَاكَ دَائِمًا شَیْءٌ یُمْکِنُهُ أَنْ یَقُومَ بِهِ وَ یَنْجَحُ، فَالْأَمْرُ الْمَهْمُ هُوَ أَلَّا یَسْتَسْلِمَ وَ لَا یَقْبَلَ أَنَّ صَعَابَ الْحِیَاةِ تَزْدَادُ بَلْ یَسْعَى مِنْ أَجْلِ بِنَاءِ مُسْتَقْبَلٍ أَفْضَلَ، لِذَلِكَ تَذَلُّ لَهُ الصَّعَابُ، وَلَکِنَّ الْإِنْسَانَ الضَّعِيفَ یَخَافُ مِنْ کُلِّ صَعُوبَةٍ یُواجِهُهَا، إِنَّهُ یَظُنُّ أَنَّ الصَّعَابَ فِي هَذَا الْعَالَمِ تُصِيبُهُ فَقَطْ وَ تَزْدَادُ یَوْمًا بَعْدَ یَوْمٍ فَلَا حِیلَةَ لَهُ لِلتَّخَلُّصِ مِنْهَا، فِیَفْقِدُ التَّوَكَّلَ عَلَی اللَّهِ وَ الْإِعْتِمَادَ عَلَی النَّفْسِ وَ یَعْجِزُ عَنِ حَلِّ الْمَشَاكِلِ.

۷۹- عَيْن الخطأ:

- (۱) الانسان القوي لا يشاهد في طريقه صعوبة!
- (۲) هناك دائماً حل لمشكلتنا و هذا من سُنن العالم!
- (۳) من الناس من لا يفقد الأمل في الحياة فينجح في تذليل الصعاب!
- (۴) على المرء أن يستعين بالتوكل على الله و الاعتماد على النفس لحل المشاكل!

۸۰- عَيْنَ الصَّحِيحِ حَسَبَ النَّصِّ: « هو/ هي ما يُمَيِّزُ بَيْنَ النَّفْسِ الصَّغِيرَةِ وَ النَّفْسِ الْعَظِيمَةِ! »

(۱) قدرة التفكير و التأمل

(۲) إختلاف الرؤية إلى الأمور

(۳) الإعتماد على النفس

(۴) الرضاء عن الحياة

۸۱- مفهوم النص:

(۱) إِنَّا نَعِيشُ لِنَجْعَلَ الْعِيشَ أَقْلَ صَعُوبَةٍ لِبَعْضِنَا الْبَعْضُ!

(۲) عَلَّمْتَنِي الْحَيَاةَ أَنَّ الصَّخُورَ تَسَدُّ الطَّرِيقَ أَمَامَ الضَّعْفَاءِ!

(۳) مَا أَجْمَلَ أَنْ نَتَعَلَّمَ دَرْسًا جَدِيدًا مِنْ كُلِّ صَعُوبَةٍ تَمَرَّ بِنَا!

(۴) الْحَيَاةُ تَصْبِحُ سَهْلَةً إِذَا يَعْلَمُ الْإِنْسَانُ أَنَّهُ أَصْعَبُ مِنَ الصَّعُوبَاتِ!

■ عَيْنَ الْخَطَا فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ (۸۲ وَ ۸۳)

۸۲- « يُشَاهَدُ - يُمَكِّنُ - لَا يَسْتَسْلِمُ - لَا يَقْبَلُ »:

(۱) يُشَاهَدُ: فعل مضارع - صيغته للمفرد المذكر الغائب - مزيد ثلاثي من باب مُفاعلة؛ مصدره: مُشَاهَدَةٌ

(۲) يُمَكِّنُ: مضارع - مزيد و له حرف زائد واحد، مادته أو حروفه الأصلية: م ك ن، و مصدره: تَمَكِّنُ

(۳) لَا يَسْتَسْلِمُ: فعل مضارع للنقي - للمفرد المذكر الغائب - مزيد من باب استفعال، حروفه الزائدة ثلاثة

(۴) لَا يَقْبَلُ: مضارع («لا» - نافية) - مجرد ثلاثي، و ليس له حرف زائد، مصدره: قبول

۸۳- « التَّخْلَصُ - صَعُوبَةٌ - بِنَاءٌ - يُوَاجِهُ »:

(۱) التَّخْلَصُ: مصدر مزيد من باب تَفْعُلُ (مزيد بالتاء و تكرر عين الفعل) - ماضيه: تَخَلَّصَ، و مضارعه: يَتَخَلَّصُ

(۲) صَعُوبَةٌ: اسم - مفرد مؤنث - مضاف اليه، و مضافه: كُلٌّ؛ كُلٌّ صَعُوبَةٌ: مضاف و مضاف اليه

(۳) بِنَاءٌ: اسم - مفرد مذكر - مصدر من الأفعال المزيدة - موصوف و صفته: مُسْتَقْبَلٌ

(۴) يُوَاجِهُ: فعل مضارع - مزيد ثلاثي، من باب مُفاعلة، حروفه الأصلية: و ج هـ

■ عَيْنَ الْمُنَاسِبِ لِلْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ (۸۴ - ۹۰)

۸۴- عَيْنَ الْخَطَا فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

(۱) أَطْعَمَنَا الْمَسَاكِينَ مِمَّا نَأْكُلُ قُرْبَةً إِلَى اللَّهِ!

(۲) إِنَّمَا الْفَخْرُ لِعَقْلِ ثَابِتٍ وَ حَيَاءٍ وَ عِفَافٍ وَ أَدَبٍ!

(۳) الْمُشْتَرِي فِي مَتَجَرِّ صَدِيقِي مُتَرَدِّدٌ فِي شِرَاءِ الْبِضَاعَةِ!

(۴) لَا تُجَالِسِ الْجَاهِلِينَ وَ لَا تُجَادِلْهُمْ لِأَنَّهُمْ لَا يَقْبَلُونَ الْحَقِيقَةَ!

۸۵- عَيْنِ الْأَقْرَبِ من مفهوم العبارة: «أَحَبُّ عِبَادِ اللَّهِ إِلَى اللَّهِ أَنْفَعُهُمْ لِعِبَادِهِ!»

- (۱) به حقیقت آدمی باش وگرنه مرغ باشد
- (۲) آدمیت رحم بر بیچارگان آوردن است
- (۳) تو یار بندگانش در جهان باش
- (۴) به غنیمت شمر ای دوست دم عیسی صبح
- که همین سخن بگوید به زبان آدمیت
- کآدمی را تن بلرزد چون ببیند ریش را
- مقرب‌تر شوی در محضر او
- تا دل مرده مگر زنده کنی کاین دم ازوست

۸۶- في أي عبارة لا يوجد من الحروف المشبهة بالفعل؟

- (۱) لا نجاح لك لأنك تيأس بعد كل فشل!
- (۲) ﴿فهذا يوم البعث و لكنكم كنتم لا تعلمون﴾
- (۳) يوم الأمس رأيته يقول يا ليتني حاولتُ طول السنة الدراسية!
- (۴) أيتها الطالبات أتيتُ بكتاب مفيد لكن وفيه موضوعات رائعة!

۸۷- عَيْنِ حَرْفًا من الحروف المشبهة بالفعل قد لا يحتاج إلى الترجمة:

- (۱) كأن قلوب كل أعدائنا قطع من الحديد و النحاس!
- (۲) ظنَّ المزارع أن البومات هي التي تأكل أفراس الطيور!
- (۳) إنما العاقل شخص يعتبر بتجارب الآخرين في أموره!
- (۴) علينا أن لا نتكبر على الآخرين فإن الله لا يحب المتكبرين!

۸۸- عَيْنِ «لا» النافية للجنس:

- (۱) عندما ننظر إلى الطبيعة فلا نرى إلا آيات الله!
- (۲) من العجيب أن لا يدرك أحد آيات قدرة الله تعالى!
- (۳) لا أحد إلا و قد رأى آيات الله في الآفاق و الأنفس!
- (۴) لا تغفل يا عبد الله، لقد تجلّى الله لخلقه في كلامه!

۸۹- عَيْنِ حرف النون من الحروف الزائدة للفعل:

- (۱) بعض المدرسات ينتظرن حتى تفرغ المدرسة من الطلاب!
- (۲) إنَّ الإعصار ريح شديدة تنتقل من مكان إلى مكان آخر!
- (۳) إنفتح أبواب مدرستا الكبيرة عندما عصفت رياح شديدة!
- (۴) القائد يأمر المقاتلين أن لا ينشروا أخبار الكذب في الميادين الحربية!

۹۰- عَيْنِ فعلاً يختلف نوعه: (من حيث كونه مجرداً أو مزيداً)

- (۱) أراد النبي أن يوصينا بالإحسان!
- (۲) يُمنع التلميذ عن الكسل و هو صعب له!
- (۳) ﴿الله الذي يرسل الرياح فتثير سحاباً﴾
- (۴) ﴿أنزل من السماء ماء فأخرج به من الثمرات رزقاً﴾

تاریخ (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

تاریخ‌نگاری و منابع دوره معاصر

ایران و جهان در آستانه

دوره معاصر

(تا پایان هنر و معماری)

صفحه‌های ۲ تا ۲۴

۹۱- کدام گزینه از جمله تحولات مرتبط با تاریخ‌نگاری دوره معاصر نیست؟

(۱) توجه به برخی جنبه‌های سیاسی، اقتصادی و اجتماعی

(۲) تأثیرپذیری از ادبیات و کتاب‌های تاریخی اروپایی

(۳) ساده‌نویسی در حوزه زبانی و ادبی

(۴) تأکید مورخان بر منابع دست دوم به‌عنوان منابع پژوهش و تحقیق

۹۲- کدام گزینه درباره مؤلفان کتاب «حقایق‌الآخبار ناصری» و کتاب «تاریخ بیداری ایرانیان» به‌ترتیب، درست و نادرست است؟

(۱) در یکی دیگر از آثارش به نام صدرالتواریخ، امیرکبیر را ستایش می‌کند. - نام او میرزا محمد ناظم‌الاسلام کرمانی است.

(۲) از منتقدان تملق‌گویی بوده است. - نقش طبقات اجتماعی مختلف را در انقلاب مشروطیت نشان داده است.

(۳) نخستین کسی است که واقعیت قتل امیرکبیر را بازتاب داده است. - در رساله ایراد، به شیوه تاریخ‌نویسی رضا قلی‌خان هدایت انتقاد کرد.

(۴) نویسنده تاریخ ذوالقرنین است. - به ریاست دارالترجمه همایونی برگزیده شد.

۹۳- کدام موارد در خصوص اوضاع هنری ایران از آغاز تا اواخر نیمه دوم قرن دوازدهم (۱۱۴۸-۱۱۹۳ ق) درست است؟

الف) جنگ با برخی کشورهای همسایه، زمینه تلفیق هنر آن‌ها با هنر ایرانی را فراهم آورد.

ب) هنر ایرانی اصالت خود را حفظ کرد و از تأثیرپذیری از هنر سایر ملل به دور ماند.

ج) جنگ‌های داخلی باعث فروپاشی مکاتب هنری و مانع تداوم روند رو به رشد شعب مختلف هنر شد.

د) برخی نقاشان ایرانی، به تدریج هنر خود را با معیارهای هنری اروپا تطبیق دادند.

(۱) «ب» و «د» (۲) «الف» و «ج» (۳) «ب» و «ج» (۴) «الف» و «د»

۹۴- در مورد روابط خارجی و تحولات سیاسی ایران در دوران افشاریه و زندیه، کدام گزینه نادرست است؟

(۱) نادرشاه برای انگلیسی‌ها معافیت‌های گمرکی در نظر گرفت و درصدد برآمد از دانش آن‌ها در زمینه تأسیس نیروی دریایی استفاده کند.

(۲) در دوران افشاریه و زندیه، روابط سیاسی و اقتصادی و ارتباطات فرهنگی ایران با کشورهای اروپایی چندان رونقی نداشت.

(۳) مناسبات سیاسی و اقتصادی ایران با جهان خارج در دوران افشاریه و زندیه، نسبت به عصر صفوی افزایش یافت.

(۴) در دوره کریم‌خان زند گشایشی در روابط ایران و هیئت‌هایی که از فرانسه و انگلستان برای گرفتن امتیاز آمده بودند، صورت نگرفت.

۹۵- مکتب نقاشی شیراز در کدام دوران شکل گرفت و در چه زمانی به اوج رونق و زیبایی رسید؟

(۱) افشاریه - زندیه

(۲) زندیه - افشاریه

(۳) مغولان - افشاریه

(۴) مغولان - زندیه

تاریخ (۱)

در این بخش، از میان سؤالات تاریخ (۱) و تاریخ (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید.
به سؤالات ۹۶ تا ۱۰۰ «یا» به سؤالات ۱۰۱ تا ۱۰۵ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

فصل دوم: جهان در عصر باستان
(درس‌های ۴ تا ۶)
صفحه‌های ۲۹ تا ۶۰

۹۶- کدام یک از رویدادهای زیر در فاصله ۱۲۰۰۰ تا ۶۵۰۰ سال پیش (عصر نوسنگی)، در بیشتر نقاط جهان رواج یافت؟

- (۱) کشف آتش - ساخت تیغه‌های سنگی
- (۲) کشت غلات - رام کردن جانوران
- (۳) گسترش استفاده از غار - ساخت ابزار از استخوان
- (۴) استفاده از فلز مس - آغاز شهرنشینی

۹۷- نظام کشاورزی در مصر باستان به چه صورت بود؟

- (۱) رود پرخیبر و برکت نیل، زمین‌های حاصلخیزی را ایجاد کرده بود که به همگان اجازه کشت کردن و مالکیت می‌داد.
- (۲) زمین‌های کشاورزی در اختیار اشراف و کاهنان معابد بود و مردم عادی تنها می‌توانستند در زمین‌های ایشان فعالیت کنند.
- (۳) گندم، جو و پنبه حجم عمده محصولات زراعی را تشکیل می‌داد و ساکنان آن بیشتر به پرورش دام می‌پرداختند.
- (۴) با تولید مازاد بر نیاز محصولات کشاورزی و دامی، جمعیت رو به افزایش نهاد.

۹۸- در اسناد تاریخی موجود «چندراگوپتا» مؤسس سلسله «موریا» به‌طور تقریبی در سال ۳۴۰ ق.م به دنیا آمده است. کدام گزینه از حوادثی است که در دوران زندگی او اتفاق افتاده است؟ او شاهد ...

- (۱) درگیری‌های نظامی دو دولت شهر آتن و اسپارت در جریان جنگ‌های پلوپونزی بوده است.
- (۲) گسترش جمهوری رم با شکست رقیبان و دشمنان خود بوده است.
- (۳) جنگ‌های ایران و یونان بوده است.
- (۴) اولین دوره بازی‌های المپیک در دولت - شهر المپیا بوده است.

۹۹- برجسته‌ترین دستاورد هنری تمدن روم، در چه زمینه‌ای تبلور یافت؟

- (۱) ایجاد شبکه پیشرفته‌ای از جاده‌ها
- (۲) فلسفه و پزشکی
- (۳) معماری و مجسمه‌سازی
- (۴) ادبیات و نمایشنامه‌نویسی

۱۰۰- در کدام مورد، زمان وقوع رویدادهای تاریخ یونان و هند، به درستی مقایسه شده است؟

- (الف) تشکیل سلسله موریا در هند
- (ب) تسلط فیلیپ دوم بر یونان
- (ج) ورود آریایی‌ها به هند
- (د) ورود طوایف بیابانگرد از دشتهای اروپای شرقی به یونان

- (۱) «ب» بر «الف» و «ج» بر «د» مقدم است.
- (۲) «ب» بر «الف» و «د» بر «ج» مقدم است.
- (۳) «الف» بر «ب» و «ج» بر «د» مقدم است.
- (۴) «الف» بر «ب» و «د» بر «ج» مقدم است.

فصل دوم: ظهور اسلام

(درس‌های ۴ تا ۶)

صفحه‌های ۳۰ تا ۶۵

اگر به سؤال‌های ۹۶ تا ۱۰۰ پاسخ نداده‌اید، می‌توانید به سؤال‌های ۱۰۱ تا ۱۰۵ پاسخ دهید.

تاریخ (۲)

۱۰۱- در دوران حکومت نبوی چه کسانی به «اهل صفه» مشهور بودند؟

(۱) انصار بی‌بضاعتی که در کنار مسجدالنبی زندگی می‌کردند.

(۲) از نزدیکان پیامبر (ص) و راویان بزرگ حدیث بودند.

(۳) مهاجران بی‌بضاعتی که در هم‌جواری محل سکونت پیامبر (ص) می‌زیستند.

(۴) مهاجرانی که در خانه‌هایی که انصار به آن‌ها بخشیده بودند، زندگی می‌کردند.

۱۰۲- کدام یک از گزینه‌های زیر، از دلایل برخورد پیامبر (ص)، با یهودیان محسوب می‌شود؟

(۱) تغییر قبله مسلمانان از بیت‌المقدس به مکه

(۲) کارشکنی علیه حکومت اسلامی و همکاری با دشمنان

(۳) ریاست «عبدالله بن ابی» بر مدینه پیش از هجرت پیامبر (ص)

(۴) موفقیت نسبی مشرکان در غزوة احد

۱۰۳- کدام گزینه در مورد خلفای نخستین صحیح است؟

(۱) خلیفه سوم محدودیت‌هایی را برای ثروت‌اندوزی خاندان بنی‌امیه ایجاد کرده بود؛ از این‌رو درآمدهای اراضی و مزارع وسیع تصرف‌شده در ایران، شام و مصر به‌طور مساوی توزیع می‌شد.

(۲) از مهم‌ترین رویدادهای دوران خلیفه اول، شروع فتوحات مسلمانان خارج از شبه‌جزیره عربستان بود.

(۳) خلیفه اول شورایی شش نفره تشکیل داد که طی گفت‌وگوها و رایزنی‌ها در آن عمر بن خطاب به‌عنوان خلیفه دوم انتخاب شد.

(۴) از گروه‌های مخالف خلیفه دوم، منتقدان به رفتار منصوبان خلیفه بودند که با سرکوب شدید او مواجه شدند.

۱۰۴- در دوران خلفای نخستین به کدام دلیل مسلمانان پس از فتح شام، درصدد تسخیر مصر برآمدند؟

(۱) وجود زمین‌های حاصلخیز و ثروت فراوان مصر

(۲) نارضایتی مردم مصر از امپراتوری روم شرقی

(۳) برخورداری از راه‌های آبی و زمینی تجاری مناسب

(۴) در خطر بودن موقعیت مسلمانان در شام و عربستان

۱۰۵- کدام گزینه در مورد فتوحات مسلمانان در خارج از شبه‌جزیره عربستان صحیح است؟

(الف) در جریان محاصره این شهر، خلیفه دوم از مدینه به آنجا برای امضای پیمان صلح رفت.

(ب) ساکنان بومی مسیحی در این منطقه در برخی از مسائل مذهبی با کلیسای قسطنطنیه اختلافات اساسی داشتند.

(ج) امید به آزادی مذهبی زیر سایه حکومت مسلمانان، تأثیر به‌سزایی در فتح این منطقه داشت.

(۱) مورد «الف» برخلاف مورد «ب» و همانند مورد «ج» مربوط به فتح شام است.

(۲) مورد «ج» برخلاف مورد «ب» و همانند مورد «الف» مربوط به فتح مصر است.

(۳) مورد «ج» برخلاف مورد «الف» و همانند مورد «ب» مربوط به فتح مصر است.

(۴) مورد «الف» برخلاف مورد «ج» و همانند مورد «ب» مربوط به فتح شام است.

درس اول: شهرها و روستاها
صفحه‌های ۱ تا ۲۰

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

جغرافیا (۳)

۱۰۶- کدام عبارت، با تصویر ترسیم شده از «هسته اولیه و روند توسعه کالبدی شهر رشت» در دوره‌های تاریخی مختلف مغایرت دارد؟

(۱) حوزه نفوذ آن نسبت به سایر سکونتگاه‌ها، گسترده‌تر است.

(۲) همانند سایر سکونتگاه‌های شهری و روستایی دارای مقر و موقعیت است.

(۳) دسترسی به آب مهم‌ترین عامل طبیعی شکل‌گیری هسته اولیه آن سکونتگاه است.

(۴) دسترسی به راه‌های ارتباطی سبب ارتقاء مرتبه آن در هرم سلسله‌مراتب سکونتگاهی شده است.

۱۰۷- کدام گزینه به‌ترتیب، به «مهم‌ترین ملاک»، «متداول‌ترین ملاک» و «ملاکی که در نواحی گوناگون دنیا برای تمایز شهر و روستا تفاوت دارد» اشاره دارد؟

(۱) فعالیت اقتصادی - میزان جمعیت - فعالیت اقتصادی

(۲) میزان جمعیت - فعالیت اقتصادی - میزان جمعیت

(۳) فعالیت اقتصادی - میزان جمعیت - میزان جمعیت

(۴) میزان جمعیت - فعالیت اقتصادی - فعالیت اقتصادی

۱۰۸- کدام گزینه در ارتباط با شهرنشینی صحیح است؟

(۱) سرعت رشد شهرنشینی در آسیا و اروپا بالاتر از سایر نواحی جهان است.

(۲) سطح شهرنشینی در آسیا و آفریقا پایین‌تر از نواحی توسعه‌یافته صنعتی است.

(۳) بخش عمده‌ای از مهاجرت روستاییان در نواحی صنعتی جهان به‌دلیل توسعه کارخانه‌ها و رشد بخش خدمات است.

(۴) در دهه‌های اخیر رشد شهرهای میلیونی و پرجمعیت فقط در آمریکای شمالی و اروپا وجود داشته است.

۱۰۹- کدام گزینه، تکمیل‌کننده عبارت زیر است؟

«جهان شهرها ...»

(۱) به‌عنوان پایتخت بزرگ‌ترین کلان‌شهرها به حساب می‌آیند.

(۲) به‌دلیل برخی عملکردها در اقتصاد و تجارت، حوزه نفوذ وسیعی در سطح جهان دارند.

(۳) براساس مصوبه شورای عالی معماری و شهرسازی، به شهرهایی با بیش از ۱ و کمتر از ۱۰ میلیون نفر جمعیت اطلاق می‌شوند.

(۴) حومه‌ها و شهرک‌های اقماری یک مادرشهر را به حومه‌ها و شهرک‌های مادرشهر دیگر پیوند می‌دهند.

۱۱۰- با توجه به بروز تحولات صنعتی و تغییر در سکونتگاه‌های روستایی کدام گزینه به مفهوم «شهرگرایی» اشاره دارد؟

(۱) در برخی از روستاها شهرنشینان به سرمایه‌گذاری و خرید زمین‌های کشاورزی به منظور ایجاد کشت تجاری اقدام کردند و در نتیجه آن روستانشینی کاهش یافت.

(۲) مهاجرت‌های فزاینده از روستا به شهر با ورود کشورها به دوره صنعتی شدن افزایش یافت.

(۳) با ورود کشورها به عصر نوسازی، شیوه‌های زندگی شهری در روستاها و بین روستانشینان رواج می‌یابد.

(۴) شهرها امکانات و تسهیلات لازم را برای ورود مهاجران روستایی فراهم آوردند.

فصل دوم: جغرافیا طبیعی ایران
(درس‌های ۳ و ۴)
صفحه‌های ۱۱۳ تا ۱۲۲

در این بخش، از میان سوالات جغرافیای ایران و جغرافیا (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید.
به سوال‌های ۱۱۱ تا ۱۱۵ «یا» به سوال‌های ۱۱۶ تا ۱۲۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

جغرافیای ایران

۱۱۱- کدام گزینه با عبارت زیر ارتباط دارد؟

«محل دقیق هر پدیده یا مکان، با توجه به طول و عرض جغرافیایی، موقعیت مطلق یا ریاضی آن مکان است.»

- (۱) ایران در منطقه جنوب غربی آسیا قرار دارد.
- (۲) گستردگی ایران در عرض‌های جغرافیایی منجر به تنوع آب و هوایی شده است.
- (۳) دسترسی به آب‌های آزاد در ایران، امکان ارتباط با سایر نقاط جهان و دستیابی به منابع غذایی را فراهم کرده است.
- (۴) دریای خزر به واسطه منابع نفت و گاز و تأمین ۹۰٪ از خاویار جهان از اهمیت بالایی برای ایران برخوردار است.

۱۱۲- کدام عبارت درباره دلایل مطرح شده در مورد اهمیت دریای عمان و تنگه هرمز مشترک است؟

- (۱) در بهره‌برداری از ذخایر و منابع نفت و گاز اهمیت یافته است.
- (۲) به واسطه مجاورت با آب‌های آزاد از نظر اقتصادی اهمیت بسیاری دارد.
- (۳) این منطقه ارزش و اهمیت فرهنگی و سیاسی پیدا کرده است.
- (۴) به دلیل نقش ارتباطی بین سه قاره آفریقا، اروپا و آسیا به حلقه‌ای از زنجیره حمل و نقل کالا تبدیل شده است.

۱۱۳- کدام گزینه‌ها با تصویر روبه‌رو در ارتباط است؟

- (۱) در فاصله این ناهمواری‌ها تا دریای عمان، چندین گل‌فشان وجود دارد.
- (۲) در جنوب استان کرمان واقع شده است.
- (۳) به شکل مخروطی به علت خروج گاز یا بخار آب از اعماق زمین شکل گرفته‌اند.
- (۴) از جمله رشته‌کوه‌های منطقه کوهستانی مرکزی را شامل می‌شود.

۱۱۴- کدام یک از موارد زیر به عوامل طبیعی تغییردهنده زاگرس اشاره ندارد؟

- (۱) توفان‌های گرد و غبار
- (۲) نوسانات جریان آب رودها
- (۳) جزر و مد و توفان‌های دریایی
- (۴) ریزش‌های جوی شدید

۱۱۵- هر یک از توضیحات زیر با کدام یک از ناهمواری‌های ایران ارتباط دارد؟

- الف) منطقه آذربایجان را از کناره‌های دریای خزر جدا کرده است.
- ب) در هنگام چین‌خوردگی‌ها و در حد فاصل تاقدیس‌ها ایجاد شده است.
- ج) گنبد نمکی یکی از زیباترین و فعال‌ترین پدیده‌های این ناهمواری است.

- (۱) منطقه کوهستانی آذربایجان - دشت کاکان در فارس - رشته‌کوه البرز
- (۲) منطقه کوهستانی تالش - دشت نهاوند در همدان - رشته‌کوه البرز
- (۳) منطقه کوهستانی البرز - دشت ارژن در فارس - رشته‌کوه زاگرس
- (۴) منطقه کوهستانی تالش - دشت کاکان در فارس - رشته‌کوه زاگرس

فصل دوم: نواحی طبیعی

(درس های ۳ و ۴)

صفحه های ۵۲ تا ۱۹۹

اگر به سؤال های ۱۱۱ تا ۱۱۵ پاسخ نداده اید، می توانید به سؤال های ۱۱۶ تا ۱۲۰ پاسخ دهید.

جغرافیا (۲)

۱۱۶- کدام موارد، به ترتیب از پیامدهای هوازدگی «شیمیایی و فیزیکی» است؟

(الف) تشکیل و تکامل خاک در نواحی گرم و خشک

(ب) خرد شدن سنگ ها در نتیجه رشد ریشه درختان

(ج) محو شدن برجستگی های صورت انسان در یک مجسمه سنگی

(د) تخریب نمای ساختمان های مرمری و آهکی در نواحی شرق آسیا

(۱) «الف، ج» و «ب، د» (۲) «ب، ج» و «الف، د» (۳) «ج، د» و «الف، ب» (۴) «د، ب» و «الف، ج»

۱۱۷- کدام منطقه با علل ایجاد بیابان در متن زیر مطابقت دارد؟

«در نواحی پرفشار، فرونشینی هوا مانع صعود هوا و در نتیجه، بارش می شود.»

(۱) در مناطق حاره های توده های هوا فرومی نشینند و منطقه پرفشار را به وجود می آورند.

(۲) در نواحی معتدله بر اثر عدم صعود هوا منطقه پرفشار ایجاد می شود، این عدم صعود تحت تأثیر توده هوایی است که از سمت قطب به طرف آن حرکت می کند.

(۳) در اطراف مدار رأس السرطان و رأس الجدی هوای سرد شده فرومی نشیند و مراکز فشار زیاد جنب استوایی را به وجود می آورد.

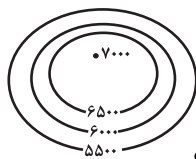
(۴) در نواحی فوقانی استوا هوای سرد شده فرومی نشیند و تحت تأثیر نیروی کوریولیس دچار انحراف می شود.

۱۱۸- با توجه به شکل روبهرو پاسخ سؤالات زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

(الف) این تصویر چه نوع ناهمواری ای را نشان می دهد؟

(ب) احتمال وقوع کدام نوع بارش در این ناحیه بیشتر است؟

(ج) با فرض اینکه دما در پایین ترین نقطه منحنی، ۱۳- درجه سانتی گراد باشد، دما در بالاترین نقطه منحنی چند درجه است؟

(۱) پرتگاه / همرفتی / ۴- درجه (۲) کوه / ناهمواری / ۲۲- درجه

(۳) کوه / ناهمواری / ۴- درجه (۴) دره / همرفتی / ۲۲- درجه

۱۱۹- کدام گزینه به عوامل ایجاد پدیده زیر مربوط می شود؟

«غار علی صدر در همدان از مهم ترین غارهای آبی ایران است.»

(۱) سنگ ها در اثر اختلاف دما و گرم و سرد شدن در هنگام روز و شب به قطعات کوچک تر خرد می شوند.

(۲) در اثر انباشته و متراکم شدن آهک و گچ طی سالیان متمادی کارست شکل می گیرد.

(۳) در اثر هوازدگی شیمیایی اکسیژن و رطوبت ساختمان سنگ ها را تغییر می دهد.

(۴) در طول زمان در اثر برجای ماندن سنگ های درشت در زمین های پوشیده از ماسه های ریز به وجود می آید.

۱۲۰- با توجه به عبارات زیر، کدام تصویر به درستی ترسیم شده است؟

(الف) انباشته شدن ذرات توسط باد در یک مکان

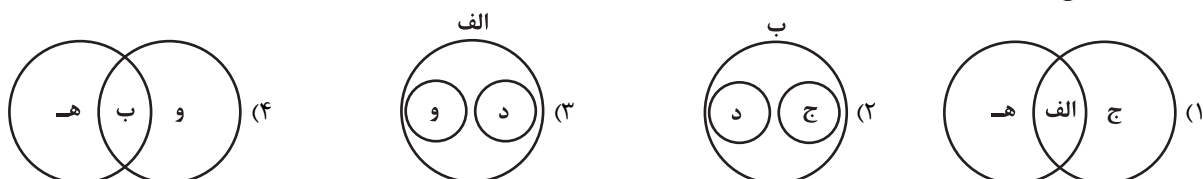
(ب) کنده شدن ذرات از یک مکان و انتقال آن ها به مکان های دیگر

(ج) بر جای ماندن سنگ های درشت و ایجاد سطوحی پر از قلوه سنگ ها

(د) تخریب بخش های نرم و باقی ماندن بخش های سخت تر

(ه) تپه های ماسه ای هلالی شکل

(و) جزایر مرجانی

درس اول: هستی و چیستی
درس دوم: جهان ممکنات
صفحه‌های ۱۲ تا ۱

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه دوازدهم

۱۲۱- کدام مورد از نتایج مغایرت وجود و ماهیت است؟

- (۱) مصادیق وجود و ماهیت در عالم خارج یکسان نیستند.
(۲) با اشاره «این» و «آن» به وجود اشاره می‌کنیم، نه ماهیت.
(۳) می‌توان یک ماهیت را برای اولین بار به وجود آورد.
(۴) حمل کردن وجود بر هیچ چیزی ضروری نیست.

۱۲۲- هر یک از عبارات زیر با کدام یک از قدم‌های فهم مغایرت وجود و ماهیت تناسب بیشتری دارد؟

الف) در کودکی برخی اشیاء را ترسناک می‌پنداشتیم اما اکنون آن‌ها را می‌شناسیم و نمی‌ترسیم.

ب) در آزمایشگاه شیمی عناصر را ترکیب کرده و به ویژگی هر عنصر پی می‌بریم.

- (۱) قدم دوم - قدم سوم (۲) قدم دوم - قدم دوم (۳) قدم دوم - قدم اول (۴) قدم اول - قدم سوم

۱۲۳- با بررسی موضوع و محمول قضیه‌ای متوجه می‌شویم که حمل محمول بر موضوع به دلیل نیاز ندارد، در مورد این قضیه نمی‌توان گفت

- (۱) محمول ممکن است همان حقیقت و ذات موضوع باشد.
(۲) محمول می‌تواند از اجزای تعریفی موضوع باشد.
(۳) محمول هستی موضوع را تشکیل می‌دهد.
(۴) محمول و موضوع از یکدیگر جدایی ناپذیرند.

۱۲۴- اگر مفهوم وجود ...

- (۱) جزء مفهوم ماهیت بود، اثبات آن نیاز به دلیل داشت.
(۲) عین مفهوم ماهیت نبود، اثبات آن نیاز به دلیل نداشت.
(۳) جزء مفهوم ماهیت نباشد، اثبات آن نیازمند دلیل است.
(۴) عین مفهوم ماهیت باشد، اثبات آن نیازمند دلیل نیست.

۱۲۵- کدام گزینه درباره «مغایرت وجود و ماهیت» صحیح است؟

- (۱) در غرب به واسطه آشنایی با ابن‌سینا با این اصل، که اصلی ارسطوییست، آشنا شدند.
(۲) این اصل یکی از اساسی‌ترین آرای فلاسفه اسلامیست که به آنان اختصاص دارد.
(۳) این نظر، برپایه یکی از برهان‌های ابن‌سینا به نام برهان «وجوب و امکان» می‌باشد.
(۴) اهمیت این اصل نه به صرف خودش، بلکه به‌خاطر نتایج الهیاتی و هستی‌شناسانه آن است.

۱۲۶- رابطه موضوع با محمول قضیه «ارتفاع و میانه در مثلث یکی است.» همانند رابطه موضوع با محمول قضیه مطرح شده در کدام گزینه است؟

(۱) انسان حیوان متفکر است.

(۲) اسب شیهه کشنده است.

(۳) اسب بارکش است.

(۴) انسان نموکننده است.

۱۲۷- در هر یک از قضایای زیر به ترتیب چه رابطه‌ای بین موضوع و محمول برقرار است؟

«گیاه جسم نامی است - جن و انسان وجود دارند - مربع شکل متساوی‌الاضلاع است - دایره چهارضلعی وجود دارد»

(۱) وجوب - امتناع - وجوب - امکان

(۲) امکان - وجوب - امکان - امتناع

(۳) وجوب - امکان - وجوب - امکان

(۴) وجوب - امکان - وجوب - امتناع

۱۲۸- اگر کسی قضیه «ممکنات موجود هستند.» را مانند «مثلث دارای سه ضلع است.» بداند، چه نتیجه‌ای حاصل خواهد شد؟

(۱) تفاوت قضایای امکانی و وجوبی برای این فرد از بین خواهد رفت.

(۲) نمی‌توان با موضوعی ممکن و محمول وجود، قضیه سلبی صادقی ساخت.

(۳) این فرد دیگر تفاوتی میان انسان و غیرانسان ادراک نخواهد کرد.

(۴) این فرد همه موجودات را واجب‌الوجود بالغیر خواهد دانست.

۱۲۹- کدام عبارت درست است؟

(۱) حمل انسان بر حیوان مانند حمل ممکن‌الوجود بر موجودات است.

(۲) حالت وجوب تنها در صورت حمل ماهیت ذاتی بر موضوع محقق می‌شود.

(۳) حمل وجود بر نیست‌ها مانند حمل چهارضلعی بر مثلث است.

(۴) همه اشیایی که موجودند ذاتشان از حالت امکان عبور کرده است.

۱۳۰- در خصوص ماهیت‌هایی که ذاتاً می‌توانند باشند یا نباشند کدام گزاره صحیح است؟

(۱) چنین مفهومی، ذاتاً نمی‌تواند محمول وجود را بپذیرد.

(۲) این ماهیت هنوز از حالت امتناع وجودی خارج نشده تا بتواند موجود شود.

(۳) در حالت نبود آن ماهیت در واقعیت، علتی که بتواند آن را موجود کند هنوز موجود نیست.

(۴) واجب‌الوجود بالذات هنوز وجوب وجود پیدا نکرده است تا بتواند آن ماهیت را موجود سازد.

لفظ و معنا
صفحه‌های ۱۱ تا ۱۹

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

منطق

۱۳۱- کدام گزینه دارای بیش‌ترین مشترک‌های لفظی است؟

- (۱) دوش - صورت - پیشانی
(۲) خوار - گل - نرگس
(۳) شیرین - خسرو - نظامی
(۴) آخرت - آتش - دوزخ

۱۳۲- کدام‌یک از موارد زیر مستعد وقوع مغالطه‌ایست که به گفته مولانا، «دائم رهن است»؟

- (۱) بهرام که گور می‌گرفتی همه عمر / دیدی که چگونه گور بهرام گرفت؟
(۲) کار نیکان را قیاس از خود مگیر / گرچه باشد در نوشتن شیر شیر
(۳) اگر طلبکاران آمدند، من می‌روم در حیاط؛ بگو در خانه نیست!
(۴) او چند داستان از این نویسنده جدید را خوب و بی‌اشکال خواند.

۱۳۳- در کدام گزینه هر سه نوع دلالت برای الفاظ مشخص شده به کار رفته است؟

- (۱) او انسان شجاعی بود - از شهر پرس و جو کردم - او هر روز روی مخم راه می‌رود.
(۲) تلویزیون نیازمند تعمیر است - دیدی چه شد؟! گاومان زایید! - تلویزیون بد آموز است.
(۳) خودکارم تمام شد - او مثل شیر است - خودروی ما در اتوبان جریمه شد.
(۴) دیروز یک خودکار خریدم - حسن را در مدرسه دیدم - طوفان درخت را شکست.

۱۳۴- در کدام مکالمه مغالطه توسل به معنای ظاهری رخ داده است؟

- (۱) نفر اول: من قلوه را بیشتر از دل دوست دارم. برای همین دل دادم و قلوه گرفتم. نفر دوم: فکر نمی‌کنی اینجا جای مناسبی برای دل دادن و قلوه گرفتن نبود؟
(۲) نفر اول: شما نمی‌توانید وارد بخش مراقبت‌های ویژه شوید. نفر دوم: چرا نتوانم؟ هم دست‌هایم سالم‌اند که در ورودی را باز کنم و هم پاهایم سالم‌اند که وارد شوم.
(۳) نفر اول: او هیچ‌گاه طوطی و قناری نداشت ولی یک شانه به سر داشت. نفر دوم: قطعاً اشتباه می‌کنی. او اصلاً مویی در سر نداشت که بخواهد شانه داشته باشد!
(۴) نفر اول: به او اعتماد کن؛ او سیر است و به مال تو چشم ندارد. نفر دوم: اتفاقاً خودش گفت که چون غذا خیلی سیر داشته، ناهار کم خورده است و سیر نیست.

۱۳۵- عبارت‌های زیر می‌تواند منشأ چه مغالطه‌ای شود؟

- هر که ما را یار شد ایزد مر او را یار باد
هر کسی در راه ما خواری نهد از دشمنی
هر که ما را خار کرد از عمر برخوردار باد
هر گلی کز باغ وصلش بشکفت بی‌خوار باد

- (۱) شیوه نگارش کلمات (۲) ابهام در مرجع ضمیر (۳) اشتراک لفظ (۴) توسل به معنای ظاهری

۱۳۶- رعایت نکردن علائم سجاوندی در کدام گزینه جمله را دارای ابهام کرده است؟

(۱) ابوالحسن آلمانی به خیالش اسرار فلسفی پنهان شده را پیدا کرده است.

(۲) آنکه اول نوش دارو می نمود / بر لب ما زهر نیش مار شد.

(۳) مردم جهان به مناسبت این رویداد مهم جشنی بزرگ برپا کردند.

(۴) با وجود شما حال دل خانواده ما خوب نمی شود.

۱۳۷- کدام گزینه دارای مغالطه ابهام در مرجع ضمیر است؟

(۱) عتیقه های به دست آمده از کاوش های باستان شناسی در ایران رونمایی شد.

(۲) مراقب پیرزن، لباسش را مرتب کرد و ویلچرش را به جلو راند.

(۳) سرای سالمندان وقف شده توسط خاندان احمدی به شهرداری واگذار شد.

(۴) او در حیاتش گل های زیادی را به ثمر رساند.

۱۳۸- در دو استدلال «علی شیر است پس باید یال بلندی داشته باشد.» و «علی همچون شیر است پس باید جنسش از فلز باشد.» به ترتیب چه مغالطاتی به

کار رفته اند؟

(۱) توسل به معنای ظاهری - توسل به معنای ظاهری (۲) توسل به معنای ظاهری - اشتراک لفظ

(۳) اشتراک لفظ - اشتراک لفظ (۴) اشتراک لفظ - توسل به معنای ظاهری

۱۳۹- در جمله «منتقدان به چهارمین و آخرین فصل این سریال امتیاز بسیار بالایی دادند» کدام مغالطه به کار رفته است؟

(۱) مغالطه توسل به معنای ظاهری (۲) مغالطه نگارشی کلمات

(۳) مغالطه اشتراک لفظ (۴) مغالطه ابهام در مرجع ضمیر

۱۴۰- نوع مغالطه احتمالی در کدام گزینه با سایر گزینه ها متفاوت است؟

(۱) این تابلو متعلق به دوران گمنامی این هنرمند است و قیمت ندارد.

(۲) جوانان یا دانشجویان مهم ترین سرمایه های کشوراند.

(۳) مسلمانان مثل یهودیان گوشت خوک را حلال نمی دانند.

(۴) از نظر او زندگی آدمی پس از جنگ های متمادی با خشونت گره خورده است.

ریشه و شاخه‌های فلسفه
فلسفه و زندگی
صفحه‌های ۱۲ تا ۲۷

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه یازدهم

۱۴۱- کدام یک از گزاره‌های زیر نسبت به بقیه متفاوت می‌باشد؟

- (۱) هستی یک وجود بی‌انتهاست و حد و مرزی ندارد.
- (۲) زندگی را با امید به آینده بنا کن، زیرا جهان طراحی دقیقی دارد.
- (۳) درک واقعیت‌های هستی امکان‌پذیر است.
- (۴) قانون علیت در سراسر عالم جاری و ساری است.

۱۴۲- چرا بررسی توانایی انسان در شناخت هستی برای فیلسوفان یک ضرورت است؟

- (۱) بخش اصلی فلسفه، حقیقت وجود و مسائل پیرامون آن است.
- (۲) معرفت به وجود فرع بر امکان شناخت آن است.
- (۳) معرفت‌شناسی توانایی انسان در شناخت هستی را مطالعه می‌کند.
- (۴) شناخت وجود بر امکان معرفت آن تقدم دارد.

۱۴۳- درباره شاخه‌های فلسفه کدام مورد درست است؟

- (۱) از نظر موضوع و روش مانند ریشه فلسفه هستند ولی مباحث آن‌ها عمومیتی که در مباحث ریشه فلسفه دیده می‌شود را ندارند.
- (۲) مهم‌ترین مسائل علوم غیربنیادی را مورد مطالعه قرار می‌دهند و از این طریق نقش رابط را بین علوم ایفا می‌کنند.
- (۳) روش فلسفه را به نحوی محدودتر به کار می‌گیرند مثلاً فلسفه فیزیک، محدود به روش‌های قابل استفاده در دانش فیزیک است.
- (۴) به جای پرداختن به مسائل وجودشناسی و معرفت‌شناسی به دیگر مباحث بنیادی حیطه‌های خاصی از جهان هستی می‌پردازند.

۱۴۴- کدام مورد بیانگر اثر فلسفه مضاف یا شاخه‌ای از فلسفه بر علوم است؟

- (۱) دولت حق مصادره اموال هیچ کس را ندارد زیرا طبق قوانین شریعت اسلام مردم بر اموال خودشان مسلط هستند.
- (۲) انسان همان بدن است از این‌رو برای کنترل رفتار او کافی است عوامل وراثتی و نیز عوامل محیطی را کنترل کنیم.
- (۳) جامعه یعنی همان افراد آن، و بنابراین روحی برای جامعه قابل تصور نیست زیرا چنین چیزی با حس غیرقابل مشاهده است.
- (۴) جهان متشکل از عوالم ماده و ماورای ماده است پس علوم تربیتی هم می‌توانند به جنبه ماورای مادی انسان بپردازند.

۱۴۵- کدام یک از گزینه‌های زیر مانند کسی است که نتیجه‌گیری‌ای همچون عبارت زیر داشته باشد؟

«چون که در عصر حاضر در جهان، دولت‌ها برای منافع جمعی ارجحیت قائلند پس حتماً اصالت با اجتماع است.»

- (۱) چون حرکت در جهان خارج وجود دارد پس فیزیک باید به آن بپردازد.
- (۲) چون معرفت نوعی از وجود است پس فلسفه باید هر دو را بررسی کند.
- (۳) روان‌شناسان مطالب بسیاری درباره کارکرد مغز نوشته‌اند پس نفس باید همان سیستم عصبی باشد.
- (۴) از آنجایی که دولت مالیات‌های سنگین وضع کرده پس نظام اقتصادی کشور باید سوسیالیستی باشد.

۱۴۶- کدام گزینه در مورد تقسیم مردم بر اساس انتخاب هدف نادرست است؟

- (۱) کسانی که کمتر به اموری مانند حقیقت انسان و جهان می‌اندیشند خلاقیتی ندارند.
- (۲) آن‌که درباره جهان و حقیقت انسان می‌اندیشد ممکن است که زندگی‌اش را تباه کند.
- (۳) کسی که در انتخاب اهدافش دنباله‌روی دیگران است نظام فلسفی قوام‌یافته‌ای ندارد.
- (۴) برای آن‌که فلسفه افراد را بررسی کنیم می‌توانیم به کاوش ارزشی معنای زندگی آن‌ها بپردازیم.

۱۴۷- تلاش اندیشمندان نسبت به آگاه نمودن مردم به باطل بودن افکار بدون پشتوانه منطقی مؤخر از چیست و ارائه فهم درستی از حقایق در کدام یک از

فواید تفکر فلسفی محقق می‌شود؟

- (۱) عدم پذیرش توسط مردم - استقلال در اندیشه
- (۲) نقد و ارزیابی افکار بدون پشتوانه منطقی - دوری از مغالطه‌ها
- (۳) نقد و ارزیابی افکار بدون پشتوانه منطقی - رهایی از عادات غیرمنطقی
- (۴) عدم پذیرش توسط مردم - دوری از مغالطه‌ها

۱۴۸- کدام عبارت درست است؟

- (۱) وظیفه فیلسوف بررسی مجموعه افکاری است که مردم جامعه در مسائل گوناگون دارند.
- (۲) فیلسوف اگرچه متعصبانه نمی‌اندیشد، ولی چه‌بسا سخنان غیرفلسفی را بدون دلیل پذیرفته باشد.
- (۳) تفاوت فیلسوف با دیگر مردم این است که او در مسائل بنیادین می‌اندیشد.
- (۴) فیلسوف در حال مبارزه با مغالطات لفظی و معنایی است که مربوط به مسائل بنیادین می‌باشند.

۱۴۹- همه عبارات زیر مثالی برای فواید تفکر فلسفی هستند؛ به جز:

- (۱) من هیچ‌گاه سخنان بدون دلیل شما را نمی‌پذیرم و تعصبات در عقاید من هیچ نقشی ندارند.
- (۲) من همواره در مسائل عمیق می‌اندیشم و به صورت جدی به آن‌ها می‌پردازم و مورد نقد قرار می‌دهم.
- (۳) مدتی است که توجه بیشتری به اشتباهات فکری خود دارم و از خطاهای ذهن تا حد امکان گریز می‌کنم.
- (۴) هرگاه با عقایدی خلاف باورهایم مواجه شوم، آن دیدگاه‌ها را انحرافی می‌دانم و نمی‌گذارم در عقایدم تأثیری بگذارند.

۱۵۰- با توجه به تمثیل غار افلاطون، کدام گزاره صحیح نیست؟

- (۱) فلسفه انسان را به سمت آزادی حقیقی هدایت می‌کند.
- (۲) آتش نماد آن چیزی است که غارنشینان آن را حقیقت می‌پندارند.
- (۳) کسی که ناگهانی در معرض نور قرار بگیرد، هنگام بازگشت عقیده‌اش به سایه‌ها استوارتر خواهد شد.
- (۴) عامل اسارت زندانیان غار و حقیقت پنداشتن سایه‌ها، عادت است.

اقتصاد

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

اصول انتخاب در کسب و کار

(درس اول تا سوم)

صفحه‌های ۱ تا ۳۳

۱۵۱- کدام نوع کسب‌وکار برای هر یک از موارد زیر مناسب‌تر است؟

- یک معلم رسمی آموزش و پرورش، می‌خواهد در ساعات اضافی خود تدریس خصوصی انجام دهد.
- یک مجموعه غیردولتی، برای گسترش خود، نیاز به سرمایه مردم دارد.
- گروهی از آموزگاران تصمیم گرفته‌اند به تعدادی از دانش‌آموزان مناطق محروم به‌صورت رایگان تدریس کنند.
- تعدادی از شرکت‌های تولیدکننده محصولات بهداشتی، صنعتی و آرایشی می‌خواهند در جهت تثبیت قیمت مواد اولیه و تأمین مواد مورد نیاز واحدهای تولیدی گرد هم آیند.

(۱) کسب و کار شخصی - مشاغل خویش‌فرمایی - مؤسسه خیریه - شرکت تعاونی

(۲) شرکت تعاونی - شرکت سهامی - مؤسسه خیریه - شرکت سهامی

(۳) شرکت سهامی - کسب و کار شخصی - مؤسسه غیرانتفاعی - شرکت سهامی

(۴) کسب و کار شخصی - شرکت سهامی - مؤسسه غیرانتفاعی - شرکت تعاونی

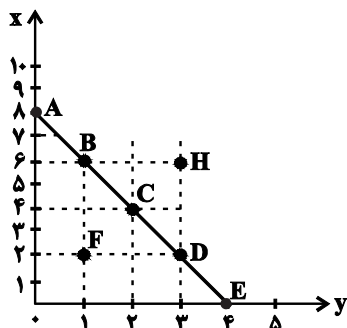
۱۵۲- کدام گزینه در مورد کسب‌وکارها و کارآفرینی صحیح است؟

- (۱) بسیاری از کسب‌وکارهای نوپا عمر طولانی دارند؛ به‌طوری‌که بیش از ۶۰ درصد آنها می‌توانند از شش سالگی عبور کنند و به کارشان ادامه بدهند.
- (۲) با اینکه احتمال از بین رفتن و شکست یک کسب‌وکار وجود دارد، احتمال موفقیت و سودآوری آن هم کم نیست و این انگیزه لازم برای شروع فعالیت اقتصادی و پذیرش خطرات آن توسط کارآفرینان را همواره زنده نگه می‌دارد.
- (۳) یک کارآفرین موفق از ابتدا کارآفرین بوده است و با شناخت ظرفیت‌های خود و اتفاقات اطراف، دستیابی به موفقیت را تضمین نموده و مسیر رشد را بسیار سریع طی می‌کند.
- (۴) کارآفرین باید ریسک‌گریز، با بینش بالا، شجاع، یاددهنده و سازمان‌پذیر بوده و لازم نیست توانایی مالی لازم برای راه‌اندازی کسب و کارش را در ابتدا داشته باشد.

۱۵۳- مرز امکانات بودجه (قید بودجه) خانواده‌ای برای خرید دو گروه کالای (x) و خدمات (y) به شکل زیر ترسیم شده است. اگر قیمت کالا معادل ۵

واحد پولی ($P(x) = 5$) و قیمت خدمات معادل ۱۰ واحد پولی ($P(y) = 10$) باشد، با توجه به نقاط روی خط قید بودجه، کدام مورد درست

نیست؟

(۱) قید بودجه برای این خانواده با هر ترکیبی از x و y، یکسان است.

(۲) برای به‌دست آوردن یک واحد (y) بیشتر، باید یک واحد (x) از دست بدهد.

(۳) به‌دست آوردن یک واحد بیشتر از (x) مستلزم از دست دادن (y) بیشتر است.

(۴) حرکت از بالا به پایین خط بودجه (A ، B ، C ، D و E) به معنی از دست دادن کالای x است.

محل انجام محاسبات

۱۵۴- فردی با سرمایه ۷۵۰ میلیون تومان قصد دارد در یکی از موارد زیر سرمایه‌گذاری کند. با توجه به اصل هزینه فرصت، کدام مورد را انتخاب خواهد کرد

و هزینه فرصت سالانه این انتخاب چند میلیون تومان است؟

- سرمایه‌گذاری در صندوق‌های درآمد ثابت با سود سالانه ۲۵ درصد

- راهاندازی آموزشگاه موسیقی با سود ماهیانه ۲۲ میلیون تومان

- خرید و فروش خودروهای ثبت‌نامی با بازدهی سالانه ۳۰ درصد

- راهاندازی فست‌فود با سود ۷۶ میلیون تومان در چهار ماه

(۲) سرمایه‌گذاری در صندوق‌های درآمد ثابت - ۲۶۴

(۱) راهاندازی فست‌فود - ۲۲۸

(۴) راهاندازی آموزشگاه موسیقی - ۲۲۸

(۳) خرید و فروش خودروهای ثبت‌نامی - ۲۶۴

۱۵۵- چند مورد از عبارات زیر در خصوص انواع کسب‌وکارها درست است؟

الف) یکی از مزایای کسب و کار شخصی، مسئولیت نامحدود در مقابل بدهی‌ها و دعاوی است.

ب) مالکیت کامل سود و منافع مالیاتی از مزایای کسب و کار شخصی است.

پ) بیشتر کسب و کارهای شخصی بزرگ مقیاس‌اند و در برخی از فعالیت‌ها مانند کشاورزی و صنعت به‌جز خدمات حضور دارند.

ت) اگر دارایی شرکتی به ۱۰۰,۰۰۰ سهم تقسیم شده باشد، سرمایه‌گذاری که ۱۰,۰۰۰ سهم آن را خریداری می‌کند، مالک ۲۰ درصد شرکت است.

ث) تقسیم سود به تناسب مالکیت سهام از مزایای ایجاد یک شرکت سهامی است.

ج) توزیع سود احتمالی در پایان دوره در تعاونی‌ها یکسان برای هر نفر است، صرف‌نظر از اینکه چقدر از سرمایه تعاونی را تأمین کرده باشد.

چ) تعاونی کسب و کاری است که با هدف تأمین نیازمندی‌های اعضا تشکیل می‌شود و به بهبود وضعیت اقتصادی آن‌ها کمک می‌کند.

ح) یک مؤسسه غیرانتفاعی، نهادی قانونی است که برای انجام مأموریتی سودآور، با هدفی تجاری شکل گرفته است.

خ) در مؤسسه غیرانتفاعی مأموریت‌ها اغلب زمینه‌هایی اقتصادی و سیاسی دارند.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

محل انجام محاسبات

۱۵۶- کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح سؤال‌های زیر است؟

الف) همواره مقایسه هزینه‌ها و منافع بر چه اساس انجام می‌شود؟

ب) کدام مورد در ارتباط با اصول انتخاب درست، صحیح است؟

(۱) الف) بر اساس اطلاعاتی که از آنها داریم. ب) تنها هزینه‌ای که باید بر انتخاب و تصمیم ما مؤثر باشد، هزینه‌های هدررفته و هزینه‌هایی است که قبل از تصمیم‌گیری به وجود آمده‌اند.

(۲) الف) بر اساس اطلاعاتی که از آنها داریم. ب) به دلیل وجود کمیابی در منابع و امکانات، همیشه باید بین گزینه‌های انتخاب، «بده - بستان» کرد.

(۳) الف) بر اساس نوع رویکردی که در تصمیم‌گیری اتخاذ می‌کنیم. ب) کود شیمیایی و آبی که برای باغچه استفاده می‌کنیم به عنوان سرمایه فیزیکی که یکی از منابع کمیاب است شناخته می‌شوند.

(۴) الف) بر اساس نوع رویکردی که در تصمیم‌گیری اتخاذ می‌کنیم. ب) برای اینکه تصمیم‌گیری منطقی باشد باید تمام منافع را با تمام هزینه‌ها مقایسه کنید و در نهایت به این نتیجه برسید که در گزینه‌ای که شما انتخاب کرده‌اید، منافع بیشتر از هزینه‌هاست.

۱۵۷- کدام گزینه در خصوص ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق درست است؟

(۱) عبارت «پس‌انداز و خوش‌نامی‌شان را با شجاعت و تدبیر، به میدان می‌آورند تا فعالیت اقتصادی جدیدی را راه‌اندازی کنند.» به ویژگی نوآور بودن کارآفرینان موفق اشاره دارد.

(۲) عبارت «ایده‌ها را به محصولات جدید، فرایندها و یا کسب و کارهای جدید تبدیل می‌کنند.» به ویژگی تیزبین بودن کارآفرینان موفق اشاره دارد.

(۳) عبارت «منابع را به شکل کارایی مدیریت و هماهنگ می‌کنند.» به ویژگی پرانگیزه بودن کارآفرینان موفق اشاره دارد.

(۴) عبارت «از کارشناسان، همکاران و مشتریان می‌آموزند و خود را با شرایط بازار وفق می‌دهند.» به ویژگی یادگیرنده بودن کارآفرینان موفق اشاره دارد.

۱۵۸- یک کارخانه تولید محصولات لبنیاتی، با ۵ نفر کارمند به شرح زیر فعالیت می‌کند. با توجه به درآمد و هزینه‌های آن، سود واقعی سالانه این کارخانه چقدر است؟

الف) هزینه آب، برق و گاز در هر ماه: $\frac{1}{4}$ هزینه ماشین‌آلات در دو سال

ب) دستمزد ماهیانه هر کارگر: معادل ۱۰ درصد هزینه سالانه سرمایه فیزیکی

ج) هزینه سالانه ماشین‌آلات (سرمایه فیزیکی): ۱۰۰ میلیون تومان

د) هزینه سالانه خرید مواد اولیه معادل: ۱۵ درصد مجموع دستمزد کارگران در یک سال

ه) سالیانه ۷۰,۰۰۰ کیلو ماست به قیمت هر کیلو ۲۰,۰۰۰ تومان و ۴۰,۰۰۰ کیلو شیر به قیمت هر کیلو ۱۵,۰۰۰ تومان تولید و فروخته می‌شود.

و) هزینه پنهان کارفرما در صورت اجاره دادن ساختمان کارخانه، ماهانه ۶ میلیون تومان است.

(۱) ۱,۳۲۸,۰۰۰,۰۰۰ تومان (۲) ۱,۴۱۸,۰۰۰,۰۰۰ تومان (۳) ۱,۰۱۸,۰۰۰,۰۰۰ تومان (۴) ۱,۴۹۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان

محل انجام محاسبات

۱۵۹- فردی می‌خواهد از بین چهار خودرو جدول زیر، یکی را برای خرید انتخاب کند. ستون دوم به ارزش‌گذاری ذهنی براساس معیارهای واقعی، ستون سوم به منافع داشتن آن خودرو که به صورت عددی درآمده و ستون چهارم به قیمت آن خودرو در بازار اشاره دارد. به نظر شما کدام یک از خودروها ارزش خرید بالاتری دارد؟

خودرو	ارزش‌گذاری ذهنی	منافع خودرو (به میلیون تومان)	هزینه خودرو (به میلیون تومان)
A	عالی	۱۲۰	۲۱۰
B	خوب	۸۰	۵۵
C	مناسب	۶۰	۴۵
D	مناسب	۴۰	۳۰

A (۱) B (۲) C (۳) D (۴)

۱۶۰- نه نفر از فارغ‌التحصیلان رشته مهندسی علوم دامی که با حروف A تا I مشخص شده‌اند، پس از راه‌اندازی مزرعه تولید میگو، تصمیم گرفتند شراکت خود را به «شرکت سهامی خاص» تبدیل کنند، بدین منظور پس از ثبت شرکت و انتخاب نام «پارس میگو» مبلغ اسمی هر سهم را ۵۰۰۰ تومان اعلام کردند و سهام شرکت مطابق جدول زیر، بین ۹ نفر از مؤسسان شرکت تقسیم شد، اگر نفر نهم (I) مبلغ ۱۰ میلیون تومان سرمایه‌گذاری کرده باشد:

الف) کل سرمایه «شرکت سهامی خاص پارس میگو» چقدر است؟

ب) نفر اول (A) چقدر سرمایه‌گذاری کرده است؟

پ) اگر سود شرکت در پایان سال ۶۵۰ میلیون تومان باشد، مجموع سهم چهار نفر آخر (F، G، H، I) از سود چقدر است؟

ت) تعداد سهم‌های تولید شده توسط «شرکت پارس میگو» چقدر است؟

سهم‌داران شرکت	میزان مالکیت سهام
A، B، C	هر یک ۲۰٪ از کل سهام شرکت را دارند.
D، E	هر یک ۱۰٪ از کل سهام شرکت را دارند.
F، G، H، I	بقیه سهام شرکت بین این ۴ نفر تقسیم شده است.

(۱) الف) ۲۰۰ میلیون تومان، ب) ۴۰ میلیون تومان، پ) ۳۲۵ میلیون تومان، ت) ۳۲،۵۰۰

(۲) الف) ۳۰۰ میلیون تومان، ب) ۴۰ میلیون تومان، پ) ۱۳۰ میلیون تومان، ت) ۴۰،۰۰۰

(۳) الف) ۳۰۰ میلیون تومان، ب) ۱۲۰ میلیون تومان، پ) ۳۲۵ میلیون تومان، ت) ۳۲،۵۰۰

(۴) الف) ۲۰۰ میلیون تومان، ب) ۴۰ میلیون تومان، پ) ۱۳۰ میلیون تومان، ت) ۴۰،۰۰۰

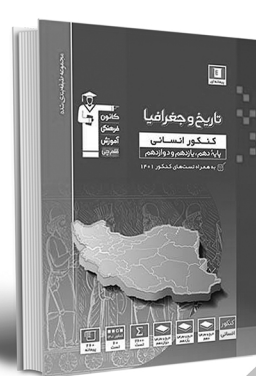
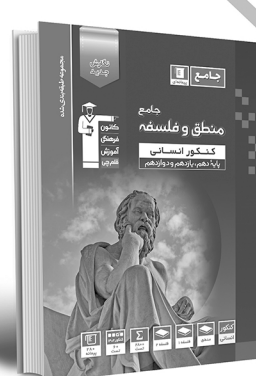
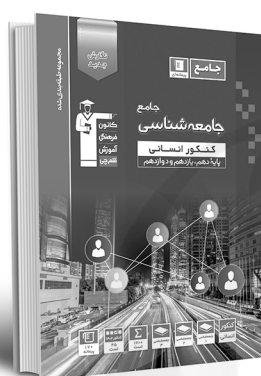
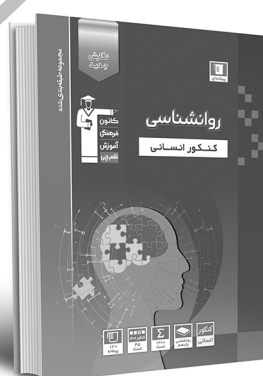
محل انجام محاسبات

کتاب‌های آیة انسان را

پیمان‌های تمبرین کنید

۸۴۵۱

www.kanoon.ir

www.kanoonbook.ir

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۵ آبان ماه ۱۴۰۲

سایت کنکور

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدیدآوردگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طرح	نام درس
محمد بحیرایی، ابوالفضل بهاری، گلناز بینقی، محمدابراهیم توزندهجانی، آروین حسینی، احمدرضا ذاکرزاده، امیر زراندوز، سعید عزیزخانی، علی قهرمانزاده، امیر محمودیان، محمد نظامی	ریاضی و آمار
سیدعلیرضا احمدی، عزیز الیاسی پور، سعید جعفری، سید علیرضا علویان، مجتبی فرهادی، یاسین مهدیان، شیوا نظری، هومن نمازی	علوم و فنون ادبی
امیرمهدی افشار، ریحانه امینی، آریتا بیدقی، کوثر شاه حسینی، فاطمه صفری، سید محمد مدنی دینانی	جامعه‌شناسی
حمیدرضا توکلی، محمد حبیبی، مهسا عفتی	روان‌شناسی
محمود بادبرین، ولی برجی، حسین رضایی، امیرحسین شکوری، حمیدرضا قائدامینی، روح‌الله گلشن، علی محسن‌زاده، سید محمدعلی مرتضوی، معصومه ملکی، سیده محیا مؤمنی	عربی زبان قرآن
زهرامیاد، صبا صفایی، امیرحسین کاروین، فاطمه کتبی، رامتین کیانی، آرش مرتضائی‌فر، جواد میریلوکی، کیانا یوسف‌زاده	تاریخ و جغرافیا
محمد آقاصالح، حسین آخوندی راهنماچی، سبا جعفرزاده صابری، پرگل رحیمی، محمد رضایی‌نقا، موسی سپاهی، حمید سودیان، فیروز نژادنجف، علیرضا نصیری	فلسفه و منطق
آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، زهرا محمدی	اقتصاد

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	ویراستار رتبه برتر کنگور	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم توزندهجانی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی، آروین حسینی، علی مرشد، محمد حمیدی	_____	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	یاسین مهدیان	_____	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	کوثر شاه حسینی	کوثر شاه حسینی	فاطمه صفری، کیما اکبرزاده	آرش مرتضائی‌فر، مهتاب شیرازی	زهرة قموشی
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	محمد صمدی زاداسفنگره	صبا صفایی	زهرة قموشی
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	رامتین کیانی	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	زهرا دامیار	زهرا دامیار	_____	_____	عطیه محلوچی
فلسفه و منطق	سبا جعفرزاده صابری	علیرضا نصیری	فرهاد علی‌نژاد	کیانا یوسف‌زاده	زهرة قموشی
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	مرتضی عزیزی	رامیلا عسگری	زهرة قموشی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: زهرة قموشی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مehشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

ریاضی و آمار (۳)

۱- گزینه ۳

(سعید عزیزقانی)

اگر سعید حداقل یکی از سفرهای خود را از راه اصلی برود.

حالت اول: از شهر A به شهر B به وسیله راه اصلی و از شهر B به شهر C را به وسیله راه فرعی برود:

$$4 \times 2 = 8 = \text{تعداد حالت‌ها}$$

حالت دوم: از شهر A به شهر B به وسیله راه فرعی و از شهر B به شهر C را به وسیله راه اصلی برود:

$$3 \times 5 = 15 = \text{تعداد حالت‌ها}$$

حالت سوم: از شهر A به شهر B و از شهر B به شهر C را به وسیله راه اصلی برود:

$$4 \times 5 = 20 = \text{تعداد حالت‌ها}$$

در نهایت طبق اصل جمع داریم:

$$8 + 15 + 20 = 43 = \text{مجموع حالت‌ها}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۴)

۲- گزینه ۱

(امیررضا زاکر زاده)

اگر تعداد تیم‌ها را x بگیریم، هر تیمی با $x-1$ تیم دیگر بازی می‌کند کهمی‌شود $\frac{x(x-1)}{2}$ بازی. از طرفی چون بازی‌ها به صورت رفت و برگشتاست، پس در مجموع $x(x-1)$ بازی داریم. پس:

$$x(x-1) = 56 \Rightarrow x^2 - x - 56 = 0 \Rightarrow (x-8)(x+7) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x = 8 \checkmark \\ x = -7 \times \end{cases}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۴)

۳- گزینه ۱

(سعید عزیزقانی)

تعداد زیرمجموعه‌های k عضوی یک مجموعه n عضوی با استفاده از

$$\text{رابطه } C(n, k) = \binom{n}{k} \text{ به دست می‌آید.}$$

می‌خواهیم زیرمجموعه‌های ۵ عضوی انتخاب کنیم. اگر بخواهیم اعداد ۱ و

۲ در آن‌ها باشند، یعنی دو عضو از پنج عضو انتخاب شده و فقط به سه

عضو دیگر نیاز داریم و $k=3$ است. از طرفی نمی‌خواهیم اعداد ۷ و ۹

جزء انتخاب‌های ما باشند، پس آن‌ها را از بین اعضای مجموعه A حذف

می‌کنیم و با حذف ۱ و ۲ (به دلیل انتخاب شدن) فقط از ۵ عضو دیگر

می‌توانیم انتخاب کنیم و $n=5$ است. بنابراین داریم:

$$\text{تعداد انتخاب‌ها} = \binom{5}{3} = 10$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۸ تا ۱۱)

۴- گزینه ۴

(مهمرب بیرایی)

با n نقطه می‌توان $\binom{n}{2}$ وتر رسم کرد. بنابراین:

$$\binom{n}{2} = \frac{n!}{(n-2)! \times 2!} = \frac{n(n-1)}{2}$$

$$\xrightarrow{\text{طبق فرض}} \frac{n(n-1)}{2} = 28 \Rightarrow n(n-1) = 56 = 8 \times 7$$

$$\Rightarrow n = 8$$

$$\text{تعداد مثلث‌ها} = \binom{8}{3} = \frac{8!}{5! \times 3!} = \frac{8 \times 7 \times 6}{6} = 56$$

$$\text{تعداد چهار ضلعی‌ها} = \binom{8}{4} = \frac{8!}{4! \times 4!} = \frac{8 \times 7 \times 6 \times 5}{4 \times 3 \times 2 \times 1} = 70$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۸ تا ۱۱)

۵- گزینه ۴

(امیر محمودیان)

سؤال را با اصل متمم حل می‌کنیم.

تعداد کل حالات قرارگیری این ۹ نفر کنار هم برابر با ۹! است.

حالات نامطلوب، حالاتی است که هیچ دو مجرمی کنار هم نباشند. به این منظور

ابتدا ۵ پلیس را به ۵! طریق در کنار هم قرار می‌دهیم. حال در بین این ۵

نفر و ابتدا و انتهای آن‌ها ۶ جای خالی وجود دارد که اگر ۴ مجرم در ۴ جا از

این ۶ جای خالی قرار گیرند، هیچ دو مجرمی کنار هم نخواهد بود. این کار به

حالت ممکن است: $P(6, 4)$

$$\circ P_1 \circ P_2 \circ P_3 \circ P_4 \circ P_5 \circ$$

پس تعداد حالات نامطلوب برابر است با:

$$5! \times P(6, 4) = 5! \times \frac{6!}{2!} = 60 \times 6!$$

بنابراین تعداد حالات مطلوب برابر است با:

$$9! - 60 \times 6! = (9 \times 8 \times 7 \times 6!) - 60 \times 6! = 6! (9 \times 8 \times 7 - 60)$$

$$= 6! (504 - 60) = 444 \times 6!$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

۶- گزینه ۲

(امیر زراندوز)

حروف «پلک» در کنار هم ۳! جایگشت دارند. بسته «پلک» و دو حرف

دیگر هم ۳! جایگشت دارند. بنابراین تعداد کلمه‌های ۵ حرفی با شرایط

خواسته شده، برابر است با:

$$3! \times 3! = 6 \times 6 = 36$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۸)

۷- گزینه ۱

(مهمرب بیرایی)

ابتدا ۲ مهره آبی و ۲ مهره قرمز را انتخاب می‌کنیم که این کار به

$$\binom{4}{2} \times \binom{4}{2} \text{ راه امکان‌پذیر است. سپس برای چیدمان یک در میان آن‌ها } \binom{4}{2} \times \binom{4}{2}$$

حالت وجود دارد یکی با مهره قرمز شروع کنیم و یا با مهره آبی شروع کنیم.

سپس مهره‌های قرمز ۲! و مهره‌های آبی نیز ۲! جایگشت دارند. بنابراین

تعداد حالت‌های مطلوب مسئله برابر است با:

$$\binom{4}{2} \times \binom{4}{2} \times 2! \times 2! = \frac{4 \times 3}{2} \times \frac{4 \times 3}{2} \times 2 \times 2$$

$$= 6 \times 6 \times 8 = 288$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

۸- گزینه ۴

(کلنار بینقی)

$$A = \text{تعداد اعضای مجموعه} = 2 \times 2 \times 2 = 8$$

$$B = \text{تعداد اعضای مجموعه} = 6 \times 6 = 36$$

(الف) هم A و هم B زوج هستند.

(ب) مقدار $A - B$ عددی منفی خواهد شد و عددی صحیح است نه طبیعی.

$$8 - 36 = -28$$

(ج) $A < B$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۵)

۹- گزینه ۱»

(ابوالفضل بهاری)

چون در مورد فرزند اول و سوم و پنجم چیزی گفته نشده، پس همه حالات ممکن برای این فرزندان را می‌نویسیم:

$$A = \{(پ, پ, د, د, پ, پ), (د, پ, پ, پ, پ, پ), (پ, پ, پ, پ, پ, پ), (پ, پ, پ, پ, د, پ), (پ, پ, پ, د, پ, پ), (پ, پ, د, پ, پ, پ), (پ, د, پ, پ, پ, پ), (د, پ, پ, پ, پ, پ), (د, پ, پ, پ, د, پ), (د, پ, پ, د, پ, پ), (د, پ, د, پ, پ, پ), (د, د, پ, پ, پ, پ), (د, د, پ, پ, د, پ), (د, د, پ, د, پ, پ), (د, د, د, پ, پ, پ), (د, د, د, پ, د, پ), (د, د, د, د, پ, پ), (د, د, د, د, د, پ), (د, د, د, د, د, د)\}$$

$$n(A) = 8$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۵)

۱۰- گزینه ۲»

(معمربراهیم توزرنه‌بانی)

تعداد کل حالت‌ها $2^8 = 256$ است چون برای هر جایزه دو حالت وجود دارد، (به گروه A برسد یا گروه B)

$$70 = \binom{8}{4} = \text{تعداد حالتی که به صورت مساوی جایزه‌ها تقسیم می‌شود.}$$

بنابراین از ۲۵۶ حالت، ۷۰ حالت جایزه به‌طور مساوی تقسیم می‌شود و در ۱۸۶ حالت جایزه‌ها مساوی تقسیم نمی‌شود که در نصف این ۱۸۶ حالت یعنی ۹۳ حالت تعداد جایزه گروه A از گروه B بیشتر است.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

ریاضی و آمار (۱)

۱۱- گزینه ۲»

(سعید عزیزبانی)

با توجه به اینکه $x = 5$ جواب معادله است، مقدار آن را در معادله جایگذاری می‌کنیم:

$$\frac{4(5) - 6}{5 + 2m} - \frac{(5)^2 - 1}{5 + 1} = 5 - 7 \Rightarrow \frac{14}{5 + 2m} - \frac{24}{6} = -2$$

$$\Rightarrow \frac{14}{5 + 2m} - 4 = -2$$

$$\Rightarrow \frac{14}{5 + 2m} = 2 \Rightarrow 5 + 2m = \frac{14}{2} \Rightarrow 5 + 2m = 7$$

$$\Rightarrow 2m = 2 \Rightarrow m = 1$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۸)

۱۲- گزینه ۲»

(علی قهرمان‌زاده)

$$\begin{aligned} & 9x^2 - (5x-1)^2 \Rightarrow (3x)^2 - (5x-1)^2 \xrightarrow{\text{اتحاد مزدوج}} \\ & = (3x+5x-1)(3x-5x+1) = (8x-1)(-2x+1) \\ & 2x^2 - \frac{(8x-1)(-2x+1)}{1-2x} = 9x^2 \\ & 2x^2 - (8x-1) = 9x^2 \Rightarrow 2x^2 - 8x + 1 = 9x^2 \\ & \Rightarrow 7x^2 + 8x - 1 = 0 \\ & \text{اختلاف ریشه‌ها} = \frac{\sqrt{\Delta}}{|a|} \quad \Delta = b^2 - 4ac = 8^2 - 4(7)(-1) = 92 \Rightarrow \frac{\sqrt{92}}{|7|} \\ & = \frac{\sqrt{4 \times 23}}{7} = \frac{2\sqrt{23}}{7} \end{aligned}$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۸)

۱۳- گزینه ۱»

(معمربراهیم)

دو عدد طبیعی با اختلاف ۳ را به صورت x و $x+3$ در نظر می‌گیریم. بنابراین:

$$\frac{1}{x} + \frac{1}{x+3} = \frac{1}{2} \Rightarrow \frac{x+3+x}{x(x+3)} = \frac{1}{2}$$

$$\Rightarrow \frac{2x+3}{x^2+3x} = \frac{1}{2}$$

$$\Rightarrow 2x^2 + 3x = 4x + 6 \Rightarrow x^2 - x - 6 = 0$$

$$\Rightarrow (x-3)(x+2) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x=3 \\ x=-2 \notin \mathbb{N} \end{cases}$$

بنابراین دو عدد ۳ و ۶ هستند و مجذورهای آن‌ها برابر ۹ و ۳۶ است. در نتیجه:

$$9 + 36 = 45 = \text{مجموع مجذورهای دو عدد}$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۸)

۱۴- گزینه ۲»

(آروین حسینی)

با توجه به صورت سؤال $\frac{\text{جرم نقره}}{\text{جرم مس}} = 8$ ، اگر جرم مس را x در نظر بگیریم، جرم نقره برابر $8x$ و جرم گلدان $8x + x = 9x$ می‌شود. اگر بعد از ذوب گلدان ۲۰۰ گرم مس اضافه شود، جرم گلدان جدید $9x + 200$ می‌شود و چون $\frac{\text{جرم نقره}}{\text{جرم گلدان جدید}} = \frac{4}{5}$ است، پس:

$$\frac{8x}{9x+200} = \frac{4}{5} \xrightarrow{\text{طرفین ۵ ضرب}} 4(9x+200) = 5 \times 8x$$

$$\Rightarrow 36x + 800 = 40x \Rightarrow 4x = 800 \Rightarrow x = 200$$

گرم $9x = 9(200) = 1800$ جرم گلدان قبل از ذوب

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۸)

۱۵- گزینه ۳»

(معمربراهیم توزرنه‌بانی)

$$\frac{x^2 - x + 3}{x^2 - 2x} - \frac{x}{x-2} = \frac{a}{x} \Rightarrow \frac{x^2 - x + 3 - x(x-2)}{x(x-2)} = \frac{a}{x}$$

$$\xrightarrow{x \neq 0} \frac{x^2 - x + 3 - x^2 + 2x}{x-2} = \frac{a}{x} \Rightarrow \frac{-x+3}{x-2} = \frac{a}{x} \Rightarrow x \neq 2-x+3$$

$$= ax - 2a$$

$$\Rightarrow 3 + 2a = (a+1)x \Rightarrow x = \frac{3+2a}{a+1}$$

برای آنکه جواب به‌دست آمده غیرقابل قبول باشد باید a یکی از اعداد زیر باشد:

(۱) $a = -1 \leftarrow$ که مخرج کسر صفر شود و غیرقابل قبول باشد.

(۲) جواب حاصل یکی از مخرج‌ها را صفر کند.

$$\begin{cases} \frac{3+2a}{a+1} = 0 \Rightarrow 3+2a=0 \Rightarrow a = -\frac{3}{2} \\ \text{یا} \\ \frac{3+2a}{a+1} = 2 \Rightarrow 3+2a=2a+2 \Rightarrow 3=2 \end{cases}$$

غیق

پس به‌ازای دو مقدار $a = -1$ و $a = -\frac{3}{2}$ معادله جواب ندارد.

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۸)

۱۶- گزینه «۴»

(مفرد نظامی)

فرض کنیم شیر A در x ساعت استخر را پر می‌کند، پس شیر B همین کار را در $x+12$ ساعت انجام می‌دهد. بنابراین شیر A در یک ساعت $\frac{1}{x}$ و شیر B در یک ساعت $\frac{1}{x+12}$ استخر را پر می‌کنند. اگر هر دو با هم باز باشند، در یک ساعت $\frac{1}{8}$ استخر پر می‌شود. پس:

$$\frac{1}{x} + \frac{1}{x+12} = \frac{1}{8} \Rightarrow \frac{1}{x} \times \frac{x(x+12)}{x(x+12)} + \frac{1}{x+12} \times \frac{x(x+12)}{x(x+12)} \Rightarrow \frac{x+12}{x(x+12)} + \frac{x}{x(x+12)} = \frac{x+12}{x(x+12)}$$

$$\Rightarrow 8x + 96 + 8x = x^2 + 12x \Rightarrow x^2 - 4x - 96 = 0$$

$$\frac{\text{تجزیه با کمک اتحاد جمله مشترک}}{(x-12)(x+8) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x=12 \text{ ق ق} \\ x=-8 \text{ غ ق} \end{cases}$$

پس می‌توان گفت شیر A در یک ساعت $\frac{1}{12}$ و شیر B در یک ساعت

$\frac{1}{24}$ از استخر را پر می‌کنند.

بعد از ۳ ساعت کار مشترک $3 \times \frac{1}{8} = \frac{3}{8}$ استخر پر شده است. پس $\frac{5}{8}$ باقیمانده از استخر را باید ۳ شیر با هم پر کنند، برای این کار، ابتدا باید مقداری که این ۳ شیر در یک ساعت از استخر را پر می‌کنند، محاسبه کنیم (t، مدت زمان کار مشترک سه شیر است):

$$\frac{1}{t} = \frac{1}{12} + \frac{1}{24} + \frac{1}{12} \Rightarrow \frac{1}{t} = \frac{2+1+2}{24} \Rightarrow \frac{1}{t} = \frac{5}{24} \Rightarrow t = \frac{24}{5}$$

مدت زمان مورد نیاز برای پر شدن $\frac{5}{8}$ استخر توسط هر ۳ شیر:

$$\frac{5}{8} \times \frac{24}{5} = 3 \text{ ساعت}$$

با توجه به اینکه $\frac{3}{8}$ استخر در ۳ ساعت و $\frac{5}{8}$ استخر در ۳ ساعت پر شد

پس مدت زمان مورد نیاز برای پر شدن کل استخر ۶ ساعت بوده است.

(ریاضی و آمار (I)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۸)

۱۷- گزینه «۴»

(امیر محمودیان)

$$(x, \frac{2x+2}{3}) = (x, \frac{x+3}{2}) \Rightarrow \frac{2x+2}{3} = \frac{x+3}{2}$$

$$\Rightarrow 4x+4 = 3x+9 \Rightarrow x=5$$

با جایگذاری $x=5$ داریم:

$$\{(5,4), (y, y^2+3), (5,4), (y, 5y-5)\}$$

حال باید رابطه مقابل برقرار باشد:

$$y^2+3 = 5y-5$$

$$\Rightarrow y^2 - 5y + 8 = 0 \Rightarrow \Delta = 25 - 4(8) = -7$$

بنابراین هیچ مقدار حقیقی برای y وجود ندارد.

(ریاضی و آمار (I)، تابع، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۹)

۱۸- گزینه «۳»

(امیررضا ذاکر زاده)

$$(5, 2m) = (5, 4m-1) \Rightarrow 2m = 4m-1 \Rightarrow m = \frac{1}{2}$$

$$\{(5,1), (5, n^2 - \frac{3n}{2}), (2n+1, n^2)\}$$

$$\Rightarrow (5,1) = (5, n^2 - \frac{3n}{2}) \Rightarrow n^2 - \frac{3n}{2} = 1 \Rightarrow n^2 - \frac{3n}{2} - 1 = 0$$

$$\Rightarrow (n-2)(n+\frac{1}{2}) = 0 \Rightarrow \begin{cases} n = -\frac{1}{2} \\ n = 2 \end{cases}$$

$n=2 \Rightarrow \{(5,1), (5,4)\}$ تابع نیست.

$$n = -\frac{1}{2} \Rightarrow \{(5,1), (0, \frac{1}{4})\} \Rightarrow \text{تابع است.}$$

بنابراین، تابع مورد نظر شامل ۲ زوج مرتب متمایز است.

(ریاضی و آمار (I)، تابع، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۹)

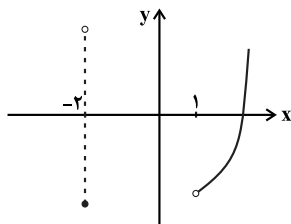
۱۹- گزینه «۳»

(ابوالفضل بوری)

با توجه به نمودار صورت سؤال ملاحظه می‌شود که در فاصله بین $-2 < x \leq 1$ و نقطه -۱، هر خط موازی محور y ها، نمودار را در بیش از یک نقطه قطع می‌کند.

بنابراین با حذف محدوده $-2 < x \leq 1$ از مقادیر x، رابطه مذکور به یک تابع تبدیل می‌شود.

در این صورت نمودار تابع به صورت زیر می‌باشد:

(ریاضی و آمار (I)، تابع، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۹)

۲۰- گزینه «۲»

(مفرد پیریایی)

چون نمودار پیکانی معرف تابع f است، پس دو پیکان خارج شده از ۲ باید به یک عدد نظیر شوند. در نتیجه:

$$b+2 = 3b+1 \Rightarrow 2b=1 \Rightarrow b=\frac{1}{2}$$

به همین ترتیب برای پیکان‌های خارج شده از ۳ داریم:

$$\frac{b}{a} = \frac{2}{a+3} \xrightarrow{b=\frac{1}{2}} \frac{1}{2a} = \frac{2}{a+3}$$

$$\Rightarrow 4a = a+3 \Rightarrow 3a=3 \Rightarrow a=1$$

$$\frac{2}{4} \xrightarrow{\text{پیکان}} \frac{2}{a+3} \xrightarrow{a=1} \frac{2}{1+3} = \frac{2}{4} = \frac{1}{2}$$

پس پیکان از ۴ به $\frac{1}{2}$ نظیر می‌شود.

(ریاضی و آمار (I)، تابع، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۹)

علوم و فنون ادبی (۳) و (۱)

۲۱- گزینه «۳»

(عزیز الیاسی پور)

تشریح موارد نادرست:

(الف) فروغی بسطامی از مقلدان سبک عراقی در غزل سرایی بود.

(ب) شعر «ای قلم» را نسیم شمال سروده است.

(ه) «شمس و طغرا» را محمدباقر میرزا خسروی نوشته است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۳، ۱۶ تا ۱۹)

۲۲- گزینه «۱»

(سعید جعفری)

تشریح دیگر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: کسی که قصیده تمام و کمال در زمینه موعظه و نصیحت سرود، «کسای مروزی» بود، سپس «ناصرخسرو» راه او را ادامه داد.

گزینه «۳»: رایج‌ترین انواع شعر فارسی در این دوره اشعار «حماسی»، «مدحی» و «غنائی» بودند.

گزینه «۴»: در شعر این دوره استعاره‌های دلپذیر دیده می‌شود، اما استعاره‌های بدیع دیده نمی‌شود. استعاره‌های بدیع و خیال‌انگیز از ویژگی‌های سبک هندی است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات، صفحه ۳۳)

۲۳- گزینه «۳»

(مجتبی فرهادی)

منظومه «درخت آسوریک» و «یادگار زریران» هر دو اصل پارتی دارند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات، صفحه ۴۰)

۲۴- گزینه «۲»

(سیدعلیرضا علویان)

تنها اثری که نام نویسنده آن نادرست ذکر شده است، نمایش‌نامه «پده‌آل» است که به قلم میرزاده عشقی می‌باشد. صاحبان سایر آثار به‌درستی معرفی شده‌اند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۳، ۱۶، ۱۸ و ۲۰)

۲۵- گزینه «۴»

(مجتبی فرهادی)

سجع به کاررفته در بیت گزینه «۴» (جان و استخوان) از نوع مطرف است؛

اما سجع‌های دیگر گزینه‌ها، همگی متوازی هستند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: عشاق - آفاق - تریاق (متوازی)

گزینه «۲»: شرر - نظر (متوازی)

گزینه «۳»: شیرین - زرین (متوازی)

(علوم و فنون ادبی (۱)، بدیع لفظی، صفحه ۵۳)

۲۶- گزینه «۱»

(یاسین مهریان)

نوع سجع در همه عبارات، از نوع «متوازی» است؛ اما نوع سجع گزینه «۱»، از نوع «مطرف» است.

در این گزینه، کلمات «خواسته»، «آراسته»، «نشسته» و «بسته» با یکدیگر هم‌وزن نیستند؛ بنابراین نمی‌توانند سجع متوازی داشته باشند.

توجه داشته باشید که «دیده» در انتهای جمله قرار نگرفته‌است؛ پس نمی‌توانیم آن را با «بسته» دارای سجع متوازی بدانیم.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: «علتی» و «زلتی»: سجع متوازی

گزینه «۳»: «مردن» و «بردن»: سجع متوازی

گزینه «۴»: «رفته» و «بسته»: سجع متوازی

(علوم و فنون ادبی (۱)، بدیع لفظی، صفحه ۵۳)

۲۷- گزینه «۱»

(عزیز الیاسی پور)

ن	مُل	حَم	ت	رَنج	تا
U	-	-	U	U -	-
نی	بی	نَ	گَنج	نی	کُ
-	-	U	U -	-	U

بلند/ کشیده/ کوتاه/ بلند/ کوتاه/ بلند/ کشیده/ کوتاه / بلند/ بلند

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۳۸ و ۳۹)

۲۸- گزینه «۴»

(سیدعلیرضا احمدی)

در سایر ابیات، در پایان نیم‌مصرع‌های اول، دوم و سوم، کلمات هماهنگ دیده می‌شود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «سحرگاهی»، «می‌خواهی» و «خرگاهی» در پایان نیم‌مصرع‌ها آمده‌اند و سجع می‌سازند.

گزینه «۲»: «گوهر» و «عبر» در پایان نیم‌مصرع‌ها آمده‌اند و سجع می‌سازند.

گزینه «۳»: «یاهو»، «کوکو» و «بو» در پایان نیم‌مصرع‌ها آمده‌اند و سجع می‌سازند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، بدیع لفظی، صفحه ۵۳)

۲۹- گزینه «۳»

(یاسین مهریان)

هجاهای بلند مصرع دوم: چن - دز - هر - زش - کو - خا - هی - شد (هشت عدد)

هجاهای بلند مصرع چهارم: آ - خر - رو - خا - هی - شد (شش عدد)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «و» به شکل مصوت کوتاه (ضمه): «گ» در ترکیب «رنگ و بو»

- «ت» در ترکیب «زشت و نکو» / «و» به شکل مصوت بلند (او): «بو»،

«نکو» و «فرو»

گزینه «۲»: وزن رباعی، به دو شکل دسته‌بندی هجایی می‌شود: ۱- «مفعول

مفاعیل مفاعیل فعل»، ۲- «مستفعل مستفعل مستفعل فع» / باتوجه به

گفته کتاب علوم و فنون ادبی (۳)، در صفحه ۲۶، وزن همسان بر وزن

ناهمسان برتری دارد؛ بنابراین، می‌توان گفت وزن رباعی، همسان است و از

چهار پایه آوایی تشکیل شده‌است.

(مجتبی فرهادی)

۳۵- گزینه ۳

وزن بیت گزینه ۳، از پایه‌های آوایی همسان «مستفعلن مستفعلن
مستفعلن مستفعلن» تشکیل شده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «مفاعیل فاعلاتن مفاعیل فاعلن»

گزینه ۲: «مفعول مفاعیل مفاعیلن»

گزینه ۴: «مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن»

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

(سیدعلیرضا احمدی)

۳۶- گزینه ۱

وزن بیت، «مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن» است؛ در حالی که وزن مصراع
«ه»، «مفاعیل فاعلاتن مفاعیل فاعلن» است.

تشریح سایر عبارات:

الف) هر دو شعر، با استفاده از تشبیه مضمّر، رخ یار را به گل مانند کرده‌اند.
ب) برش هجایی دیگر وزن «مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن»، «مستفعلن
مفاعیل مستفعلن فعل» است.

ج) تشبیه مضمّر (پنهان) رخ به گلستان و تشبیه لب به قند / تناسب: باغ و
گلستان

د) اوزانی که با رکن «مفعول» شروع می‌شوند، دو دسته‌بندی هجایی دارند.

توضیح نکته درسی:

اوزانی که دسته‌بندی هجایی دوگانه‌ای دارند:

مفعول مفاعیل فاعلن = مستفعلن فاعلات مستف (هر دو ناهمسان)

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن = مستفعلن مفاعیل مستفعلن فعل (هر دو ناهمسان)

مفعول مفاعیل مفاعیل فعل = مستفعلن مستفعلن مستفعلن فعل (اولی ناهمسان و
دومی همسان)

مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن = مستفعلن مفعولن مستفعلن مفعولن (هر دو همسان)

مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن = مستفعلن فاعلن مستفعلن فاعلن (هر دو همسان)

مفعول مفاعیل مفاعیل فاعلن = مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستف (اولی

ناهمسان و دومی همسان)

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

(سعید یعفری)

۳۷- گزینه ۳

در ابیات گزینه‌های ۱، ۲ و ۴ مفهوم اصلی، مددگرفتن از پیر طریقت و
اولیاست. در بیت گزینه ۱، «اولیا»، در بیت گزینه ۲، «خضر» و در
بیت گزینه ۴، «پیران سحرخیز» در جایگاه همان کسی هستند که شاعر
از آن‌ها مدد می‌گیرد یا توصیه می‌کند از راهنمایی آن‌ها غافل نشویم، اما در
بیت گزینه ۳، این معنی دیده نمی‌شود؛ شاعر می‌گوید ناله پیر خانقاه و
گریه کودک بی‌گناه هر دو از غم یار و معشوق است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۲۸)

گزینه ۴: هجاهای کشیده رباعی: «چند» در مصراع اول، «یات» در واژه
«حیات» در مصراع سوم و «خاک» در مصراع چهارم / هجای کشیده «یات»
در واژه «حیات» در مصراع سوم، به دلیل آن که هجای پایان مصراع است،
بلند در نظر گرفته می‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۱) و (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۳۰- گزینه ۳

(سیدعلیرضا علویان)

در این بیت، هیچ هجای کشیده‌ای یافت نمی‌شود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «راز، آگاه (گاه)، راه»

گزینه ۲: «سهراب (راب)»

گزینه ۴: «پیلتن (پیل)، بابزن (باب)»

تکته: هجای کشیده در پایان مصراع (هم‌چنین پایان نیم مصراع)، بلند
محسوب می‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، صفحه ۴۰)

۳۱- گزینه ۳

(سیدعلیرضا احمدی)

در واژه‌های «کریم، زیرک، بیکار و تیر»، واج «ی» مصوت است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، صفحه ۵۱)

۳۲- گزینه ۲

(هومن نمازی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «مفتعلن فع مفاعیلن فع»

گزینه ۳: «مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن»

گزینه ۴: «مفتعلن مفاعیلن مفتعلن مفاعیلن»

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه ۲۴)

۳۳- گزینه ۳

(شیوا نظری)

وزن سایر ابیات، «مفعول مفاعیلن فاعلن» است و وزن بیت گزینه ۳،
«مفعول مفاعیلن مفاعیلن» می‌باشد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۵ و ۲۶)

۳۴- گزینه ۳

(یاسین موریان)

وزن این بیت، «مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن» می‌باشد که رکن
«مفعول» در آن دیده نمی‌شود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «مفعول فاعلات مفاعیلن»

گزینه ۲: «مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن»

گزینه ۴: «مفعول مفاعیلن فاعلن»

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

جامعه‌شناسی (۳)

۴۱- گزینه «۴»

(آزیتا بیدرقی)

علت سرعت شگرف آگاهی ← سخن گفتن

علت فراتر رفتن انسان از دیده‌ها، شنیده‌ها و ... ← تفکر و تعقل

شکل‌گیری ذخیره دانشی ← تجربه‌های فردی و اجتماعی و مطالعات مدرسه‌ای و دانشگاهی

(جامعه‌شناسی (۳)، ذخیره دانشی، صفحه‌های ۲ و ۳)

۴۲- گزینه «۳»

(امیرمهری افشار)

بررسی عبارت نادرست:

-کنش آدمی وابسته به آگاهی است و بدون آگاهی انجام نمی‌شود، ولی ما اغلب از آگاهی و دانشی که درباره کنش‌های خود داریم و اهمیت و نقشی که این آگاهی در زندگی ما دارد، غافلیم.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذخیره دانشی، صفحه ۳)

۴۳- گزینه «۴»

(ریحانه امینی)

ما درباره دانش عمومی کمتر می‌اندیشیم؛ بیشتر از آن استفاده می‌کنیم. دانش عمومی برای زندگی اجتماعی، مانند هوا برای انسان است. انسان همواره از هوا استفاده می‌کند، اما اغلب متوجه آن نیست و از اهمیت آن غافل است. او هنگامی متوجه وجود هوا می‌شود که تغییری در آن رخ دهد و تنفس را با مشکل مواجه نماید.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذخیره دانشی، صفحه ۴)

۴۴- گزینه «۲»

(سیرمهر مرتی دینانی)

جهان‌های اجتماعی مختلف براساس هویت فرهنگی خود، تعاریف متفاوتی از دانش علمی دارند؛ مثلاً جهان متجدد، براساس هویت دنیوی خود، فقط علم تجربی را علم می‌داند.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذخیره دانشی، صفحه ۶)

۴۵- گزینه «۳»

(فاطمه صفری)

نمودار «الف» مربوط به دیدگاه دوم و نمودار «ب» مربوط به دیدگاه سوم از تعامل دانش عمومی و دانش علمی با یکدیگر است.

دیدگاه دوم در تقابل با رویکرد اول، این ادعا را که دانش علمی، راه کشف واقعیت و دانش عمومی، دانش حاصل از زندگی است انکار می‌کند و همه دانش‌ها را دانش حاصل از زندگی می‌داند. دانش‌ها کشف و بازخوانی واقعیت نیستند، بلکه خلق و بازسازی آن هستند که انسان‌ها برای سامان دادن به زندگی خود تولید می‌کنند. برتری دانش تجربی بر دانش حاصل از زندگی را بی‌اعتبار می‌داند و به‌عکس دانش عمومی را پایه و اساس هرگونه دانشی از جمله دانش تجربی می‌داند. در برخی از نحله‌های این دیدگاه، مرز دانش علمی و دانش عمومی فرو می‌پاشد.

۳۸- گزینه «۲»

(سیرعلیرضا امیری)

عبارت صورت سؤال و بیت گزینه «۲» هر دو به رازپوشی و فاش نکردن اسرار عشق اشاره دارند.

تشریح‌کننده‌های دیگر:

گزینه «۱»: دل عارف جای اسرار الهی است، ولی گنجایش این اسرار را ندارد.

گزینه «۳»: تصویری از مکالمه و نجوای عشق با جان را در تنهایی ترسیم می‌کند و تلویحاً به این نکته اشاره دارد که عشق با جان آمیخته می‌شود نه با جسم و ظواهر آدمی.

گزینه «۴»: سر عشق را نمی‌توان پنهان کرد و بالاخره فاش می‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهومی، صفحه ۵۴)

۳۹- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

مفهوم مشترک ابیات «ب» و «د»، «ترک نکردن کوی دوست علی‌رغم ملامت و سختی‌ها» است.

مفهوم ابیات دیگر:

بیت الف) عاشق گرفتاری، جفا و خواری از سوی معشوق را با جان و دل می‌پذیرد.

بیت ج) بلبل به عشق گل، همواره جفای خار را تحمل می‌کند؛ بنابراین هرکس در شوق رسیدن به گل (معشوق) است، باید حتماً تحمل خار (بلاهای راه عشق) را هم داشته باشد.

نقد علمی: مفهوم ابیات «الف» و «د» هم خیلی به هم نزدیک است؛ در هر دوی این ابیات این مطلب بیان شده است که عاشق از سختی‌های راه عشق باکی ندارد و همه این سختی‌ها را به جان می‌خرد. ضمناً در این دو بیت شاعر عاشق، خود را به خار و خاک تشبیه می‌کند که در بیت «الف» خوار و پست‌بودن خار را مدنظر دارد و در بیت «د» هم پایین‌بودن سطح خاک و پستی آن را مورد تأکید قرار می‌دهد. با این حال، سازمان سنجش همان گزینه «۳» را به‌عنوان پاسخ سؤال معرفی کرده است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهومی، صفحه ۵۱)

۴۰- گزینه «۳»

(سیرعلیرضا امیری)

مفهوم مصراع صورت سؤال «دل کندن عاشق از معشوق» است که در ابیات «الف، ب و ه» دیده می‌شود.

تشریح ابیات دیگر:

ج) شاعر در این بیت در مقابل قدرت یار، اظهار ناتوانی می‌کند.

د) روزی همانند مرغ دست‌آموزی است که از طلب و خواهش بی‌نیاز است. درواقع شاعر می‌گوید روزی مقدر است و تلاش بیشتر برای کسب روزی فایده‌ای ندارد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهومی، صفحه ۲۷)

(فاطمه صفری)

۴۹- گزینه «۱»

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: درست - نادرست (از فواید علوم طبیعی است).

گزینه «۲»: درست - درست

گزینه «۳»: نادرست (از فواید علوم اجتماعی است). - درست

گزینه «۴»: نادرست (از فواید علوم اجتماعی است). - درست

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۳ و ۱۵)

۵۰- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

- زندگی اجتماعی انسان به‌دلیل اینکه ابعاد مختلف اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و ... دارد، شاخه‌ها و دانش‌های اجتماعی متفاوتی را پدید آورده است.

- در جامعه‌شناسی براساس دوری و نزدیکی به علوم طبیعی، رویکردهای متفاوتی شکل گرفته است. جامعه‌شناسی تبیینی، تفسیری و انتقادی سه رویکرد اصلی جامعه‌شناسی‌اند.

- جامعه‌شناسی کلان، ساختار اجتماعی و سایر پدیده‌های اجتماعی کلان را بررسی و مطالعه می‌کند.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه ۱۶)

جامعه‌شناسی (۱)

۵۱- گزینه «۲»

(ریحانه امینی)

- آزادی: کلان و ذهنی

- کارت هدیه: خرد و عینی

- وزارت کشور: کلان و عینی

- تصور مریم از روز تولدش: خرد و ذهنی

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

۵۲- گزینه «۲»

(آریتا پیدرقی)

تشریح عبارت نادرست:

هیچ جامعه‌ای بی‌نیاز از هنجارها و نمادها نیست؛ ولی هنجارها و نمادها برحسب شرایط در زمینه‌های مختلف قابل تغییرند و تغییر برخی از آنها تا زمانی که به تغییر در لایه‌های عمیق منجر نشود، موجب تحول و تغییر بنیادین جهان اجتماعی نمی‌شود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: صحیح - صحیح

گزینه «۳»: غلط (لایه‌های عمیق کمتر در معرض تغییر قرار می‌گیرند). - غلط (نهادهای اجتماعی در جوامع گوناگون، متفاوت هستند).

گزینه «۴»: صحیح - صحیح

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱)

در دیدگاه سوم، دانش علمی به دانش تجربی محدود نمی‌شود، بلکه دانش‌های فراتجربی مانند دانش‌های عقلانی و وحیانی را نیز شامل می‌شود که هر کدام ملاک سنجش و اعتباریابی خاص خود را دارد. دانش عمومی نیز دانش غیر موثق و نامعتبر نیست، بلکه کم‌وبیش در آن دانش‌های حقیقی و صحیح نیز وجود دارد. دانش علمی به دلیل امکان اعتباریابی، نسبت به دانش عمومی از اعتبار بیشتری برخوردار است. دانش علمی ضمن ریشه داشتن در دانش عمومی، امکان انتقاد از دانش عمومی و تصحیح آن را دارد.

دانش عمومی و دانش علمی رابطه متقابل دارند. بر یکدیگر اثر گذاشته و از هم اثر می‌پذیرند و به مرور متناسب می‌شوند. از این رو هر دانش علمی، با هر دانش عمومی سازگار نیست.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذخیره دانشی، صفحه ۸)

۴۶- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

- علوم اجتماعی، به دانش‌هایی گفته می‌شود که اجتماعات انسانی و چگونگی اثرگذاری آنها بر کنش‌ها و شیوه زندگی ما و همچنین اثرپذیری آنها از کنش‌ها و شیوه زندگی ما را به روش علمی مطالعه می‌کنند.

- روان‌شناسی، نمونه‌ای از علوم انسانی است که خارج از محدوده علوم اجتماعی قرار می‌گیرند.

- علوم انسانی درباره کنش‌های انسان و آثار و پیامدهای آن بحث می‌کنند.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۰ و ۱۱)

۴۷- گزینه «۲»

(کوثر شاه‌مسینی)

می‌دانید که برخی از کنش‌های انسان‌ها، اجتماعی‌اند. علوم انسانی، کنش‌های انسانی و پیامدهای آن را مطالعه می‌کنند ولی علوم اجتماعی، کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن را مطالعه می‌کنند. موضوع علوم انسانی عام‌تر از موضوع علوم اجتماعی است و علوم اجتماعی خود بخشی از علوم انسانی محسوب می‌شوند، ولی برخی علوم انسانی در زمره علوم اجتماعی نیستند.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه ۱۱)

۴۸- گزینه «۳»

(کوثر شاه‌مسینی)

- علوم اجتماعی، ظرفیت داوری درباره ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی و نقد و اصلاح آنها را دارند. علوم اجتماعی با داوری درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آنها، فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح را برای دانشمندان فراهم می‌آورند.

- علوم اجتماعی، درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری به انسان‌ها آگاهی می‌دهند و به آنها کمک می‌کنند که از طبیعت و علوم طبیعی به شیوه صحیح استفاده کنند. از این‌رو، علوم اجتماعی نسبت به علوم طبیعی از اهمیت بیشتری برخوردارند.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه ۱۳)

۵۳- گزینه «۱»

(سیرمهری مدنی دینانی)

اگر ما فقط جهانی را ببینیم که در آن متولد شده‌ایم؛ شاید گمان کنیم که جهان اجتماعی تنها یک شکل دارد ولی هنگامی که بر جوامع دیگر در نقاط مختلف دنیا چشم می‌گشاییم و یا به تاریخ گذشته خود رجوع می‌کنیم و این جهان‌ها را با هم مقایسه می‌کنیم، به تنوع جهان‌های اجتماعی پی می‌بریم.
(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه ۳۵)

۵۴- گزینه «۳»

(امیرمهری افشار)

انسان‌ها در هر موقعیتی که قرار می‌گیرند، ابتدا آن موقعیت را برای خود تعریف می‌کنند و به آن معنا می‌دهند و سپس در آن موقعیت دست به عمل می‌زنند.
تنوع آگاهی و معرفت انسان‌ها و همچنین تنوع اراده و اختیار آنها، سبب پیدایش جهان‌های اجتماعی مختلف می‌شود.
هر جهان اجتماعی تا زمانی که از طریق مشارکت اجتماعی افراد پابرجاست، پیامدهای آن نیز باقی است.
منظور از جهان متجدد، غرب بعد از رنسانس یعنی جهان غرب چهارصدسال اخیر است.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳۶، ۳۷ و ۴۶)

۵۵- گزینه «۴»

(کوثر شاه‌سین)

عده‌ای از جامعه‌شناسان همانند دورکیم، آگوست کنت، اسپنسر و مارکس، معتقدند همه جوامع مسیر یکسانی را طی می‌کنند؛ یعنی همه آنها شبیه یک نوع موجود زنده‌اند و تفاوتشان همانند تفاوتی است که آن موجود زنده در مراحل مختلف رشد خود از دوران کودکی تا مراحل بزرگسالی پیدا می‌کند. این عده، نگاه خطی به تاریخ بشر دارند. در این دیدگاه، همه جوامع در یک خط قرار می‌گیرند؛ بعضی از آنها در این مسیر واحد، پیشرفته‌ترند و بعضی در مقایسه با جوامع پیشرفته، عقب مانده‌اند و جوامعی که به لحاظ تاریخی عقب مانده‌اند، باید جوامع پیشرفته را الگوی حرکت خود قرار دهند.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳۸ و ۳۹)

جامعه‌شناسی (۲)

۵۶- گزینه «۴»

(امیرمهری افشار)

سکولاریسم پنهان: شامل باورها و فلسفه‌هایی است که ابعاد معنوی هستی را نفی نمی‌کنند؛ بلکه بخش‌هایی از باورهای معنوی و دینی را در خدمت اهداف دنیوی و این جهانی قرار می‌دهند و از توجه یا عمل به بخش‌های دیگر سر باز می‌زنند.

رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان، سبب پیدایش و رشد برخی نهضت‌های جدید دینی شده است که از آن با عنوان پروتستانتیسم یاد می‌شود. مانند دیدار سران کشورهای اروپایی با پاپ در جهان غرب.

در جهان غرب سکولاریسم به صورت جهان‌بینی غالب درآمده است؛ به گونه‌ای که دین‌داران؛ ناگزیر هنجارها و رفتارهای دینی خود را توجیه دنیوی و این جهانی می‌کنند. مانند توجیه هنجارها و رفتارهای دینی با تفاسیر دنیوی.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه ۳۸)

۵۷- گزینه «۳»

(ریحانه امینی)

جدول کامل شده به شرح زیر است:

روشنگری		
دوره زمانی	ویژگی	پیامد
هفدهم و هجدهم	عقل‌گرایی، نفی وحی	دئیسم
نوزدهم و بیستم	حس‌گرایی، نفی عقل و وحی	دانش‌ابزاری
پایان قرن بیستم	افول تجربه‌گرایی، نفی تجربه، نفی عقل و وحی	بحران معرفتی

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه ۴۴)

۵۸- گزینه «۳»

(کوثر شاه‌سین)

جنگ‌های صلیبی، مواجهه اروپاییان با مسلمانان و بالاخره فتح قسطنطنیه، زمینه‌های فرو ریختن اقتدار کلیسا را فراهم کرد.
به متکلمان برجسته مسیحی، آباء کلیسا (پدران کلیسا) گفته می‌شد. اندیشه‌های آنان نقش مهمی در آموزه‌های مسیحیت داشته است. آنها تفاسیری بر کتاب مقدس می‌نوشتند، امور مربوط به ایمان و شرایط آن را شرح می‌دادند و تعالیم مسیحی را انتقال می‌دادند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه ۴۷)

۵۹- گزینه «۲»

(ریحانه امینی)

تشریح عبارات نادرست:

نظام ارباب - رعیتی در غرب که از آن با عنوان فئودالیسم یاد می‌شود، نوعی برده‌داری بود.
انقلاب صنعتی، مجموع نوآوری‌های فنی و اقتصادی بود که در اواسط قرن هجدهم برای اولین بار در انگلستان پدید آمد.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۵۰ و ۵۲)

۶۰- گزینه «۱»

(زینت پیرقی)

مجسمه داوود اثر میکل آنژ ← بازگشت به هنر یونان باستان
علت عدم امکان گسترش حرکت‌های اعتراض‌آمیز نوع دوم ← هجوم کاتولیک‌ها و دیگر پروتستان‌ها
فراهم شدن زمینه‌های عبور از اقتصاد کشاورزی ارباب - رعیتی ← رشد تجارت، کشف آمریکا، بالا گرفتن تب طلا
اشتراک کشیشان مورد حمایت شاهزادگان اروپایی ← مخالفت با قدرت پاپ
نخستین انقلاب لیبرال در جهان ← انقلاب فرانسه

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۴۸ و ۵۳)

روان‌شناسی

۶۱- گزینه ۲»

(ممیرضا توکلی)

شناسایی و پیش‌بینی تغییرات در طول زندگی که به آن «فراخای زندگی» نیز گفته می‌شود، مورد توجه روان‌شناسان رشد قرار گرفته است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۳۷)

۶۲- گزینه ۳»

(ممیرضا توکلی)

رشد دارای برنامه زیستی است و از ابتدا آشکار نیست، بلکه نوعی آمادگی خاص نهفته است.

از آنجا که وراثت نقش تعیین‌کننده‌ای در رشد یا آمادگی زیستی افراد برای تغییرات دارد، در بسیاری از موارد با توجه به بررسی خصوصیات افراد فامیل نزدیک و دور می‌توان احتمال وقوع برخی از ویژگی‌های رفتاری و شناختی را در دامنه‌های سنی خاص پیش‌بینی کرد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۰ و ۴۱)

۶۳- گزینه ۴»

(مهمربیبی)

تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینه ۱: دوقلوهای همسان شبیه به یکدیگر هستند، زیرا از یک تخمک مشترک به وجود آمده‌اند.

گزینه ۲: شباهت رفتاری و ظاهری دوقلوها لزوماً منحصر به دوره کودکی و نوجوانی نیست.

گزینه ۳: دوقلوهای ناهمسان ممکن است همجنس باشند و ممکن است همجنس نباشند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۴۰)

۶۴- گزینه ۲»

(مهسا عفتی)

سارا که به تازگی وارد دوره نوبایی شده تقریباً ۱۲ ماهه است و احتمالاً هیجانات مرکب در او هنوز بروز نیافته باشد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۳۹)

۶۵- گزینه ۲»

(ممیرضا توکلی)

- ترس از غریبه در ۷-۸ ماهگی است.

- اولین علامت رشد اجتماعی در ۳-۲ ماهگی لیخن اجتماعی است.

- بازی‌های موازی در ۴ یا ۵ سالگی است. در این بازی‌ها کودکان علاقه‌مندند در کنار یکدیگر باشند، ولی به تنهایی بازی کنند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۵۱)

۶۶- گزینه ۱»

(مهمربیبی)

فکر کردن به منافع عموم برای انجام کاری بیشتر با حیطه اخلاقی سروکار دارد تا حیطه شناختی. (۱ مورد)

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۳۷)

۶۷- گزینه ۲»

(مهمربیبی)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه ۱: «ترس، هیجان ساده

گزینه ۲: «ندامت و پشیمانی، هیجان مرکب

گزینه ۳: «محبت، هیجان ساده

گزینه ۴: «خشم، هیجان ساده

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۳۹)

۶۸- گزینه ۴»

(مهسا عفتی)

دوره نوبایی از ۱۲ ماهگی تا ۳ سالگی است. اما مهارت بلند شدن از وضعیت نشسته بین ۹ تا ۱۲ ماهگی بروز می‌یابد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۴ و ۴۷)

۶۹- گزینه ۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

از آنجا که وراثت نقش تعیین‌کننده‌ای در رشد یا آمادگی زیستی افراد برای تغییرات دارد، در بسیاری موارد، با توجه به بررسی خصوصیات افراد فامیل نزدیک و دور می‌توان احتمال وقوع برخی از ویژگی‌های رفتاری و شناختی را در دامنه‌های سنی خاص پیش‌بینی کرد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۴۱)

۷۰- گزینه ۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

بیت داده شده مربوط به رشد اخلاقی است. رشد اخلاقی دربرگیرنده آن دسته از قوانین و مقررات اجتماعی است که تعیین می‌کنند انسان‌ها در رابطه با دیگران چگونه باید رفتار کنند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۸ و ۵۰ تا ۵۲)

عربی زبان قرآن (۳) و (۱)

۷۱- گزینه ۱»

(هسین رضایی)

«اللَّهُ الَّذِي: خدا همان کسی است که (رد گزینه ۲) / «يُرْسِلُ»: می‌فرستد، روانه می‌کند / «الرَّيَّاحُ»: باده‌ها (رد گزینه ۴) / «تَثِيرُ» (فعل مؤنث است و به «الرَّيَّاحُ» (باده‌ها) برمی‌گردد، نه «اللَّهُ»: بر می‌انگیزند (رد گزینه‌های ۳ و ۴)، «تا ... حرکت دهند» در گزینه ۲ «نادرست است. / «سَحَاباً»: ابری (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «يَبْسُطُهُ فِي السَّمَاءِ»: آن را در آسمان می‌گستراند (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

(ترجمه)

۷۲- گزینه ۳»

(ولی برقی - ابوهر)

«الحميم»: صمیمی (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «هُوَ الَّذِي»: همان کسی است که، کسی است که (رد گزینه ۱) / «يَجْتَنِبُ»: دوری می‌کند، اجتناب می‌کند (رد گزینه ۴) / «لَا يُحَاوِلُ»: تلاش نمی‌کند (رد گزینه ۱) / «يُصِرُّ»: اصرار می‌کند، پافشاری می‌کند (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

(ترجمه)

۷۳- گزینه ۲»

(ممدرفضا قانر امینی - اصفهان)

«العالم الأكبر الذی»: جهان بزرگتری که (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «قد انطوی»: به هم پیچیده شده است / «یدعونا»: ما را دعوت می‌کند، ما را فرا می‌خواند (رد گزینه ۱) / «یعطینا»: به ما می‌دهد / «تتخلص»: رهایی می‌یابیم، خلاص می‌شویم (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

نکات مهم درسی:

۱- در تست‌های ترجمه، دقت کنید که فعل به صورت اسم ترجمه نشود.
۲- هرگاه پس از اسم «ال» دار، «الذی» بیاید؛ اسم «ال» دار معمولاً به صورت اسم نکره ترجمه می‌شود و «الذی» به معنای «که» می‌آید:
العالم الأكبر الذی جهان بزرگتری که

(ترجمه)

۷۴- گزینه ۱»

(معمومه ملکی)

«تعلّموا و علّموا»: یاد بگیرید و یاد بدهید، بیاموزید و آموزش بدهید (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «لا تموتوا جهلاً»: نادان نمیرید (رد گزینه ۴) / «لا یعذّر»: عذر نمی‌پذیرد (رد گزینه ۴) / «الجهل»: نادانی، جهالت (رد گزینه ۳)

(ترجمه)

۷۵- گزینه ۲»

(علی مفسن زاده)

«إِنَّ الْأَمَّ ...»: یقیناً مادر (رد گزینه‌های ۱ و ۴) (حرف «إِنَّ» کل جمله بعد از خود را تأکید می‌کند، در صورتی که در گزینه‌های «۱» و «۴»، بر روی بخشی از جمله تأکید شده است.) / «لا مثیلَ لَها»: هیچ نظیری (هیچ مانندی) ندارد (رد گزینه ۳) / «لَنْ یَتَغَيَّرَ»: تغییر نخواهد یافت، عوض نخواهد شد (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «لَیَتَنیَّ غَرَفْتُ ...»: کاش دانسته بودم (می‌دانستم) (رد گزینه‌های ۳ و ۴) (لیت + فعل ماضی ← ماضی بعید یا ماضی استمراری فارسی)

(ترجمه)

۷۶- گزینه ۳»

(سیره میا مؤمنی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «تأکید «إِنَّ» بر روی کل جمله پس از خود است، پس لازم است ترجمه آن در ابتدای جمله بیاید، هم‌چنین «لَا یُغَيَّرُ» فعل مضارع به معنی «تغییر نمی‌دهد» است: «بی‌شک خداوند آنچه را در قومی هست، تغییر نمی‌دهد ...»

گزینه ۲: «لَا یَحْزَنُکُمْ»: نباید شما را ناراحت کند

گزینه ۴: «كَانَ قَدْ عَزَمَ»: تصمیم گرفته بود (معادل ماضی بعید فارسی) / «شراءها»: خرید آن، خریدش

(ترجمه)

۷۷- گزینه ۴»

(محمود باربرین - یاسوج)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «تَسَاقُطُ» مصدر باب تفاعل است و باید به صورت «افتادن» ترجمه شود.

گزینه ۲: با توجه به ضمیر مخاطب «کم»، فعل «شَجَعُوا»، فعل امر است و باید به صورت «تشویق کنید» ترجمه شود.

گزینه ۳: «كَانَتْ أَتَعَلَّمُ» (کان + فعل مضارع) باید به صورت ماضی استمراری (یاد می‌گرفتم) ترجمه شود.

(ترجمه)

۷۸- گزینه ۱»

(روح‌الله گلشن)

«باید (شما): علیکم، یجب» / «بدانید»: آن تعلموا، آن تعرفوا (از صیغه «مخاطب» است، نه «غائب») (رد گزینه ۲) / «سود می‌رساند»: تنفع (فعل است، نه اسم) (رد گزینه ۴)، ضمناً مضارع است، نه ماضی (رد گزینه ۳) / «تاریکی‌ها»: ظلمات (جمع است، نه مفرد) (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «می‌کشاند»: تسحب (مضارع است، نه ماضی) (رد گزینه‌های ۳ و ۴)

(ترجمه)

ترجمه متن درک مطلب:

سختی‌ها در زندگی اموری نسبی هستند، هرچیزی برای نفس کوچک بسیار سخت است، و هیچ سختی‌ای نزد نفس بزرگ، سخت نیست! با وجود سختی زندگی که همه آن را می‌بینند، انسان قوی می‌داند که همیشه چیزی وجود دارد که می‌تواند بدان بپردازد و موفق شود، و موضوع مهم تنها این است که تسلیم نشود و نپذیرد که سختی‌های زندگی زیاد می‌شود، بلکه برای ساختن آینده‌ای بهتر تلاش کند. بدین جهت سختی‌ها برایش آسان می‌شوند. اما انسان ضعیف از هر سختی‌ای که با آن مواجه می‌شود، می‌ترسد، او گمان می‌کند که سختی‌ها در این دنیا فقط او را دچار می‌کنند و روز به روز زیاد می‌شوند، پس هیچ چاره‌ای برای رهایی از آن‌ها ندارد، بنابراین توکل بر خدا و اعتماد به نفس را از دست می‌دهد و از حل مشکلات ناتوان می‌شود.

۷۹- گزینه ۱»

(سید ممدعلی مرتضوی)

«انسان قوی در راه خود، سختی‌ای نمی‌بیند!» بر اساس متن، صحیح نیست، زیرا سختی‌های زندگی را همه می‌بینند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «همواره راه حلی برای مشکل ما وجود دارد و این از سنت‌های دنیاست!» (صحیح)

گزینه ۳: «از میان مردم، کسی هست که امید را در زندگی از دست نمی‌دهد پس در خوارکردن سختی‌ها موفق می‌شود!» (صحیح)

گزینه ۴: «انسان باید برای حل مشکلات، از توکل به خدا و اعتماد به نفس یاری بجوید!» (صحیح)

(درک مطلب)

۸۰- گزینه ۲»

(سید ممدعلی مرتضوی)

«اختلاف نگرش به امور، چیزی است که میان نفس کوچک و نفس بزرگ فرق می‌گذارد!» مطابق جملات ابتدایی متن، صحیح است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «قدرت تفکر و تأمل

گزینه ۳: «اعتماد به نفس

گزینه ۴: «رضایت از زندگی

این موارد در متن ذکر نشده‌اند!

(درک مطلب)

۸۱- گزینه ۴»

(سید ممدعلی مرتضوی)

صورت سؤال، مفهوم متن را می‌خواهد، کلی‌ترین و اصلی‌ترین مفهوم در گزینه ۴ آمده است:

زندگی آسان می‌شود اگر انسان بداند که او از سختی‌ها، سخت‌تر است!

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ما زندگی می‌کنیم تا سختی زندگی را برای یکدیگر، کمتر کنیم!
گزینه «۲»: زندگی به من آموخت که صخره‌ها راه را در مقابل افراد ضعیف سد می‌کنند!

گزینه «۳»: چه زیباست که از هر سختی‌ای که بر ما می‌گذرد، درس جدیدی بیاموزیم!

(درک مطلب)

۸۲- گزینه «۲»

(سیر مفعولی مرفی)

«مصدره: تَمَكِّن» نادرست است؛ «يُمَكِّن» فعل مضارع بر وزن «يَفْعِل» از باب افعال است، پس مصدر آن، «إِمْكَان» می‌باشد.

(تفلیل صرفی و اعراب)

۸۳- گزینه «۳»

(سیر مفعولی مرفی)

«مصدر من الأفعال المزيدة» نادرست است؛ دقت کنید «بناء» بر هیچ‌یک از وزن‌های مزید نیامده است، پس مجرد محسوب می‌شود.

همچنین «موصوف و» نادرست است؛ «بناء» مضاف و «مستقبل» مضاف الیه آن است.

(تفلیل صرفی و اعراب)

۸۴- گزینه «۱»

(امیر حسین شکوری)

با توجه به معنی عبارت «أَطْعَمْنَا: (فعل ماضی از صیغه متکلم مع الغیر) غذا دادیم» صحیح است. «أَطْعَمْنَا» یعنی «به ما غذا داد» که برای این عبارت مناسب نیست (ترجمه: برای نزدیک شدن به خدا، به مستمندان از آنچه می‌خوریم، غذا دادیم!).

همچنین «تَأْكُلُ» با حرکت ضمه بر روی عین الفعل، صحیح است.

(ضبط حرکات)

۸۵- گزینه «۳»

(ولی برقی - ابرو)

با توجه به معنای عبارت (محبوب‌ترین بندگان خداوند نزد خداوند، سودمندترین آن‌ها برای بندگان اوست)، گزینه «۳» مناسب‌تر و به مفهوم عبارت نزدیک‌تر است.

(مفهوم)

۸۶- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

در این عبارت، حروف مشبّهة بالفعل وجود ندارد، دقت کنید که «لکن» (و- ضمیر کن) به معنای «برای شما» را با حروف مشبّهة بالفعل اشتباه نگیرید. ترجمه عبارت گزینه «۴»: ای دانش‌آموزان! کتاب مفیدی برایتان آوردم و موضوعات جالبی در آن وجود دارد!

تشریح سایر گزینه‌ها:

در سایر گزینه‌ها، به ترتیب: «أَنَّ»، «لکن» و «لیت» از حروف مشبّهة بالفعل هستند.

(انواع هملات)

۸۷- گزینه «۴»

(معمور بادبرین - یاسوج)

در این سؤال، حرفی از حروف مشبّهة بالفعل خواسته شده است که می‌توانیم گاهی آن را ترجمه نکنیم.

نکات مهم درسی:

از بین حروف مشبّهة بالفعل، «إِنَّ» را می‌توانیم گاهی ترجمه نکنیم.

در گزینه «۴»، بعد از حرف «فَ» از حرف «نَ» استفاده شده و چون بعد از آن یک اسم آمده است، پس «إِنَّ» از حروف مشبّهة بالفعل می‌باشد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در این گزینه «كَأَنَّ» از حروف مشبّهة بالفعل است ولی باید حتماً ترجمه شود.

گزینه «۲»: در این گزینه چون بعد از «أَنَّ» اسم آمده است و در وسط جمله است، پس «أَنَّ» می‌باشد که باید حتماً ترجمه شود.

گزینه «۳»: در این گزینه «إِنَّمَا» از حروف مشبّهة بالفعل نیست و البته باید حتماً ترجمه شود.

(انواع هملات)

۸۸- گزینه «۳»

(سیر مفعولی مرفی)

در این گزینه، «لَا» بر سر اسم نكرة «أحد» آمده و از نوع نفی جنس است. در سایر گزینه‌ها «لَا» بر سر یک فعل آمده است و نمی‌تواند نفی جنس باشد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «لَا» از نوع نفی مضارع است.

گزینه «۲»: «لَا» از نوع نفی مضارع است.

گزینه «۴»: «لَا» از نوع نهی است.

(انواع هملات)

۸۹- گزینه «۳»

(روح‌الله گلشن)

«انفتحت» فعل ماضی از باب «انْفَعَلَ» است که سه حرف اصلی آن «ف ت ح» می‌باشد؛ بنابراین حرف «نون» در آن زائد و اضافی است. سه حرف اصلی سایر فعل‌ها به ترتیب: «ن ظ ر»، «ن ق ل» و «ن ش ر» است که «نون» از حروف اصلی آن‌ها به شمار می‌آید و زائد نیست.

(قواعد فعل)

۹۰- گزینه «۲»

(سیره مهیا مؤمنی)

فعل «يُمَنَع» ثلاثی مجرد است.

در سایر گزینه‌ها، افعال ثلاثی مزید و از باب «إِفْعَال» هستند.

(قواعد فعل)

تاریخ (۳)

۹۱- گزینه ۴

(امیرمسین کاروین)

در دوره معاصر با گسترش فعالیت علمی شرق شناسان، کتیبه‌های بیستون و طاق بستان رمزگشایی شد و اطلاعات جدیدی درباره تاریخ ایران به دست آمد. گسترش کشفیات باستان‌شناسی در ایران، منابع نوینی را پیش‌روی مورخان قرار داد و زمینه تحولی عمیق و اساسی را در تاریخ‌نگاری فراهم آورد. بنابراین در این دوره به منابع دست اول در پژوهش و تحقیق توجه می‌شد.

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و منابع دوره معاصر، صفحه‌های ۲ تا ۶)

۹۲- گزینه ۳

(آرش مرتضایی‌فر)

مؤلف کتاب حقایق الاخبار ناصری، میرزا محمدجعفر خورموجی و صاحب کتاب تاریخ بیداری ایرانیان، ناظم الاسلام کرمانی است.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: «۱» نادرست (محمدحسن خان اعتمادالسلطنه در یکی از آثارش به نام صدرالتواریخ، امیرکبیر را ستایش می‌کند). - درست
گزینه ۲: «۲» درست - درست

گزینه ۳: «۳» درست - نادرست (میرزا فتحعلی‌خان آخوندزاده در رساله ایراد شیوه تاریخ‌نویسی رضاقلی‌خان هدایت را مورد انتقاد قرار داد).
گزینه ۴: «۴» نادرست (خاوری شیرازی مورخ مشهور زمان فتحعلی‌شاه و نویسنده تاریخ ذوالقرنین است). - نادرست (محمدحسن خان اعتمادالسلطنه به ریاست دارالترجمه همایونی برگزیده شد).

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و منابع دوره معاصر، صفحه‌های ۳ تا ۶)

۹۳- گزینه ۴

(کنکور سراسری نوبت اول ۱۴۰۲)

تشریح عبارت‌های نادرست:

(ب): هنر ایرانی با هنر و معماری کشورهای همسایه تلفیق شد و رونق گرفت.
(ج): جنگ‌های داخلی موجب جلوگیری از رشد و ترقی هنر و معماری شد و نه باعث فروپاشی آن.

(تاریخ (۳)، ایران و جهان در آستانه دوره معاصر، صفحه‌های ۲۳ و ۲۴)

۹۴- گزینه ۳

(پوار میربلوکی)

مناسبات سیاسی و اقتصادی ایران با جهان خارج در دوران افشاریه و زندیه، به علت درگیری‌های داخلی و بی‌ثباتی سیاسی نسبت به عصر صفوی کاهش یافت.

(تاریخ (۳)، ایران و جهان در آستانه دوره معاصر، صفحه ۲۱)

۹۵- گزینه ۴

(پوار میربلوکی)

مکتب نقاشی شیراز در دوره مغولان شکل گرفت و در زمان زندیه به اوج رونق و زیبایی رسید.

(تاریخ (۳)، ایران و جهان در آستانه دوره معاصر، صفحه ۲۴)

تاریخ (۱)

۹۶- گزینه ۲

(پوار میربلوکی)

در فاصله ۱۲۰۰۰ تا ۶۵۰۰ سال پیش (عصر نوسنگی)، کشت غلات و رام کردن جانوران در بیشتر نقاط جهان رواج یافت.

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان، صفحه ۳۳)

۹۷- گزینه ۲

(امیرمسین کاروین)

اساس زندگی در مصر باستان بر کشاورزی استوار بود. بیشتر جمعیت مردم را کشاورزان تشکیل می‌دادند. آنان در کشتزارهای اطراف نیل که متعلق به فرعون‌ها، کاهنان و مقام‌های حکومتی بود، گندم، جو، خرما و میوه‌های دیگر را کشت می‌کردند.

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان، صفحه ۳۰)

۹۸- گزینه ۲

(کیانا یوسف‌زاده)

گسترش جمهوری رم ← ۵۰۹ ق.م تا ۲۶۴ ق.م

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «۱» جنگ‌های پلوپونزی ← ۴۳۱ ق.م تا ۴۰۴ ق.م

گزینه ۳: «۳» جنگ‌های ایران و یونان ← ۴۹۴ ق.م تا ۴۷۹ ق.م

گزینه ۴: «۴» اولین دوره بازی‌های المپیک ← ۷۷۶ ق.م

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان، صفحه‌های ۵۲ تا ۵۶)

۹۹- گزینه ۳

(پوار میربلوکی)

برجسته‌ترین دستاورد هنری تمدن روم، در معماری و مجسمه‌سازی تبلور یافت.

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان، صفحه ۵۹)

۱۰۰- گزینه ۲

(کنکور سراسری نوبت دوم ۱۴۰۲)

بررسی موارد:

(الف) تشکیل سلسله موریای پس از مرگ اسکندر بوده است. یعنی در سال‌های پس از ۳۲۳ ق.م. این حکومت بنیان گذاشته شد.

(ب) تسلط فیلیپ دوم بر یونان در سال‌های مربوط به جنگ‌های پلوپونزی و قبل از حکومت اسکندر است. (۴۳۱ تا ۴۰۴ ق.م).

بنابراین «ب» بر «الف» مقدم است. (رد گزینه‌های «۳» و «۴»)

(ج) آریایی‌ها در حدود ۱۵۰۰ قبل از میلاد از سمت شمال غرب وارد هند شدند.
(د) در حدود ۲۰۰۰ ق.م. طایفه‌های بیابانگردی از دشت‌های اروپای شرقی وارد یونان شدند.

پس نتیجه می‌گیریم «د» بر «ج» مقدم است. (رد گزینه «۱»)

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان، صفحه‌های ۳۳، ۴۵، ۵۱ و ۵۲)

تاریخ (۲)

۱۰۱- گزینه ۳

(امیرمسین کاروین)

رسول خدا (ص) زمین‌هایی را که صاحب نداشت، به مهاجران داد که برای خود خانه بسازند و این غیر از زمین‌هایی بود که انصار به مهاجران بخشیده بودند. برخی از مهاجران بی‌بضاعت نیز در جوار مسجد اقامت گزیدند که به اهل صفه مشهور شدند. اینان به دلیل هم‌جواری با محل سکونت پیامبر، ارتباط نزدیک‌تری با آن حضرت برقرار کردند.

(تاریخ (۲)، ظهور اسلام حرکتی تازه در تاریخ بشر، صفحه ۳۴)

۱۰۲- گزینه ۲

(پوار میربلوکی)

اگر چه رسول خدا (ص) با یهودیان مدینه پیمان صلح و اتحاد بسته بود، اما برخی از سران یهودی، به خصوص رؤسای سه قبیله بزرگ آنان، هرگاه فرصتی پیش می‌آمد، علیه حکومت اسلامی کارشکنی و با دشمنان همکاری می‌کردند.

(تاریخ (۲)، ظهور اسلام حرکتی تازه در تاریخ بشر، صفحه ۳۸)

۱۰۳- گزینه «۲»

(کیانا یوسف زاده)

یکی از رویدادهای مهم تاریخ اسلام در دوران خلفای نخستین، لشکرکشی اعراب مسلمان به سرزمینهای مجاور شبه جزیره عربستان بود. در نتیجه این لشکرکشی ها که از اواخر خلافت ابوبکر آغاز شد و تا پایان خلافت عثمان بدون وقفه ادامه یافت، سرزمینهای ایران، شام و مصر فتح شد.

نادرستی سایر گزینهها:

گزینه «۱»: در دوران خلیفه سوم، بذل و بخششهای فراوانی از بیت المال به افراد مختلف، به خصوص خاندان بنی امیه صورت گرفت. وی محدودیتهایی را که عمر برای ثروتاندوزی سران قریش ایجاد کرده بود، نادیده گرفت؛ از این رو، آنان اراضی و مزارع وسیعی را در ایران، شام و مصر تصرف کردند و بر ثروت خود افزودند.

گزینه «۳»: خلیفه اول در واپسین لحظات زندگی، طی وصیتنامه مکتوبی، عمر بن خطاب را به جانشینی خود معرفی کرد.

گزینه «۴»: خلیفه سوم شماری از افراد خاندان اموی را بر سر کار آورد و دست آنان را در اداره امور خلافت بازگذاشت. برخی از صحابه پیامبر نسبت به رفتار منصوبان خلیفه انتقاد و اعتراض کردند. خلیفه نیز تحت تأثیر اطرافیان و مشاوران خود انتقادکنندگان را تبعید نمود.

(تاریخ (۲)، ظهور اسلام حرکتی تازه در تاریخ بشر، صفحههای ۴۴، ۴۵، ۴۷ و ۴۸)

۱۰۴- گزینه «۴»

(پوار میربلوکی)

تسلط رومیان بر مصر، موقعیت مسلمانان را در شام و حتی در شبه جزیره عربستان به خطر می انداخت. از این رو، مسلمانان بعد از فتح شام، درصدد برآمدن مصر را نیز تسخیر کنند.

(تاریخ (۲)، ظهور اسلام حرکتی تازه در تاریخ بشر، صفحه ۵۱)

۱۰۵- گزینه «۴»

(کیانا یوسف زاده)

الف) در جریان محاصره شهر بیت المقدس (ایلیا) در شام، ساکنان مسیحی این شهر اعلام کردند که فقط در حضور خلیفه، قرارداد صلح و تسلیم شهر را امضا می کنند. مسلمانان با بردباری این شرط را پذیرفتند و بدین منظور خلیفه دوم از مدینه به بیت المقدس رفت.

ب) ساکنان بومی مسیحی شام در برخی از مسائل مذهبی با کلیسای قسطنطنیه اختلافات اساسی داشتند.

ج) رفتار مسالمت آمیز و مداراجویانه پیروان اسلام با مسیحیان به هنگام فتح شام و امید به آزادی مذهبی زیر سایه حکومت مسلمانان، تأثیر به سزایی در متحد نشدن مصریان با رومیان داشت.

(تاریخ (۲)، ظهور اسلام حرکتی تازه در تاریخ بشر، صفحههای ۳۹ تا ۵۱)

جغرافیا (۳)

۱۰۶- گزینه «۱»

(کنکور سراسری ۱۴۰۰)

هسته اولیه شهر رشت، بازار و مکان تجارت محصولات کشاورزی و ابریشم با نواحی پیرامون است؛ بنابراین حوزه نفوذ کم وسعتی دارد و فقط چند روستای پیرامون از محصولات آن استفاده می کنند.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاهها، صفحههای ۲، ۷ و ۸)

۱۰۷- گزینه «۳»

(رامتین کیانی)

مهم ترین ملاک تفاوت شهر و روستا فعالیت های اقتصادی آن هاست. متداول ترین ملاک تشخیص شهر و روستا ملاک جمعیتی است. این ملاک در نواحی مختلف دنیا متفاوت است.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاهها، صفحه ۶)

۱۰۸- گزینه «۲»

(رامتین کیانی)

رد سایر گزینهها:

گزینه «۱»: سرعت گسترش شهرنشینی در آسیا و آفریقا بالاتر از سایر نواحی جهان است.

گزینه «۳»: بخش عمده رشد شهرنشینی در آسیا و آفریقا به علت صنعتی شدن و توسعه کارخانه هاست.

گزینه «۴»: امروزه آسیا، آمریکای لاتین و آفریقا با رشد شهرهای میلیونی و پرجمعیت روبه رو شده اند.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاهها، صفحههای ۱۱ و ۱۲)

۱۰۹- گزینه «۲»

(زهرا دامیار)

برخی از شهرهای با بیش از ده میلیون نفر جمعیت در جهان به سبب نقش مهم آنها در اقتصاد و تجارت جهانی، حوزه نفوذ بسیار وسیعی در سطح جهان دارند و به آنها جهان شهر گفته می شود.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاهها، صفحه ۱۳)

۱۱۰- گزینه «۳»

(زهرا دامیار)

با بروز تحولات صنعتی و ورود کشورها به عصر نوسازی، نفوذ شهرها و شهرگرایی در روستاها افزایش یافت. منظور از شهرگرایی، روندی اقتصادی - اجتماعی است که طی آن شیوه های زندگی، رفتار و عملکردها، ارزش ها و مظاهر شهری در روستاها و بین روستانشینان رواج می یابد.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاهها، صفحههای ۱۶ و ۱۷)

جغرافیای ایران

۱۱۱- گزینه «۲»

(زهرا اکتیبه)

گسترده گی ایران در عرض های جغرافیایی از ویژگی های موقعیت مطلق ایران است که به تنوع آب وهوایی در آن منجر شده است؛ اما گزینه های ۱، ۳ و ۴ همگی با موقعیت نسبی ایران ارتباط دارند.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحههای ۱۳ و ۱۶)

۱۱۲- گزینه «۲»

(زهرا دامیار)

دریای عمان، به واسطه مجاورت با آب های آزاد (اقیانوس هند) از نظر اقتصادی اهمیت بسیاری برای ایران دارد.

تنگه هرمز، آبراهه هالالی شکلی است که آب های آزاد اقیانوس هند و دریای عمان را به خلیج فارس متصل می کند.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحههای ۱۷ تا ۱۹)

۱۱۳- گزینه «۱»

(زهرا دامیار)

تصویر صورت سؤال مربوط به ناهمواری های مریخی است که در جنوب استان سیستان و بلوچستان قرار دارد. در فاصله این ناهمواری ها تا دریای عمان چندین گل فشان وجود دارد.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه ۲۹)

۱۱۴- گزینه «۳»

(زهر اکتیبه)

توفان‌های گرد و غبار، نوسانات جریان آب رودها به علت تغییرات اقلیمی و ریزش‌های جوی شدید، همگی از عوامل طبیعی تغییردهنده زاگرس هستند. حرکات دریا از جمله جزر و مد، توفان‌های دریایی، سونامی، جریان‌های دریایی و نوسانات عمومی آب دریاها از عوامل طبیعی تغییردهنده جلگه‌ها هستند.

(پغرافایای ایران، پغرافایای طبیعی ایران، صفحه ۲۷)

۱۱۵- گزینه «۴»

(زهر اکتیبه)

منطقه کوهستانی تالش، منطقه آذربایجان را از کناره‌های دریای خزر جدا کرده است.

دشت کاکان در فارس، در هنگام چین‌خوردگی‌ها و در حد فاصل تاقدیس‌ها و یا در میان ناودیس‌ها ایجاد شده است.

گنبد نمکی یکی از زیباترین و فعال‌ترین پدیده‌های رشته‌کوه زاگرس است. (پغرافایای ایران، پغرافایای طبیعی ایران، صفحه‌های ۲۳ و ۲۶ و ۳۰)

جغرافیا (۲)

۱۱۶- گزینه «۳»

(کنکور سراسری ۹۹)

در هوازدگی فیزیکی، سنگ‌ها به قطعات کوچک‌تر خرد می‌شوند اما در ترکیب شیمیایی آن‌ها تغییری به وجود نمی‌آید. در نواحی گرم‌وخشک به علت اختلاف بالای دما در شب و روز، خردشدن سنگ‌ها به تشکیل و تکامل خاک در آن مناطق می‌انجامد.

در هوازدگی شیمیایی، ساختمان کانی‌ها و ترکیب شیمیایی سنگ‌ها نیز تغییر می‌کند. اکسیژن و رطوبت از عوامل مهم هوازدگی شیمیایی‌اند. مثال‌های این هوازدگی را در عبارت‌های (ج) و (د) صورت سؤال می‌توان مشاهده کرد.

(پغرافایای (۲)، نواحی طبیعی، صفحه ۳۱)

۱۱۷- گزینه «۳»

(زهر دامیار)

در منطقه جنب حاره‌ای، توده‌های هوا در حوالی مدارهای رأس‌السرطان و رأس‌الجدی فرومی‌نشینند و منطقه پرفشار را به وجود می‌آورند. در نتیجه کمربند بیابانی کره زمین در اطراف این دو مدار در سه قاره گسترده شده است.

(پغرافایای (۲)، نواحی طبیعی، صفحه‌های ۲۶ تا ۳۴)

۱۱۸- گزینه «۲»

(زهر اکتیبه)

(الف) با توجه به این که منحنی میزان یک نقطه مرتفع دارد، پدیده کوه یا تپه را نشان می‌دهد.

(ب) نواحی مرتفع و کوهستانی با توجه به شکل و جهتی که دارند، مانع آن می‌شوند که توده هوای مرطوب به‌طور افقی حرکت کند. در نتیجه، توده هوا در امتداد دامنه کوه به طرف قله بالا می‌رود و هنگام صعود، دمای آن کاهش می‌یابد و دیگر نمی‌تواند رطوبت را در خود نگه دارد و بنابراین موجب بارش می‌شود.

(ج) به‌ازای هر ۱۰۰۰ متر ارتفاع، دما ۶ درجه سانتی‌گراد کاهش می‌یابد. پایین‌ترین نقطه منحنی، ۵۵۰۰ متر و بالاترین نقطه منحنی ۷۰۰۰ متر ارتفاع دارد، بنابراین دما ۹ درجه کاهش می‌یابد.

$$۱۵۰۰ = ۷۰۰۰ - ۵۵۰۰$$

$$۲۲ = ۹ - ۱۳$$

(پغرافایای (۲)، نواحی طبیعی، صفحه‌های ۲۳ و ۲۷ و ۵۱)

۱۱۹- گزینه «۳»

(زهر دامیار)

غار علی‌صدر، از اشکال فرسایشی کارستی است. به‌طور کلی، کارست پدیده خوردگی و انحلال سنگ‌های آهکی است. آب‌هایی که با دی اکسیدکربن و هوا ترکیب می‌شوند، اسیدکربنیک تولید می‌کنند و با حل کردن آهک و گچ در خود می‌توانند موجب خوردگی و انحلال سنگ‌ها شوند.

(پغرافایای (۲)، نواحی طبیعی، صفحه‌های ۳۱ و ۳۶)

۱۲۰- گزینه «۲»

(زهر اکتیبه)

اشکال تراکمی (الف) ← تپه‌های ماسه‌ای تلماسه (ه) / جزایر مرجانی (و)
اشکال کاوشی (ب) ← دشت ریگی، رگ (ج) / کلوت، یاردانگ (د)
(پغرافایای (۲)، نواحی طبیعی، صفحه‌های ۳۷ و ۵۰)

فلسفه دوازدهم

۱۲۱- گزینه «۳»

(عمید سوریان)

ماهیت و ذات، ایجاد شدنی نیست و همیشه ثابت است. بنابراین اگر وجود و ماهیت مغایرت نداشتند، وجود هم امری ذاتی می‌شد و دیگر نمی‌توانست از ماهیت جدا شود. بنابراین حالتی برای ماهیت قابل تصور نبود که وجود نداشته باشد تا بتوان آن را برای اولین بار به وجود آورد. بنابراین مغایرت وجود و ماهیت سبب می‌شود که بتوان یک ماهیت را برای اولین بار به وجود آورد.

بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: با مغایرت وجود و ماهیت هم از نظر ابن سینا مصادیق وجود و ماهیت در عالم خارج یکسان‌اند.

گزینه «۲»: درست است که به هر چیزی که اشاره شود، به نحوی وجود دارد ولی این بدان معنا نیست که نتوان به ماهیت یک موجود اشاره کرد. مثلاً وقتی به یک سیب از آن جهت که سیب است اشاره می‌کنیم و می‌گوییم این (سیب) میوه خوبی است، به ماهیت آن (که اکنون موجود نیز هست) اشاره کرده‌ایم.

گزینه «۴»: با مغایرت وجود و ماهیت، حمل وجود بر ماهیت‌ها و اشیاء مختلف، نیازمند دلیل می‌شود، نه اینکه ضروری نباشد. اگر علت یک موجود فراهم باشد، وجودش ضروری می‌شود ولی در عین حال، اثبات این وجود نیازمند دلیل است.

(فلسفه دوازدهم، هستی و نیستی، صفحه‌های ۲ تا ۴)

۱۲۲- گزینه «۲»

(سپا پغفر زاده صابری)

(الف) بین افراد معمول است که می‌گویند: «انسان از چیزی که نمی‌شناسد می‌ترسد!» این عدم شناخت به عدم وجود آگاهی از ماهیت آن اشیاء مربوط می‌شود؛ مثلاً یک کودک ممکن است که به خاطر نداشتن آگاهی از چیستی یکی از وسایل خانه که شاید در تاریکی شبیه به موجودی ترسناک باشد، از آن بترسد، اما همین که به شناخت دقیق‌تری از ماهیت آن نائل شد، متوجه می‌شود که چیستی این شیء با آن چه او می‌پنداشته متفاوت است و در نتیجه ترسش از بین می‌رود. این موضوع به قدم دوم از شناخت مغایرت وجود و ماهیت مربوط می‌شود.

(ب) در عبارت دوم با بررسی عناصر شیمی متوجه دو جنبه مختلف از اشیاء خارجی می‌شویم و در جهت شناخت ماهیت آن تلاش می‌کنیم همین مورد نشان از قدم دوم مغایرت وجود و ماهیت دارد.

(فلسفه دوازدهم، هستی و نیستی، صفحه‌های ۲ تا ۴)

۱۲۳- گزینه «۳»

(موسی سپاهی - سروان)

زمانی که محمول همان حقیقت و ذات موضوع، یا یکی از اجزاء مفهومی تشکیل دهنده تعریف آن باشد، حمل آن بر موضوع‌اش بی‌نیاز از دلیل خواهد بود. مثلاً حمل «ناطق» بر انسان بی‌نیاز از دلیل است چون انسان همان «حیوان ناطق» است و در نتیجه ناطق‌بودن از اجزای مفهومی آن است. همچنین باید توجه کرد که در این‌گونه قضایا، محمول، چیستی موضوع را تشکیل می‌دهد و از یکدیگر جدا نمی‌شوند؛ نه هستی‌اش را!

(فلسفه دوازدهم، هستی و نیستی، صفحه ۵)

۱۲۴- گزینه «۴»

(مفرد رضایی بقا)

اگر مفهوم وجود، جزء مفهوم ماهیت یا عین آن بود، به محض تصوّر یک ماهیت، آن شیء در مقابل ما موجود می‌شد و اثبات آن نیاز به دلیل نداشت. در این صورت، حمل وجود بر ماهیت، ضروری می‌شد، در حالی که چنین نیست و وجود و ماهیت با یکدیگر مغایرت دارند و حمل وجود بر ماهیت، ضروری نیست و نیاز به دلیل دارد.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیوستی، صفحه‌های ۵ و ۶)

۱۲۵- گزینه «۴»

(علیرضا نهیری)

مغایرت وجود و ماهیت بی‌شک یکی از اصلی‌ترین و مبنایی‌ترین اصول فلسفه اسلامی است. این اصل از آنجایی که مبنای سایر کاوش‌های فلسفی در عالم اسلامی قرار گرفته‌است اهمیت بی‌ظیری می‌یابد و از آن نتایج هستی‌شناسانه (مانند اصالت وجود که در درس ۱۱ با آن آشنا می‌شوید) و الهیاتی (در درس ۶ با آن آشنا می‌شوید) گرفته می‌شود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: اصل مغایرت ماهیت و وجود ارسطویی نیست و اساساً چنین مسئله‌ای برای ارسطو مطرح نبوده‌است و این اصل از دستاوردها و ابداعات فلسفه اسلامی است.

گزینه «۲»: این اصل مختص فلسفه اسلامی نیست و در اروپا نیز به واسطهٔ توماس آکوئیناس رواج می‌یابد و مباحثات بی‌شماری را بر می‌انگیزد.

گزینه «۳»: برهان وجوب و امکان بر پایهٔ این اصل است نه این که این اصل بر پایهٔ برهان وجوب و امکان باشد.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیوستی، صفحه‌های ۶ و ۷)

۱۲۶- گزینه «۳»

(موسی سپاهی - سروان)

یکی بودن ارتفاع و میانه در مثلث حالت امکانی دارد و از این جهت به بارکش بودن اسب شباهت دارد؛ زیرا اسب می‌تواند بارکش باشد یا نباشد. محمول و موضوع سایر گزینه‌ها حالت وجوبی دارند و با قضیهٔ صورت سؤال متفاوت‌اند.

(فلسفه دوازدهم، همان ممکنات، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

۱۲۷- گزینه «۴»

(مفرد رضایی بقا)

«گیاه» همان «جسم نامی» است. پس حمل جسم نامی بر گیاه، وجوبی است. وجود برای جن و انسان ضروری نیست زیرا آن‌ها ماهیاتی ممکن‌الوجود هستند؛ پس حمل وجود بر جن و انسان، امکانی است.

مربع شکلی دارای چهار ضلع مساوی است، پس باید متساوی‌الاضلاع باشد و حمل شکل متساوی‌الاضلاع بر مربع وجوبی است.

دایره نمی‌تواند دارای ضلع باشد، پس حمل وجود بر دایرهٔ چهارضلعی، امتناعی است.

(فلسفه دوازدهم، همان ممکنات، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

۱۲۸- گزینه «۲»

(علیرضا نهیری)

قضیهٔ «مثلث دارای سه ضلع است»، یک قضیهٔ وجوبی است و سه‌ضلعی بودن مثلث از ذاتیات مثلث است. اما «ممکنات موجود هستند». یک قضیهٔ امکانی است و ممکنات می‌توانند موجود باشد و می‌توانند نباشند. کسی که قضیهٔ دوم را مانند قضیهٔ اول بداند در واقع معتقد شده که موجود بودن از ذاتیات ممکنات است. زمانی که چنین چیزی را پذیرفتیم، در نتیجه هرگز هیچ ممکن‌الوجودی ناموجود نخواهد بود چون وجود از ذاتیات آن می‌شود و سلب ذاتیات از شیء محال است. بنابراین چنین کسی نمی‌تواند با موضوعی ممکن و محمول وجود قضیه‌ای سلبی بسازد که صادق باشد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: کسی که قائل به چنین نظری باشد، در واقع در تشخیص مصادیق قضایای امکانی و وجوبی به خطا رفته‌است و نمی‌توان گفت که این فرد اساساً تفاوت میان قضایای سه‌گانهٔ وجوبی و امکانی و امتناعی را منکر شده‌است.

گزینه «۳»: از میان برداشته‌شدن تفاوت ماهیت حاصل یکسان بودن وجود و ماهیت است نه جزء بودن وجود برای ماهیت.

گزینه «۴»: در چنین حالتی هر شیء‌ای واجب بالذات می‌شد نه واجب بالغیر. (فلسفه دوازدهم، همان ممکنات، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

۱۲۹- گزینه «۱»

(مفرد آقا صالح)

حمل انسان بر حیوان یعنی بگوییم: «حیوان انسان است» که حالتی امکانی دارد؛ هم‌چنین حمل ممکن‌الوجود بر موجودات یعنی بگوییم: «موجودات ممکن‌الوجود هستند» که این نیز امکانی است - چرا که ممکن است باشند یا نباشند. (چون موجودات امکان دارد که ممکن‌الوجود یا واجب‌الوجود بالذات باشند).

رد سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: حالت وجوب در حالت حمل وجود بر واجب‌الوجود نیز محقق می‌شود. گزینه «۳»: ممکن است نیست‌ها (مانند اژدهای هفت‌سر) ممکن‌الوجود باشند و رابطه‌شان با وجود امکانی باشد، ولی رابطهٔ مثلث و چهارضلعی رابطهٔ امتناعی است.

گزینه «۴»: ممکن‌الوجودها حتی پس از اینکه به‌وجود می‌آیند ذاتشان هنوز ممکن‌الوجود است.

(فلسفه دوازدهم، همان ممکنات، صفحه‌های ۹ تا ۱۲)

۱۳۰- گزینه «۳»

(پرگرل رهمی)

ماهیتی که ذاتاً می‌تواند باشد یا نباشد همان ممکن‌الوجود بالذات است. این ماهیت در ذات خود به علتی برای به‌وجود آمدن نیاز دارد. پس علتی که بتواند آن را موجود کند، هنوز به‌وجود نیامده است.

بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: این توضیح مربوط به ممتنع‌الوجود بالذات است نه ممکن‌الوجود بالذات.

گزینه «۲»: این عبارت نیز مربوط به امتناع ذاتی است.

گزینه «۴»: اگر ممکن‌الوجود بالذاتی هنوز وجود نیافته باشد نمی‌تواند به‌دلیل نبود واجب‌الوجود بالذات باشد (زیرا علل ناقصه‌ای نیز در به‌وجود آمدن ماهیت مؤثر هستند).

(فلسفه دوازدهم، همان ممکنات، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۲)

منطق

۱۳۱- گزینه «۳»

(علیرضا نصیری)

مشترک لفظی به دو لفظ مختلف گفته می‌شود که شکل نوشتاری و گفتاریشان کاملاً یکسان باشد اما معانی مختلف داشته باشند.

«شیرین» می‌تواند هم به معنی مزه شیرین باشد و هم به معنی نام یک فرد خاص. «خسرو» نیز چنین است؛ خسرو هم می‌تواند نام یک فرد باشد و به پادشاه قدیم ایران نیز گفته می‌شده است. «نظامی» نیز هم اسم خاص یک شاعر است و هم به فردی که در ارتش کار بکند اطلاق می‌شود. از آنجایی که هر سه مورد مطرح شده در گزینه «۳» مشترک لفظی هستند بنابراین همین گزینه جواب تست خواهد بود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «دوش» مشترک لفظی است و هم می‌تواند به معنی «دیشب» باشد و هم قسمتی از بدن انسان. اما سایر واژه‌های این گزینه مشترک لفظی نیستند. گزینه «۲»: در اینجا «خوار» و «گل» مشترک لفظی نیستند چون در اشتراک لفظ هم شکل نوشتاری و هم گفتاری لفظ باید یکسان باشد. «خوار» با آن که شکل گفتاری‌اش با «خار» یکسان است اما شکل نوشتاری آن یکسان نیست. «گل» نیز از آنجایی که شکل گفتاری‌اش با «گل» متفاوت است پس مشترک لفظی محسوب نمی‌شود. اما «ترگس» چون هم می‌تواند نام یک فرد خاص باشد و هم نام نوع خاصی گل پس مشترک لفظی است.

گزینه «۴»: در این گزینه هیچ لفظی اشتراک لفظ ندارد.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۱۳۲- گزینه «۴»

(فیروز نژادنهف - تبریز)

به گفته مولانا، «اشتراک لفظ دائم رهن است» و بنابراین ما باید به دنبال گزینه‌ای بگردیم که در آن امکان رخ دادن مغالطه اشتراک لفظ باشد. در گزینه «۴» دقیقاً همین‌طور است چون «او چند داستان از این نویسندگان جدید را خوب و بی اشکال خواند.» می‌تواند باعث رخ دادن چنین مغالطه‌ای شود و دو معنی داشته باشد: به زیبایی قرائت کرد یا بدون اشکال ادبی. باقی گزینه‌ها با این که در بردارنده الفاظ مشترک لفظی هستند، اما به خاطر وجود سایر کلمات جمله، احتمال وقوع این مغالطه از بین رفته است.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۱۳۳- گزینه «۳»

(فیروز نژادنهف - تبریز)

خودکارم تمام شد ← تضمینی (جوهر خودکار)
او مثل شیر است ← مطابق: دقت کنید که اگر می‌گفت: «او شیر است» در این صورت لفظ شیر دلالت التزامی داشت.
خودروی ما در اتوبان جریمه شد. ← خودرو جریمه نشده است، بلکه به این معناست که راننده، که لازمه آن است، جریمه شده است.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۱۳۴- گزینه «۴»

(همید سوریان)

«سیر بودن» در کلام نفر اول کنایه از به اندازه کافی مال داشتن و میل نداشتن به مال‌اندوزی بیشتر است. یعنی دلالت التزامی دارد. اما نفر دوم، «سیر بودن» را به معنای مطابقی در نظر گرفته است. پس نفر دوم مرتکب مغالطه توسل به معنای ظاهری شده است.

بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: مقصود نفر اول از «دل دادن و قلوب گرفتن» معنای مطابقی است ولی نفر دوم آن را به دلالت التزامی فهمیده است. این مغالطه توسل به معنای التزامی است، نه ظاهری. زیرا دلالت مطابقی را به اشتباه به جای دو دلالت دیگر نفهمیده است بلکه دلالت التزامی را به اشتباه به جای دلالت مطابقی فهمیده است.

گزینه «۲»: «نمی‌توانید» طبق تمرین کتاب درسی، مشترک لفظی بین چند معنا است: ۱- اجازه ندارید. ۲- توانایی ندارید. بنابراین مغالطه اشتراک لفظ رخ داده است.

گزینه «۳»: «شانه به سر» نام یک پرنده است ولی نفر دوم از این لفظ، معنای شانه‌ای که روی سر است را فهمیده است. این مغالطه می‌تواند «اشتراک لفظ» باشد ولی چون دلالت غیرمطابقی ندارد، قطعاً توسل به معنای ظاهری نیست.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۱۳۵- گزینه «۱»

(مهمد رضایی‌بغا)

کلمه «خوار» به معنای پست و ذلیل، با کلمه «خار» که همراه با بعضی گل و بوته‌هاست در این ابیات از نظر املایی نادرست نوشته شده است. پس می‌تواند منجر به مغالطه شیوه نگارش کلمات شود. املای صحیح ابیات به این صورت است: «هر که ما را یار شد ایزد مر او را یار باد/ هر که ما را خوار کرد از عمر برخوردار باد/ هرکسی در راه ما خاری نهد از دشمنی است/ هر گلی کز باغ وصلش بشکفت بی‌خار باد»

(منطق، لفظ و معنا، صفحه ۱۶)

۱۳۶- گزینه «۲»

(هسین آفونری راهنمایی)

گزینه دوم را با جابه‌جا کردن یک ویرگول، می‌توان به دو شکل خواند: «آنکه اول نوش دارو می‌نمود بر لب ما، زهر نیش مار شد.» و «آنکه اول نوش دارو می‌نمود، بر لب ما زهر نیش مار شد.» و به همین دلیل می‌تواند دارای ابهام ناشی از عدم رعایت علائم سجاوندی باشد.

بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه‌های «۱» و «۳»: ابهام ناشی از علائم سجاوندی ندارند.
گزینه «۴»: ابهام موجود در این گزینه به خاطر وجود حرف «با» است که مشترک لفظی می‌باشد و علائم سجاوندی نقشی در ایجاد این ابهام ندارند.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۳ و ۱۷)

۱۳۷- گزینه «۲»

(مهمد رضایی‌بغا)

در عبارت «مراقب پیرزن، لباسش را مرتب کرد»، مشخص نیست که مرجع ضمیر در «لباسش»، پیرزن است یا مراقب او. بنابراین ابهام در مرجع ضمیر موجب دوپهلو شدن فهم جمله شده است. در گزینه‌های ۱ و ۳ امکان مغالطه شیوه نگارشی کلمات وجود دارد. زیرا ویرگول گذاری متفاوت، می‌تواند معانی متفاوتی از جمله را ایجاد کند. در گزینه «۴» لفظ «گل» دارای اشتراک لفظ است.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۳ و ۱۷)

فلسفه یازدهم

۱۳۸- گزینه ۲»

(علیرضا نمیری)

در استدلال اول مراد گوینده این است که علی همچون شیر بیابان شجاع است و بنابراین این «شیر» را به دلالت التزامی به کار برده اما سپس معنای مطابقی آن را در نظر گرفته و گفته که پس باید یال بلندی نیز داشته باشد و بنابراین مغالطه توسل به معنای ظاهری صورت گرفته است.

در استدلال دوم مراد گوینده از به کار بردن «شیر»، شیر جنگل بوده اما سپس معنی مشترک لفظی آن یعنی شیر آب را در نظر گرفته و بیان نموده که پس جنس علی باید فلزی باشد و در نتیجه مغالطه اشتراک لفظ به وقوع پیوسته است.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۵)

۱۳۹- گزینه ۳»

(محمدرضا آقاجان)

کلمه «و» در این جا مشخص نیست که به معنای عطف است (چهارمین و آخرین فصل سریال دو فصل جدا هستند) یا به معنای بیان (چهارمین فصل سریال که همان آخرین فصل سریال است).

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۱۴۰- گزینه ۳»

(سبا جعفرزاده صابری)

جمله گزینه ۳» می‌تواند ما را دچار مغالطه ابهام در عبارات یا همان ابهام در مرجع ضمیر بکند.

معنی اول: مسلمانان و یهودیان هر دو گوشت خوک را حلال نمی‌دانند.
معنی دوم: مسلمان برعکس یا برخلاف یهودیان گوشت خوک را حلال نمی‌دانند.

هرگاه در عبارتی کلماتی همچون (مثل، مانند، چون و ...) همراه با فعل منفی بیاید امکان مغالطه ابهام در عبارات وجود دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱»: «قیمت نداشتن» می‌تواند به دو معنی «بسیار گران بودن» و «بی‌ارزش بودن» به کار برود و در نتیجه مغالطه اشتراک لفظ خواهد داشت.
گزینه ۲»: مغالطه اشتراک لفظ: در حرف یا که هم می‌تواند نشان‌دهنده اتصال (دانشجویان یا همان جوانان) و یا نشان‌دهنده انفصال (دانشجویان و جوانان) باشد.

گزینه ۴»: مغالطه اشتراک لفظ در حرف با: جنگ‌های متمادی همراه با خشونت یا جنگ‌های متمادی در مقابل و بر علیه خشونت

(منطق، لفظ و معنا، ترکیبی)

۱۴۱- گزینه ۳»

(فیروز نژادنیف - تبریز)

همه گزینه‌ها دارای ریشه‌های فلسفی هستند با این تفاوت که گزینه ۳» درباره معرفت‌شناسی و بقیه گزینه‌ها در مورد وجودشناسی می‌باشند.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شافیه‌های فلسفه، صفحه ۱۱۳)

۱۴۲- گزینه ۲»

(فیروز نژادنیف - تبریز)

از آنجا که معرفت به وجود، فرع بر امکان شناخت آن است، فیلسوفان می‌خواهند توانایی انسان در شناخت هستی را هم بررسی کنند و بدانند که بشر چگونه و با چه ابزاری می‌تواند به شناخت هستی بپردازد.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شافیه‌های فلسفه، صفحه ۱۱۳)

۱۴۳- گزینه ۱»

(همید سوریان)

روش فلسفه همیشه روش استدلال عقلی و قیاسی است و موضوع آن هم همیشه وجودشناسی و معرفت‌شناسی است. پس تفاوت ریشه و شاخه فلسفه در اصل این دو مورد (موضوع و روش) نیست بلکه در حیطه بررسی موضوع فلسفه است (رد گزینه ۴»). اگر وجودشناسی و معرفت‌شناسی به نحو عام بررسی شوند، ریشه فلسفه شکل می‌گیرد و اگر قواعد عام ریشه فلسفه به محدوده‌های خاص منتقل شوند، شاخه‌ها پدید خواهند آمد. مثلاً فلسفه فیزیک، حاصل انتقال قوانین عام وجودشناسی و معرفت‌شناسی به محدوده دانش فیزیک است. پس می‌توان گفت مباحث شاخه‌ها عمومی‌تری که در مباحث ریشه فلسفه دیده می‌شود را ندارند.

بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه ۲»: فلسفه مسائل علوم غیربنیادی را مطالعه نمی‌کند. آن مسائلی که در شاخه‌های فلسفه بحث می‌شوند، مسائل بنیادی در حیطه علوم هستند، نه مسائل مهم علوم. بنیادی بودن این مسائل نشان می‌دهد که جزء مسائل خود آن علوم نیستند، اگرچه آن علوم به پاسخ این مسائل نیاز دارند.
گزینه ۳»: روش فلسفه استدلال عقلی و قیاسی است و با روش قابل استفاده در فیزیک که روش تجربی است متفاوت است.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شافیه‌های فلسفه، صفحه ۱۱۴)

۱۴۴- گزینه ۲»

(همید سوریان)

اثر انسان‌شناسی (شاخه فلسفه) بر علوم تربیتی را نشان می‌دهد. زیرا مساوی بودن انسان با بدن مربوط به انسان‌شناسی و نحوه کنترل رفتار انسان مربوط به علوم تربیتی است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱»: اثر احکام دینی بر حقوق و علوم سیاسی و قضائی را نشان می‌دهد و ربطی به فلسفه ندارد.

گزینه ۳»: این گزینه بیانگر اثر معرفت‌شناسی (ریشه فلسفه) بر شاخه‌های فلسفه (فلسفه علوم اجتماعی) است. زیرا این گزاره که «هر چیزی با حس قابل مشاهده نباشد، قابل پذیرش نیست» که یک حکم معرفت‌شناختی عام است، منجر به پذیرش این گزاره که: «جامعه مساوی با افراد آن است و چیزی بیش از این نیست» شده است.

گزینه «۴»: چون درستی یا نادرستی فلسفه انسان باعث درستی یا نادرستی معنای زندگی می‌شود پس با پی بردن به درستی یا نادرستی معنای زندگی افراد می‌توان به بررسی و سنجش فلسفه آنان پرداخت.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شاخه‌های فلسفه، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

۱۴۷- گزینه «۲»

(موسی سپاهی - سروان)

اندیشمندان جوامعی که مردم آن افکار بدون پشتوانه منطقی دارند این قبیل افکار را مورد نقد قرار می‌دهند و اگر منطبق با عقل نبود آن‌ها را نمی‌پذیرند و تلاش می‌کنند سایر مردم را به باطل بودن آن افکار آگاه کنند.

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۴)

۱۴۸- گزینه «۴»

(محمّد آقا صالح)

فیلسوفان می‌کوشند با کاستن از مغالطه‌ها، فهم درستی از حقایق، چه در عالم هستی و چه در مسائل بنیادین زندگی ارائه دهند (مغالطات معنایی) و آن را با گفتار مناسبی که خالی از مغالطه (لفظی) باشد، بیان کنند.

رد سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فیلسوف افکاری را مورد نقد و ارزیابی قرار می‌دهد که به صورت عادت درآمده است (نقد همه افکار مربوط به علوم مختلف است نه فلسفه)

گزینه «۲»: فیلسوف هیچ سخنی را بدون دلیل نمی‌پذیرد.

گزینه «۳»: سایر مردم نیز در مسائل بنیادین می‌اندیشند.

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۱۴۹- گزینه «۴»

(پرگل رمیمی)

متفکر و فیلسوف واقعی، هنگام رویارویی با عقاید جدید و مخالف با عقیده خود، آن‌ها را مورد ارزیابی قرار می‌دهد و چنانچه منطبق با عقل و استدلال نبود آن‌ها را نمی‌پذیرد و تلاش می‌کند سایر مردم را نیز به باطل بودن آن افکار آگاه کند.

بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: این ویژگی مربوط به فایده استقلال در اندیشه است.

گزینه «۲»: این مورد مربوط به فایده رهایی از عادات غیرمنطقی است.

گزینه «۳»: این عبارت فایده دوری از مغالطه‌ها را نشان می‌دهد.

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۴)

۱۵۰- گزینه «۲»

(پرگل رمیمی)

شخصی که به تدریج در معرض نور حقیقی خورشید قرار می‌گیرد، یکی پس از دیگری آن انسان‌ها و حیوانات و اشیای واقعی را خواهد شناخت و به سایه بودن آن تصاویری که تا چندی پیش، آن‌ها (سایه‌ها) را حقیقت می‌پنداشت، پی خواهد برد. پس حقیقت از دید غارنشینان همان سایه‌هاست.

نتیجه: این شخص پس از مدتی خواهد توانست آن نوری را که عامل شناخت اشیاء است ببیند و بداند که تا اندازه‌ای خورشید عامل هر چیزی است که او و دوستانش در زندان به دیدن آن‌ها عادت کرده بودند. پس عادت عامل حقیقی پنداشتن سایه‌هاست.

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۴ تا ۲۶)

گزینه «۴»: اثر ریشه فلسفه (هستی‌شناسی) بر علوم (علوم تربیتی) را نشان می‌دهد، نه اثر شاخه فلسفه بر علوم را. زیرا تشکیل جهان از ماده و غیرماده به ریشه فلسفه مربوط است.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شاخه‌های فلسفه، صفحه‌های ۱۵ تا ۱۷)

۱۴۵- گزینه «۳»

(علیرضا نمیری)

نسبت فلسفه‌های مضاف و علوم مختلف و مسیری که در نسبت آن دو باید طی شود چنین است که ما با مبانی فلسفی خود که در بخش اصلی فلسفه به دست آورده‌ایم روی به فلسفه‌های مضاف می‌آوریم و دست‌آوردهای آن را مبانی بررسی‌های خود در سایر علوم قرار می‌دهیم. در عبارت صورت سؤال فرد مسیر را برعکس طی کرده‌است؛ یعنی به جای این‌که از مبانی پذیرفته‌شده در فلسفه‌های مضاف نتایج سیاسی بگیرد، از سیاست نتایج فلسفی گرفته. گزینه «۳» نیز چنین است؛ فرد به جای آن‌که ابتدائاً به بررسی فلسفی نفسی انسان بپردازد و سپس روان‌شناسی را از آن حیث که با دست‌آوردهای فلسفی مطابق است دنبال کند، برعکس عمل کرده و دست‌آوردهای روان‌شناسانه را مبانی استنتاج فلسفی قرار داده‌است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: در این‌جا مسیر فرد درست است و برعکس صورت سؤال طی شده‌است؛ فرد ابتدا این حکم فلسفی که «حرکت هست» را در نظر گرفته و سپس بیان داشته که فیزیک باید بدان بپردازد.

گزینه «۲»: اینجا اصلاً ارتباطی میان فلسفه و علوم دیگر وجود ندارد چون هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی هر دو بخش اصلی فلسفه به حساب می‌آیند.

گزینه «۴»: اینجا نیز اساساً گزاره‌های فلسفی مطرح نشده و این مسئله که مالیات سنگین نشان‌دهنده سوسیالیستی بودن نظام اقتصادی است به سیاست و اقتصاد سیاسی مربوط می‌شود و ربطی به فلسفه ندارد.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شاخه‌های فلسفه، صفحه‌های ۱۵ تا ۱۷)

۱۴۶- گزینه «۱»

(علیرضا نمیری)

کتاب درسی در معرفی دسته اول از تقسیم‌بندی مردم بر اساس هدفشان چنین بیان کرده: «برخی آدم‌ها کمتر به اموری مانند حقیقت انسان و جهان می‌اندیشند و به همان اندازه‌ای که از دور و برشان آموخته‌اند، قناعت می‌کنند؛ در نتیجه در انتخاب هدف نیز دقت نظر چندانی ندارند و بیشتر دنباله‌روی دیگران هستند.» بنابر این گفته کتاب درسی این افراد خلاقیتی در انتخاب هدف ندارند نه این‌که کلاً هیچ خلاقیتی نداشته باشند، بلکه ممکن است فردی در امور جزئی زندگی خویش فرد خلاق باشد اما به سبب ضعف در فلسفه در انتخاب هدف خلاقیت کمی از خود نشان دهد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: کسانی که نگرشی نادرست درباره جهان و حقیقت انسان کسب کنند و زندگی خویش را بر آن مبنا بنا می‌کنند زندگی‌شان معنایی تهی و نادرست به خود خواهد گرفت و در نتیجه زندگی‌شان تباه خواهد شد.

گزینه «۳»: کسی که در انتخاب هدف پیرو دیگران است نظام فلسفی قوام یافته‌ای ندارد چون که باورهای افراد که سازنده فلسفه او هستند، نقش تعیین‌کننده‌ای در انتخاب هدف دارند و بنابراین کسی که در انتخاب هدف مقلد است باورهای فلسفی منسجمی ندارد.

اقتصاد

۱۵۱- گزینه «۴»

(آفرین ساهری)

- تدریس خصوصی یک فرد: کسب و کار شخصی
- گسترش یک مجموعه از طریق استفاده از سرمایه دیگران: شرکت سهامی
- تدریس به دانش آموزان به صورت رایگان: مؤسسه غیرانتفاعی یا خیریه
- گردهم آمدن تعدادی تولیدکننده جهت بهره‌مندی از مزایای فعالیت‌های اقتصادی با مقیاس بزرگ و بیشینه کردن منفعت خود با اقدامات جمعی: تعاونی

(اقتصاد، انتخاب نوع کسب و کار، صفحه‌های ۱۴ تا ۱۹)

۱۵۲- گزینه «۲»

(زهرا مهمری)

تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: بسیاری از کسب‌وکارهای نوپا عمر کوتاهی دارند؛ به‌طوری‌که تنها نیمی از آنها می‌توانند از شش سالگی عبور کنند و به کارشان ادامه بدهند.
گزینه «۳»: یک کارآفرین موفق ضرورتاً از ابتدا کارآفرین نبوده است، اما حرکت با چشم باز و بر مبنای شناخت ظرفیت‌های خود و اتفاقات اطراف، او را قدم به قدم از سطوح ابتدایی کار به درجه‌های بالای آن می‌رساند.
گزینه «۴»: کارآفرین باید تیزبین، نوآور، ریسک‌پذیر، خوش‌بین، پرنگیزه، یادگیرنده و سازمان‌دهنده بوده و باید توانایی مالی لازم را برای راه‌اندازی کسب‌وکارش داشته باشد.

(اقتصاد، کسب و کار و کارآفرینی، صفحه‌های ۴ تا ۶)

۱۵۳- گزینه «۲»

(کنکور تیرماه ۱۴۰۲)

برای به‌دست آوردن یک واحد (y) بیشتر، باید دو واحد (x) از دست داد. به عنوان مثال در نقطه D، ۲ واحد کالای (x) و ۳ واحد کالای (y) می‌توان خریداری کرد. در نقطه C، ۴ واحد کالای (x) و ۲ واحد کالای (y) می‌توان خریداری کرد. در نتیجه برای حرکت از نقطه C به D (جهت به‌دست آوردن یک واحد (y) بیشتر) باید از دو واحد (x) صرف‌نظر کرد.

(اقتصاد، اصول انتخاب درست، صفحه ۲۸)

۱۵۴- گزینه «۴»

(مهری ضیائی)

ابتدا باید سود حاصل از هر یک از سرمایه‌گذاری‌ها را به‌دست آوریم تا بتوانیم آنها را با یکدیگر مقایسه کنیم: (دقت کنید برای آنکه امکان مقایسه وجود داشته باشد سود حاصل از تمامی سرمایه‌گذاری‌ها را به‌صورت سالانه در نظر می‌گیریم).

سود سالانه حاصل از سرمایه‌گذاری در صندوق‌های درآمد ثابت:

$$۷۵۰ \times \frac{۲۵}{۱۰۰} = ۱۸۷/۵ \text{ میلیون تومان}$$

سود سالانه حاصل از راه‌اندازی آموزشگاه موسیقی:

$$۲۲ \times ۱۲ = ۲۶۴ \text{ میلیون تومان}$$

سود سالانه حاصل از خرید و فروش خودروهای ثبت‌نامی:

$$۷۵۰ \times \frac{۳۰}{۱۰۰} = ۲۲۵ \text{ میلیون تومان}$$

سود سالانه حاصل از راه‌اندازی فست فود: (هر سال برابر با ۱۲ ماه است، در صورت سؤال سود حاصل در ۴ ماه داده شده است و می‌دانیم که هر سال برابر با ۳ تا چهار ماه است.)

$$۷۶ \times ۳ = ۲۲۸ \text{ میلیون تومان}$$

در نتیجه راه‌اندازی آموزشگاه موسیقی بهترین و سودآورترین انتخاب است. منافع بهترین انتخاب بعدی که راه‌اندازی فست فود (با سود سالانه ۲۲۸ میلیون تومان) است ولی فرد از آن صرف‌نظر کرده است، هزینه فرصت انتخاب فرد محسوب می‌شود.

(اقتصاد، اصول انتخاب درست، صفحه‌های ۲۵ تا ۲۷)

۱۵۵- گزینه «۲»

(سارا شریفی)

بررسی عبارات صورت سؤال:

الف) نادرست است. یکی از معایب کسب و کار شخصی، مسئولیت نامحدود در مقابل بدهی‌ها و دعاوی است.

(ب) صحیح است.

پ) نادرست است. بیشتر کسب و کارهای شخصی کوچک مقیاس‌اند و در همه نوع فعالیتی از کشاورزی تا صنعت به‌ویژه خدمات حضور دارند.

ت) نادرست است؛ اگر دارایی شرکتی به ۱۰۰,۰۰۰ سهم تقسیم شده باشد، سرمایه‌گذاری که ۱۰,۰۰۰ سهم آن را خریداری می‌کند، مالک ۱۰ درصد

$$(۱۰ = ۱۰۰ \times \frac{۱۰,۰۰۰}{۱۰۰,۰۰۰}) \text{ شرکت است.}$$

ث) نادرست است. تقسیم سود به تناسب مالکیت سهام از معایب ایجاد یک شرکت سهامی است.

ج) نادرست است. توزیع سود احتمالی در پایان دوره به نسبت سرمایه هر عضو است.

(چ) صحیح است.

ح) نادرست است. یک مؤسسه غیرانتفاعی، نهادی قانونی است که برای انجام مأموریتی غیرسودآور، یعنی با هدفی غیرتجاری شکل گرفته است.

خ) نادرست است. این مأموریت‌ها اغلب زمینه‌هایی انسانی و اجتماعی دارند. (اقتصاد، انتخاب نوع کسب‌وکار، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۰)

۱۵۶- گزینه «۲»

(مهری ضیائی)

الف) همیشه مقایسه هزینه‌ها و منافع بر اساس اطلاعاتی که از آنها داریم، انجام می‌گیرد.

(ب) بررسی قسمت «ب» در گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نادرست است؛ تنها هزینه‌ای که بر تصمیم‌گیرندگان مؤثر است، هزینه‌هایی است که در زمان تصمیم‌گیری شما به‌وجود می‌آیند. برای اینکه یک تصمیم خوب بگیرید، تشخیص تفاوت هزینه‌هایی که بر تصمیم شما تأثیر گذارند، بسیار مهم است؛ هزینه‌های هدررفته مهم نیستند، چون دیگر رفته‌اند و قابل برگشت نیستند.

گزینه «۲»: درست است.

گزینه «۳»: نادرست است؛ زیرا کود شیمیایی و آب، منابع طبیعی ما برای تولید هستند نه سرمایه فیزیکی! (منظور از سرمایه فیزیکی، کالایی است که در فرایند تولید خدماتش مورد استفاده قرار می‌گیرد، مانند تراکتور در جریان کشاورزی.)

گزینه «۴»: درست است.

(اقتصاد، اصول انتخاب درست، صفحه‌های ۲۴، ۲۶، ۲۸ و ۲۹)

۱۵۷- گزینه «۴»

(سارا شریفی)

عبارت «از کارشناسان، همکاران و مشتریان می‌آموزند و خود را با شرایط بازار وفق می‌دهند.» به ویژگی یادگیرنده بودن کارآفرینان موفق اشاره دارد.

تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: عبارت «پس‌انداز و خوش‌نامی‌شان را با شجاعت و تدبیر، به میدان می‌آورند تا فعالیت اقتصادی جدیدی را راه‌اندازی کنند.» به ویژگی ریسک‌پذیر بودن کارآفرینان موفق اشاره دارد.

گزینه «۲»: عبارت «ایده‌ها را به محصولات جدید، فرایندها و یا کسب و کارهای جدید تبدیل می‌کنند.» به ویژگی نوآور بودن کارآفرینان موفق اشاره دارد.

گزینه «۳»: عبارت «منابع را به شکل کارایی مدیریت و هماهنگ می‌کنند.» به ویژگی سازمان‌دهنده بودن کارآفرینان موفق اشاره دارد.

(اقتصاد، کسب و کار و کارآفرینی، صفحه ۶)

۱۵۸- گزینه «۳»

(آفرین ساهری)

۱۲× (هزینه ماشین‌آلات در دو سال) $\times \frac{1}{2} =$ هزینه سالانه آب، برق و گاز

میلیون تومان $12 \times 100 \times 2 \times \frac{1}{2} = 120$

۱۲×۵× (هزینه سالانه سرمایه‌فیزیکی) $\times (\frac{10}{100}) =$ دستمزد سالانه مجموع کارگران

میلیون تومان $12 \times 5 \times 100 \times \frac{10}{100} = 600$

میلیون تومان $100 =$ هزینه سالانه ماشین‌آلات (سرمایه فیزیکی)

(مجموع دستمزد کارگران در یک سال $\times \frac{15}{100} =$ هزینه سالانه خرید مواد اولیه)

میلیون تومان $15 \times 600 = 90$

میلیون تومان $72 = 6 \times 12 =$ هزینه فرصت (هزینه پنهان) سالانه

مجموع هزینه‌های سالیانه کارخانه با احتساب هزینه فرصت

میلیون تومان $982 = 120 + 600 + 100 + 90 + 72$

(درآمد سالیانه کارخانه $+ (70,000 \times 20,000) =$ درآمد سالیانه کارخانه)

تومان $2,000,000,000 = 1,400,000,000 + 600,000,000$

میلیون تومان $2,000$

چون میزان درآمد از هزینه‌ها بیش‌تر است، تولیدکننده از فعالیت خود سود برده است.

مجموع هزینه‌های تولید (هزینه‌های مستقیم و هزینه فرصت) - درآمد = سود واقعی

میلیون تومان $1,018 = 2,000 - 982$

تومان $1,018,000,000$

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۸، ۹، ۲۵، ۲۶ و ۳۳)

۱۵۹- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

هزینه‌ها - منافع = منفعت خالص

میلیون تومان $90 = 120 - 210 =$ منفعت خالص خودروی A

میلیون تومان $25 = 80 - 55 =$ منفعت خالص خودروی B

میلیون تومان $15 = 60 - 45 =$ منفعت خالص خودروی C

میلیون تومان $10 = 40 - 30 =$ منفعت خالص خودروی D

با محاسبه منفعت خالص، مشاهده می‌شود که منفعت خالص خودروی B بیشتر از سایر خودروها است و لذا این خودرو ارزش خرید بالاتری دارد.

(اقتصاد، اصول انتخاب درست، صفحه ۳۰)

۱۶۰- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

$60\% = 20\% \times 3 = A$ و B و C

60% سهام شرکت متعلق به سه نفر اول است.

$20\% = 10\% \times 2 = D$ و E

20% سهام شرکت متعلق به افراد D و E است.

$80\% = 20\% + 60\%$

$20\% = 80\% - 60\%$

20% سهام شرکت متعلق به چهار نفر آخر است.

$5\% = 20\% \div 4$

5% سهام شرکت متعلق به هریک از چهار نفر آخر است.

الف) اگر نفر نهم (I) مبلغ ۱۰ میلیون تومان سرمایه‌گذاری کرده باشد و اگر 5% سهام شرکت متعلق به وی باشد، خواهیم داشت:

میلیون تومان $200 = x$ (کل سرمایه شرکت) $\Rightarrow \frac{5}{100} = \frac{10}{x}$

ب) 20% سهام شرکت متعلق به نفر اول (A) است، اگر کل سرمایه شرکت ۲۰۰ میلیون تومان باشد، آنگاه داریم:

میلیون تومان $40 = y$ (ارزش سهام متعلق به نفر اول) $\Rightarrow \frac{20}{100} = \frac{y}{200}$

پ) 20% سهام شرکت متعلق به چهار نفر آخر است و آن‌ها به همین میزان در سود شرکت سهیم هستند، در نتیجه خواهیم داشت:

میلیون تومان $130 = z$ (سهام چهار نفر آخر از سود شرکت) $\Rightarrow \frac{20}{100} = \frac{z}{650}$

(ت)

ارزش کل سهام شرکت
قیمت هر سهم = تعداد سهام شرکت

$40,000 = \frac{200,000,000}{5000} =$ تعداد سهام شرکت

(اقتصاد، انتخاب نوع کسب و کار، صفحه ۱۶)